11142

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (763) • RUGSĖJIS—SEPTEMBER 3. • 1964 — Donelaičio metai • 15¢ • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. W., TORONTO 3, ONT., CANADA • TEL. 368-6813

Mokslas ir fabrikas

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimui artėjant

Stebimės nepaprasta pasaulio mokslų pažanga ir kartu apgailestaujam daugelio mūsų pačių atžangą. Gana daug lietuvių gabių vyrų ir moterų, pradėję savo mokslinę karjerą Lietuvoje, liko išblokšti iš universitetų ir kitų akademinių mokyklų. Vieni jų prasiveržė į mokslus kituose kraštuose, kiti gi nuėjo į fabrikus. Deja, tokių prasiveržėlių buvo, palyginti, nedaug. Visi kiti, ypač humanistinių mokslų žmonės, nuėjo į fabrikus ir ten pasiliko. O nuėjo todėl, kad gyvenimo tikrovė juos vertė pirma gyventi, o paskiau filosofuoti — primum vivere, deinde philosophari. Juk reikėjo pirmiausia ne tik patiem apsirūpinti duona, bet ir savo šeimas ja aprūpinti bei savąjį atžalyną mokslinti. Jei ne šis gyvybinis įsipareigojimas, daugelis mūsiškių tautiečių būtų pasiekę augštuosius mokslus bei akademines karjeras. Reikia pripažinti, jie atliko savo tautai svarbesnę, gyvenimiškesnę misiją, tačiau tai pasiekė nuskriausdami savo asmeninę ateitį. Jie pasiliko nuolatiniam kentėjime ne tik dėlto, kad buvo išblokšti iš akademinių karjerų, bet ir dėlto, kad atsiliko nuo mokslinės pažangos. Jie pateko į tokią niveliuojančią atmosferą, kuri naikina akademinius užsimojimus ir verčia susilyginti su fabrikinio lygio žmogumi.

* * *

Fabrikas suniveliavo daugybę gabių mūsų tautiečių. Buvo ir tokių, kurie neatlaikė tokios atmosferos ir pasidavė visiškai desperacijai. Turime net ir tragiškų pavyzdžių — savižudybės aukų. Bet tai išimtys. Daugumas visdėlto nepasidavė ir nepasiduoda akademiniam sunykimui. Kiek jų laikas ir jėgos leido, domėjosi ir toliau savo pamėgtais mokslais. Nevienas jų pajėgė bendradarbiauti spaudoje ir parašyti knygų. Jie kovojo, galima sakyti, vieni, mažai kieno skatinami. Ilgokai nebuvo lietuvių mokslinių-kultūrinių židinių, kurie telktų paskirus asmenis bendram barui. Tik vėlesniais metais ėmė atsirasti daugiau kultūrinių sambūrių, institutų, pradėta organizuoti studijų savaitės, susiorganizavo katalikų mokslo akademija. Bene ryškiausiai pasirodė pastaroji: sutelkė viso laisvojo pasaulio katalikus akademikus, kurių lig šiol suregistruota apie 170, surengė jau penkis mokslinius suvažiavimus ir ruošiasi šeštajam. Penki didžiuliai tomai liudija jų darbus. Be to, ji išleido nevieną veikalą. Visa tai rodo akademijos pajėgumą ir lygį. Tiesa, jos darbuose dalyvauja ypač tie, kuriem pavyko prasiveržti į akademines karjeras, bet savo dalyvavimu jie skatina ir kitus neapsileisti. Jie savo darbais, galėtume sakyti, maitina tuos, kurie pasiliko fabrikuose ar kituose neakademiniuose darbuose.

* * *

Ryšium su moksliniais suvažiavimais tenka pažymėti, kad jie mūsų gyvenimui teikia tam tikro ramaus skaidrumo. Pirmiausia, **jie pažadina domėtis mokslu bei gilesne mintimi ir tuos, kurie turėjo pasilikti fabrikuose.** Ir jie pasijunta priklausą akademinei bendruomenei, kurioje vyrauja ne niveliuojanti, o kelianti, skaidrinanti atmosfera. Labai gerai daro liet. kat. akademija nesiribodama vien mokslininkais, bet ir plėsdama savo veiklą paprastų akademikų tarpe. Jos įsteigti židiniai kaip tik ir yra paskatas išlikti akademiniame lygyje ir tiems, kurie yra prispausti kasdieninio gyvenimo rūpesčių. Ir juo daugiau narių akademijai pavyks sutelkti savo židiniuose, juo ji plačiau paskleis gaivinančią atmosferą. Tie žmonės jaus nuolatinį paskatą stiebtis ir kartu domėtis darbais tų, kurie pajėgia reikštis moksliniais darbais. Antra, **akademiniai suvažiavimai ugdo bendrą akademinę lietuvių nuotaiką, kurios mums taip trūksta.** Juk pvz. retas kuris, net rašto žmonių, sugeba svarstyti problemas akademiniu lygiu. Prisipažinkime, kad diskutuoti mes dar neišmokom. Mes labai sugebame tik ginčytis ir bartis. Svarstyti ką nors akademiniu skaidrumu mums kažkaip nesiseka — bematant išeinam į arimus su vėzdais. Tegu tad mūsų akademikai prisideda prie mūsų visuomenės akademinės pusiausvyros bei nuotaikos sudarymo.

Pagaliau svarbu, **kad mūsų moksliniai sambūriai išliktų mūsų tautos smegenimis.** Jau dabar kartais stokojame žmonių, sugebančių atlikti platesnio masto uždavinius. Ateityje jų trūks dar labiau. Dabar tad laikas pasirūpinti lietuvių akademikų atžalynu. Čia gali dar daug nuveikti ir Lituanistikos Institutas, ir L.K.M. Akademija, ir kitos institucijos bei sambūriai. **Pr. G.**

Kas naujo Kanadoje?

Papildomi vaikų priedai. Nuo š.m. rugsėjo mėn. bus mokami feder. valdžios vaikų priedai ir 16 ar 17 metų jaunuoliams, jeigu jie tebeina mokyklon arba dėl sveikatos negali jon eiti. Prašymus šiuo reikalu turi paduoti tėvai; pasirašyti privalo ir mokyklos pareigūnas. Prašymai siunčiami Regional Director of Family Allowances. Ontario provincijoj ši įstaiga yra 25 St. Clair Ave. East, Toronto. Čia gaunamos ir prašymų formos nuo rugsėjo 1 d. Pirmieji čekiai bus išsiųsti rugsėjo 29 d. Pažymėtina, kad tėvai, kurių 16-17 m. vaikai gauna priedus pagal Youth Allowance įstatymą, gali reikalauti atskaitymo $550 pajamų mokesčiuose. Minėtasis įstatymas netaikomas Kvebeko prov., kuri turi atskirą sistemą.

Paskolos be nuošimčių augštųjų mokyklų studentams visoj Kanadoj galės būti duodamos jau šiais metais. Laukiama provincijų vyriausybių paskelbiant paskolas tvarkančias įstaigas. Pagal įstatymą Canadian Student Loans Act feder. valdžia garantuoja tikriesiems studentams paskolas iki $1000 metams. Sąlygos: pakankami mokslo pažymiai, neturtingumas, studijos valdžios patvirtintose augšt. mokyklose. Paskolos nuošimčius mokės fed. valdžia per studijų laikotarpį ir 6 mėn. po studijų baigimo. Kvebeko prov. šiame plane nedalyvauja — turi atskirą fondą.

Visų 3 Toronto dienraščių spaustuvininkų unijos darbininkai tebestreikuoja. Jiem siūloma $154-162 už 35 val. darbo savaitę ir garantuojamas darbas visam amžiui. Unijos atstovai nesutinka. Streikui vadovauja iš JAV atvykę vadovai, nes ten yra unijos centras. Laikraščiai, nežiūrint streiko, išeina kasdien. Streikas prasidėjo dėl naujų automatinių mašinų įvedimo.

Sovietų žemės ūkio min. Volovčenko, lankydamasis Kanadoje pareiškė, kad sovietai numatą pirkti geros veislės galvijų Kanadoje ir galbūt kiaulių. Kviečių vargu ar jiems bereikės. Ragino kanadiečius daugiau gaminiu pirkti iš Sov. S-gos. 1963 m. Kanada importavo iš Sov. Sąjungos tik už $2 mil., daugiausia kailių. Kviečių Rusijai pardavė už $150 mil., nors dalis tų kviečių buvo tiesiog gabenama į Kubą.

Jaunuolių gaujos pradėjo terorizuoti kaikurias "shopping plazas". Išdaužomi krautuvių langai, užkabinėjami praeiviai. Keletas krautuvių buvo priverstos uždaryti. Policija teisinasi negalinti budėti 24 val. prie tų krautuvių.

Lietuviai nugalėjo Kanadą 96:86

Rugpjūčio 29 d. Toronte, Jarvis Collegiate salėje, po viešnagės Australijoje ir laimėjimo Niujorke prieš vietinę lietuvių rytų apygardos komandą, mūsų rinktinės krepšininkai įveikė Kanados olimpinę krepšinio komandą. Pralaimėję pirmą puslaikį 33:40 ir paskutinėse sekundėse išplėšę lygiąsias 79:79, mūsiškiai gerai sukovojo pratęsime ir laimėjo 96:86.

Po įtemptų kovų Australijoje ir kelionės išvarginti, mūsiškiai šias rungtynes sužaidė tik vidutiniškai. Bet tas nenustelbė laimėjimo svarbos. Galima sakyti, kad šiuo laimėjimu lietuviai užkariavo ketvirtą kontinentą. Po 1937 ir 1939 m. laimėjimų Europoje, sėkmingų išvykų į P. Ameriką ir Australiją, mūsiškiai įveikė ir Kanadą. Šis laimėjimas suvirpino lietuviškąsias širdis ne tik 1200 žiūrovų, bet ir po visą pasaulį išsibarsčiusių lietuvių.

Rungtynių pradžia mūsiškiams liūdnoka. Žaisdami tik kartais impulsyviai ir blogai dengdami, nepapėgia prisivyti gerai mėtančių kanadiečių. Kėlinio vidury kanadiečiai veda 11 taškų skirtumu. Mūsiškiams nepavyksta keli metimai ir kėlinys baigiamas 33:40 kanadiečių naudai.

Antrame kėlinyje kanadiečiai vėl pasiekia 11 taškų skirtumą, tačiau čia atbunda Varnas su Čekauskiu ir prisiveja kanadiečius iki 50:49. Kanadiečiai vėl užsiplėšia 9 taškus. Bet paskutinės žaidimo minutės priklauso mūsiškiams, ir Šilingo, Sedlicko ir Adzimos pastangomis pasekmė išlyginama 79:79. Rungtynės pratęsiamos 5 minutėms. Pratęsime gerai darbuojasi Modestavičius ir mūsiškiai, raginami džiūgaujančių žiūrovų, iškovoja 10 taškų persvarą.

Komandoje žaidė beveik visi Australijoje buvę žaidikai, išskyrus Kalifonijoj gyvenantį A. Jankauską. Taškus šiose rungtynėse

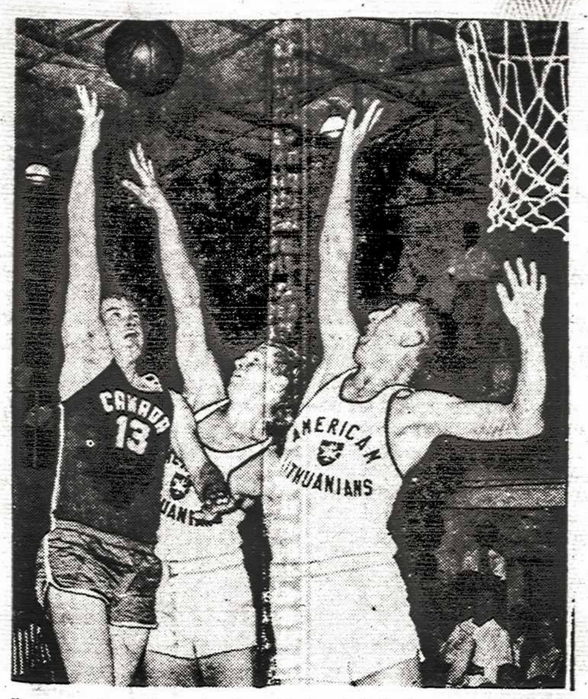

Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės vyrai kovoja su Kanados olimpine rinktine.

iškovojo: Adzima 10, Bazėnas, Čekauskas 27 (6+21), Jesevičus 4, Modestavičius 16 (7+9), Motiejūnas 3, Sedlickas 6, Slomsčinskas 8, Šilingas 4, Varnas 18 (2+16).

Taigi, mūsų rinktinė, nugalėjusi Australijos ir Kanados olimpines komandas, galėtų svajoti apie galimus pasirodymus olimpiniuose žaidimuose.

NUGALĖTOJŲ PAGERBTUVĖS

Į geležinkelio stoties Oak Room salę susirinko apie 200 tautiečių, kurie atvykusius krepšininkus sutiko ovacijomis. Prie puošnaus garbės stalo susėdo krepšinio rinktinės vyrai su savo vadovais. **Jie buvo apdovanoti rožėmis.** Juos sveikino: K. Šapočkinas — Kanados sporto apyg. vardu, gen. kons. dr. J. Žmuidzinas, M. Lenkauskienė iš Klevelando — PLB v-bos vardu. Iš sportininkų pusės prabilo — V. Grybauskas, krepšinio rinktinės vadovas ir V. Nasvytis — FASKo vardu. Pirmasis sakėsi per visą Australijos kelionę negavęs progos kalbėti ir kartu atsisveikino su rinktinės vyrais, kurie grįžta į savo darbus JAV. FASKo pirm. išreiškė viltį, kad tai nepaskutinis krepšininkų žygis. Dabartinis žygis Toronte prasidėjęs ir čia užsibaigęs. Jis

(Nukelta į 6 psl.)

Gausūs Lietuvių Dienos Niujorke šokėjai atlieka spalvinguosius tautinius šokius. Šventės aprašymą žiūr. 1 ir 7 psl. Nuotrauka R. Kisieliaus

Visi mes dirbame Lietuvai

LIETUVIŲ DIENOJE NIUJORKE DALYVAVO ARTI 20.000 ŽMONIŲ

Pirmutinis šventės rūpestis — buvo repeticijos. Taut. šokių šokėjai, kurių suvažiavo apie 800, pradėjo savo repeticijas 10 v.r. Manhattan kareivinėse. Po jų pradėjo rinktis chorai. Reikėjo per trumpą laiką paruošti, išlyginti 31 chorvedžio paruoštas dainas į vieno dirigento pageidaujamą muzikinį vienetą. Nuostabu, kad per 2 val. choristai tinkamai pasiruošė.

KREPŠINIO RUNGTYNĖS

Iškilmių išvakarėse įvyko krepšinio rungtynės, kur savo jėgas bandė ką tik po sėkmingos kelionės iš Australijos sugrįžusi Š. Amerikos lietuvių rinktinė su rytų sporto apygardos rinktine. Rungtynės pasibaigė 84:67 Š. A. rinktinės naudai, nors pirmas kėlinys baigtas 19:26 rytiečių naudai. Po rungtynių erdvioje, bet nevėsinamoje salėje, virš 10.000 niujorkiečių ir svečių lietuvių turėjo progos susitikti pažįstamus ir pasidalinti įspūdžiais.

PAMALDOS

Sekmadienį, rugpjūčio 23 d., iškilmės pradėtos žuvusių pagerbimu. Lietuvos atstovas J. Kajeckas padėjo vainiką prie lietuviško kryžiaus parodoje. Po vysk. V. Brizgio atnašautų šv. Mišių prel. J. Balkūnas savo pamoksle lietuvių ir anglų k. pabrėžė lietuvių tautos tradicinį ištikimumą Dievo Motinai; priminė istorinį pasiaukojimą dar prieš šv. Liudviko Monfortiečio laikus. Kenčianti Lietuva ir Tylos Bažnyčia kovojanti dvasiniais ginklais, laukdama pagalbos ne tik iš Dievo, bet taip pat ir iš laisvojo pasaulio. Vargonais grojo tradicines giesmes muz. M. Čibas.

ŽYGIS ARENON

Netrukus į stadijono areną pradėjo žengti organizuoti programos dalyviai. Paradą pradėjo Šv. Petro parapijos Bostone pučiamųjų orkestras ir Bostono Dariaus-Girėno veteranų legijonas. Sekė jungtinio choro dirigentai — A. Stephens, J. Kačinskas, V. Verikaitis, Alf. Mikulskis ir Vyt. Strolia. Chorų eiseną pradėjo Hamiltono, Ont., AV par. choras. Pražygiavo 31 choras, 22 šokėjų grupės, 7 jaunųjų šokėjų grupės — iš viso 2.200 programos dalyvių. Publikos, pagal "New York Times" korespondento aprašymą, 16.000. Po choristų ir šokėjų pražygiavo Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės dalyviai.

KALBOS IR HIMNAI

Pradėdamas oficialią dalį, prof. J. J. Stukas pastebėjo, kad mūsų širdyse šiandien šventė, nors ir su liūdesio atspalviu, nes pasaulinėje parodoje dalyvaujame ne kaip valstybė, bet tik kaip tauta.

(Nukelta į 7 psl.)

Dešimtoji Kanados Lietuvių Diena

Jau anksčiau buvo minėta, kad šiemet Kanados Lietuvių Diena įvyks Hamiltone, kur įvyko pirmoji Lietuvių Diena ir dabar, po eilės metų, čia vėl įvyks dešimtoji Lietuvių Diena.

Rengėjų komitetas jau seniai pradėjo savo darbą, bet užėjus vasaros karščiams ir atėjus atostogų sezonui, visi parengiamieji darbai nėjo perdaug sparčiai. Bet jau daug kas yra padaryta ir dabar, atostogų sezonui pasibaigus, bus galima atlikti ir visi baigiamieji parengimo darbai.

Šeštadienio šokiams yra gauta didžiulė Hamiltono kareivinių salė, ta pati kur šokiai vyko ir praeitą Lietuvių Dieną. Šokiams gros Vytauto Babecko vad. lietuviškas orkestras, šokių metu vyks loterija ir kitokios įvairenybės.

Sekmadienio programos meninėje dalyje dalyvaus: sol. D. Stankaitytė, sol. J. Vaznelis, sol. V. Verikaitis ir jo vadovaujamas Hamiltono A.V. parapijos choras. Taip pat dalyvaus ir tautinių šokių grupės.

Lietuvių diena įvyks **Padėkos Dienos savaitgalį, spalio 10, 11 ir 12 dienomis.** Taigi, jau dabar planuokime tą savaitgalį praleisti Hamiltone.

Hamiltone juk visada lyg namuose jaučiasi Toronto lietuviai, o su Montrealiu taip pat daug giminystės ir draugystės ryšių. Niagaros pusiasalyje gyvenantiems čia viskas taip arti, tiesiog ranka pasiekiama. Taip pat ūkininkai, tabako augintojai ir kiti, jau bus nuėmę derlių, na, ir čia jiems po sunkių vasaros darbų bus tokia puiki proga dalyvauti šioje didžiulėje šventėje. Iš visos apylinkės ir iš tolimų vietovių visi lietuviai yra mielai laukiami.

Lietuvių Dienos reikalais viskas bus smulkiai pranešama Kanados ir JAV lietuvių laikraščiuose. Jeigu kas norėtų tais reikalais smulkesnių informacijų, prašome rašyti ar skambinti, L. Dienos rengėjų komiteto pirm. K. Mikšiui, 18 Barton Street W., Hamilton, Ont. Tel. JA. 9-8593.

Rengėjų komitetas

Savaitės įvykiai

TRYS NERAMUMŲ ŽIDINIAI PASAULYJE — P. VIETNAME, KIPRE IR KONGE DAR NENURIMSTA. JT savo politika nesugeba sutvarkyti ir jų pasiustos kariuomenės nesugeba įvesti tvarkos. **Kipro saloj** didelė įtampa. Turkai beveik atvirai grasina karu. Prezidentas arkiv. Makarios blaškosi, ir dabar jau jieško pagalbos pas Egipto Nasserį. **Kongo** premjeras Čombė pradžioje pasisakė prieš baltųjų įtraukimą į vidaus kovas, dabar jau samdo baltuosius kariauti su prokomunistiniais sukilėliais. Samdinių jau turi ir paskelbė atkovojęs Albertville miestą. **P. Vietname** įvyko vėl revoliucija, pradėta studentų budistų prieš savo "revoliucinę" valdžią su gen. Khan. priešakyje. Pastarasis susirgo ir laikiniu premjeru tapo civilis Oanh, išėjęs mokslus Amerikoje. Užpakaly jo stovi karinis triumviratas, kuris ir yra tikrasis valstybės šeimininkas. Amerikiečiai vėl tikisi, kad "viskas bus gerai". Taigi, surengta "revoliucija", prie kurios prikišo nagus ir amerikiečiai, ir nužudymas prez. Diem prie gero neprivedė; krašte vyksta nuolatinės riaušės, o komunistai iš šiaurės slenka pamažu į pietus artėdami prie sostinės Saigono.

Uraganas Cleo pridarė daug nuostolių; buvo pasiekęs 140 mylių greičio į valandą. Nusiaubė Gvadalupės, Haiti, Domininkonų salas ir Floridą. Užmuštų asmenų priskaičiuojama ligi 139 žmonių; yra pridaręs nuostolių virš $150 mil. Tai buvo didžiausias uraganas nuo 1926 m.

Indijoj maisto padėtis negerėja. Komunistų vadovaujamos riaušės nesiliauna. Vyriausybė yra priversta griebtis radikalių malšinimo priemonių; 3.000 komunistų suimta; suimti net ir trys parlamento nariai. Kainos už maistą pakilo 22%. Š.m. derlius blogas. Visoj Indijoj viešpatauja juodoji rinka. Vyriausybė padalino kraštą į zonas ir uždraudė vežti maistą iš vienos į kitą. Indijos kr. aps. min. Maskvoje jieško pirkti ginklų, bijodamas dar ir dabar kiniečių užpuolimo.

Turkijos sostinėj Ankaroj prie studentų sukeltų demonstracijų prieš Graikiją ir Ameriką prisijungė kareiviai ir karininkai. Demonstracijos vyko dėl Amerikos ir Graikijos vedamos politikos Kipro saloj. Nukentėjo Graikijos ambasados langai.

N. Chruščiovas 10 dienų išvyko į Čekoslovakiją atšvęsti 20 metų "laimingos" sukakties nuo partizanų sukilimo prieš vokiečius. Jis ta proga iškėlė savo gincus su Kinija norėdamas užsitikrinti čekų ir slovakų paramą. Puldamas kiniečių komunistus, Chruščiovas neužmiršo ir "Amerikos imperialistų" ir pabrėžė savo gyvus interesus Konge, Kipre ir P. Vietname.

Rytų Vokietijos vadovybė paleido iš savo kalėjimų ir vergų stovyklų daugiau kaip 1000 kalinių, kilusių iš V. Vokietijos. Sakoma, kad tai slaptas abiejų pusių susitarimas.

JAV negrų riaušės įvyko Filadelfijoje, kur jas malšino 1500 policininkų. Suimti 197 asmenys; 341 sužeisti, jų tarpe 67 policininkai. Daug krautuvių langų iš-

(Nukelta į 6 psl.)

Rūta Kilmonytė - Lee pranešinėja Liet. Dienos programą Niujorke tūkstantinėms minioms.

VYKSTANTIEMS Į AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMĄ

Liet. Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimui ruošti komitetas dar kartą kviečia mokslu besidominčią visuomenę ir iš toliau atvykstantiems primena, kad iš anksto patys arba per suvažiavimui ruošti komitetą pasirūpintų nakvynėmis, nes pasaulinės parodos metu sunku gauti vietos Niujorko viešbučiuose. Dėl šios priežasties atvykstantieji prašomi pranešti, kur jie nori nakvoti: viešbutyje, Fordhamo un-to bendrabutyje — vyrai, seserų pensionate — moterys, ar privačiai šeimose. Pakartotinai primename, kad nakvynėm bus aprūpinti tik tie, kurie iš anksto užsisakys. Taip pat primename, kad suvažiavimo išlaidoms padengti bus imamas registracijos mokestis ir prie registracijos staliukų bus galima įsigyti "LKMA Suvažiavimo Darbus" IV ir V tomą ir akademijos narių išleistus mokslo veikalus.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

Redaktorius: K. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas

Metinė prenumerata $5, pusmetinė — $3. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Adreso pakeitimas — 25 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. Catholic Cultural Society of Canada

Subscription rates: $5 per year, $3 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368 - 6813

Vatikano radijas ir mes

Gana abejingumo • Visuomenės talka reikalinga ir laukiama
Galimybės 100% dar neišnaudotos

DR. JULIUS VIDZGIRIS

Švento Petro daugiakalbį baldžiaugsmui jis skamba ir lietuvio išspinduliuoja galingas Vatikano siųstuvas. Tai balsas, kuris skelbia Šv. Tėvo žodį ir informuoja apie tai, kas vyksta katalikybės širdyje ir pasaulyje. Mūsų džiaugsmui jis skamba ir lietuvio gimtąja kalba — šiokiadieniais ketvirtį valandos, o sekmadieniais — tris ketvirčius.

Kitais laikais ir kitokiomis sąlygomis Vatikano liet. valandėlė sulauktų gal kiek mažiau dėmesio, tačiau dabar, kai laisvas lietuviškas žodis nelengvai patenka į eterį, ją brangina visi sąmoningi lietuviai be tikėjimo ir išpažinimo skirtumų. Didžiojo sielų Žvejo balsas šiandien virpina visų lietuvių širdis.

AR NEBŪSIME APKALTINTI?

Niekas mūsuose neabejoja šių valandėlių reikšme. Ir visdėlto baimė ima, jog kada nors laisvę atgavusi tėvynė neapkaltintų mūsų, dabar laisvėje gyvenančių, už tai, kad buvo abejingi ir neveiklūs gyvybiškai svarbiame ryšio reikale.

Mes skundžiamės, kad pasaulio didieji ir svetimieji metų metais tęsia gėdingą tylos sąmokslą mūsų laisvės bylos atžvilgiu. Bet argi ne mes patys prisidedame prie to sąmokslo, kai išbraukiame iš savo kasdieninių rūpesčių svarstymą tokių klausimų, kurie tiesiogiai liečia gyvybiškai svarbius pavergtojo krašto reikalus? Čia neužtenka proginio straipsnelio, kai priartėja kokia pilnesnio skaičiaus sukaktis. O, deja, tik tokiomis retomis progomis mūsų visuomenėje ir spaudoje šiokio atgarsio susilaukia Vatikano liet. valandėlės.

Pripažįstant radijo ryšio svarbią paskirtį ir iš to kylančius augštus reikalavimus, atrodo, jog turėtų vykti nuolatinis nenutrūkstamas pokalbis, kaip vyksta palaikyti tą ryšį, kiek ir kuo jį savuoju indėliu būtų galima turtinti, kad tik būtų tėvynei varge parūpinta viskas, kas gali būti parūpinta. Bet taip nėra. Sprendžiant iš spaudos ir mūsų pokalbių, atrodo,

kad mums visiškai neįdomu, kas, ką ir kaip tvarko Vatikano valandėlę; niekas, regis, nestebi jos darbo, dėl jos galvos nelaužo, nesisieloja. Lyg tai būtų koks apleistas ar slaptas, bet jokiu būdu ne viešas, dalykas.

Tą patį, žinoma, galima pasakyti ne tik apie Vatikano radijo valandėles. Daugiau visuomenės dėmesio ir talkos prašyte prašosi ne tik radijo valandėlės, bet ir kiti praktiški laisvinimo darbai, kuriuos gal ne visi gali tiesiogiai atlikti, bet visi gali ir turi remti, jais rūpintis.

NE MŪSŲ RADIJAS?

Čia norime sustoti ties Vatikano liet. valandėle. Tikras ar tariamas visuomenės abejingumas, atrodo, kyla iš dviejų klaidingų įsitikinimų. "Radijas — ne mūsų", sako vieni ir nori tuo save ir kitus įtikinti, kad čia mūsų visuomenė esanti visiška bejėgė, ką nors padaryti. Kiti vaidina, priešingai, optimistus ir siūlo taip pat nieko nedaryti, nes — "viskas tvarkoj".

Tikrovėje abu tvirtinimai yra klaidingi. Tai nei daugiau nei mažiau tik tinginių ir apsileidėlių suktas pasiteisinimas, mėginimas nutildyti sąžinės priekaištus.

Pirmiausia, betkoks šiuo metu lietuviškai kalbantis Vakarų radijas, tam tikra prasme, **yra mūsų** radijas. Nedaug šiandien tokių, bet kas kalba, kalba iš nuoširdaus palankumo mūsų bylai. O kam rūpi Lietuva, tas gerbia ir klauso jos vardu reiškiamų pageidavimų, norų, sumanymų ir t.t. Tokiais nebylės Lietuvos valios reiškėjais yra ne tik oficialūs jos atstovai užsienyje, vadovaujantys asmenys, bet ir visa laisvųjų lietuvių visuomenė.

Vatikano radijas yra mūsų radijas jau vien dėlto, jog kiekvienas tuo reikalu gali kreiptis į Šv. Tėvą, Vatikano valstybės sekretoriatą, tiesiog ar tarpiškai per veikiančią Lietuvos atstovybę prie Šv. Sosto ar savąją bažnytinę vyresnybę. Niekas neliudo kreiptis į atsakingus Vatikano radijo darbuotojus bei vadovybę. Tik reikia nusimanyti ir žinoti, ko reikia.

Pagaliau, tas radijas yra mūsų, nes jo lietuviškąją tarnybą globoja ir sudaro savieji, į kurių tautinę sąžinę taip pat galima kreiptis tiesiog ar per spaudą. Jie patys prašo atsiliepimų. Juk iš tėvynės tik nedaug kas tiesiu keliu pasiekia. Daug įdomių ir svarbių žinių ateina privačiais keliais, ir nusikalsta tie, kas jomis nepasidalina. Programos tvarkytojai visuomet pageidavo gauti ne tiek pagyrimų ir padėkų, kiek sveikos, konstruktyvios kritikos, kad būtų išvengta klaidų ir tobulinamas darbas.

PRIVILEGIJA IR PAREIGA

Todėl klaidingas ir net nesąžiningas yra tvirtinimas, kad Vatikano radijas — "ne mūsų", kad mūsų žodis čia nieko nereiškiąs. Tikrovėje jis reikalingas ir labai laukiamas. Tačiau pasinaudoti šia teise ir privilegija, kuri mums pati siūlosi, kaikas sąmoningai ar nesąmoningai purtosi vien dėlto, jog žino, kad teisę visuomet lydi pareigos. Vengiant pareigos, daug patogiau šaukti, jog neturime teisės.

Reikia pripažinti, kad iš šitos teisės išplaukiančios pareigos tikrai nelengvos. Norint ką nors gero pasiūlyti, reikia nuolat sekti programas, palaikyti artimą ryšį su kraštu, gilintis į specialius radijo technikos, žinių perdavimo, vertybių ir idėjų turinio sąryšius ir pan. Ką visa tai reiškia, pajunta ypač tie, kurie pamėgina.

Už tai kiti griebiasi kito savęs apgaudinėjimo ir skelbia, kad "viskas tvarkoj": yra kas dirba, pikiai dirba, leiskim ramiai dirbti ir netrukdykim ... Tie netikri optimistai mano, jog visuomenei užtenka pabūti savotišku rezervu tik tais atvejais, kai atsitinka, kas nors blogo, nors dažniausiai tada visos reakcijos po laiko. Tokia pažiūra neliudija visuomeninio subrendimo sąmonės.

Visuomenės pareiga budėti ne tik, kad neatsitiktų kas blogo, bet ir siekti pažangos. Kiekviename darbe neišvengiamos klaidos. Neklysta, kas nieko neveikia. Betkoks pasitenkinimas tuo, kas atsiekta, yra pavojingas pažangos kelyje. Jokio pasitenkinimo negali būti nūdienėje mūsų padėtyje.

Tiesa, jei palyginsime Vatikano liet. tarnybos darbą su kaikuriomis kitomis Vatikano radijo tarnybomis, nesunkiai matysime pranašumą, kuriuo radijo vadovybė gali būti pilnai patenkinta. Tačiau visai kitaip reikalas atrodo mūsų akimis. Jeigu kitos tautybės neatlieka savo pareigos, tatai neatpalaiduoja mūsų nuo tenkančios pareigos ir jokiu būdu neleidžia nurimti.

Žiūrėti tenka ne į atsiliekančius, bet į pavergtos tėvynės reikalą. Ko vertos visos mūsų deklamacijos apie meilę tėvynei, jeigu jai varge paliekam trupinius nuo svetimo stalo, jeigu ištroškusiai laisvės žodžio jai numetame, kas pakliūva?

VISKAS PADARYTA?

Nepagristai kalba tie, kurie tvirtina, kad viskas padaryta, kas galima, kad nereikėtų rūpintis ir sielotis Vatikano programa pavergtai Lietuvai. Atsakingieji asmenys už tas programas kitaip sako. Antai, šiam klausimui iškilus neseniai įvykusioje studijų savaitėje Europoje, Vatikano radijo liet. skyr. vedėjas atvirai pripažino, kad turimos galimybės neišnaudojamos 100%. O tai nėra kokių nors neįmanomų dalykų reikalavimas, bet labai paprasti dalykai.

Iki šiol šio didžio darbo sunkią naštą nešė ir tebeneša Romos kunigai, padedami ir globojami Lietuvos episkopato, iš kurio šiuo metu beliko vienas J.E. vysk. Brizgys. Negalima nutylėti nė Šv. Kazimiero kolegijos vienuolių, ypač Tėvų marijonų, nuopelnų, kurie yra tikrai dideli, atsižvelgiant į kuklias sąlygas ir didelius reikalavimus. Ypatingos pagarbos ir įvertinimo nusipelno ilgamečio liet. skyriaus vedėjo kun. dr. V. Kazlausko nuoširdžios pastangos gerinti ir tobulinti darbą. Garbė jiems! Tuo tarpu betgi reikalas liečia ne nuopelnų pripažinimą.

Reikia kalbėti apie Vatikano valandėles kaip mus įpareigojantį ir toli gražu nebaigtą uždavinį kenčiančiai ir kovojančiai tėvynei, kuriai turėtų būti skirta ne tai, kas atlieka ar savaime susidaro, bet viskas, kas geriausio atkakliausiomis pastangomis gali būti pasiekta. Tai ne saujelės idealistų, bet visų mūsų pareiga.

VISUOMENĖS PARAMA

Visuomenės dėmesys ir talka čia būtini juo labiau, kad iki šiol to buvo pasigesta. Ypač tuo turėtų susirūpinti rezistencinės kovos organizacijos tremtyje ir įsirašyti į savo veiklos programas. Net graudu, kai jos, nebesurasdamos tinkamo veiklos objekto, jo beviltiškai ieško jaučio kepimuose ar vaidinimuose, bet nemato tokių svarbių ir apleistų sričių, kaip radijo ryšys iš laisvųjų Vakarų į pavergtą tėvynę ... O kaip tik iš to tiek pavergtieji broliai, tiek svetimieji, net priešas, sprendžia apie mūsų tautinį sąmoningumą ir organizuotumą.

Nepalyginant gyviau domėtis, kas, ką ir kaip kalba pavergtajai tėvynei, teikti visokią tam darbe reikalingą medžiaginę ir dvasinę paramą — tai neatidėliotina ir šventa mūsų pareiga. Toji parama padėtų nugalėti dabartinius trūkumus. Vien idealizmo ir geros norų neužtenka. Reikia taip pat dar sugebėjimo ir priemonių. Reikia gerai paruošto plano ir rūpestingo jo vykdymo. Nepateisinamas joks atmestinumas ar paviršutiniškumas. Viskas, kas per tokį trumpą ir brangų laiką perduodama, turėtų būti augščiausios kokybės: taisyklinga ir graži kalba; aiškus, suglaustas, kiek galima įvairesnis turinys; išlaikytų proporcijų programos formatas. Visa tai svarbu. Betkoks formos nepaisymas būtų tiesiog klausytojo negerbimas. Dar labiau svarbūs turinio dalykai, įsijautimas į klausytojų dvasinę būklę ir poreikius. Skaudu klausyti, kai brangus laikas iššvaistomas žodžiais atskiestiems "ciklams", kurie gyvenimo nepasiekia. Argi galima sausai, be ryšio su tikrove, kalbėti apie "nevok!" žmonėms, kurie verčiami gyventi santvarkoje, pavertusioje vagystę gyvenimo dėsniu? Arba "neužmušk!", kai kalbančiajam, regis, nė galvon mintis neateina, kokius šiurpius laikus jo klausytojams yra tekę pergyventi ...

Čia ne vieta kokioms nors kritiškoms pastaboms. Norėta tik pabrėžti, kad šitas svarbus darbas iš mūsų visų reikalauja žymiai daugiau pastangų, negu jų dar ėme. Nuolatos tuo domėtis ir rūpintis — tai pirmas tikras žingsnis šia linkme. Šv. Petro balsas tėvynėje atidžiai klausomas. Nelikime jam abejingi, jei nenorime būti abejingi tėvynei!

Vatikanas yra sudaręs visas reikiamas sąlygas. Visa kita priklauso nuo mūsų pačių. Prašyti reikėtų ypač programos pakartojimo. O tai dėl kelių priežasčių. Nevisas programas pavyksta išgirsti net nuolat jas sekantiems. Pasitaiko, jog ypatingų įvykių ar švenčių proga normalus programų laikas iškrenta. Nuo šios vasaros nežinia kodėl(!) Am. Balsas savo transliacijai lietuvių kalba pasirinko tą patį laiką. Tikimės, kad į lietuvių balsą per Vatikano radiją bus atkreiptas tinkamas dėmesys.

ATSISVEIKINIMO KOVA AUSTRALIJOJE

JONAS SOLIŪNAS

Graudūs atsisveikinimai ir linkėjimai
Paskutinis bandymas • Įspūdingas atsisveikinimas sporto aikštėje • Išleistuvės aerodrome

Tolimojo Pertho oras keičiasi, lyg moterų nuomonė ir nuotaika. Čia vieną minutę gražu, lyg pas motinėlę sekmadienio popietėje, čia vėl zirzlus įkyrus žiemos lietus.

Rugpjūčio ryto pirmosios valandos buvo saulės pripiltos, bet po pusvalandžio, pasiruošus skridimui, jau lyja. Lengva širdimi palikę Pertho drumzliną dangų, lendam lėktuvan į "koronę". Ir vėl teks kratytis padebesiais. Šįkart su purtymu nėra taip žiauru. O ir vėjas mums padeda. Skrendam pavėjui ir kelionė iki Adelaidės sutrumpėja. Adelaidėje tespėjam rankas paspausti. Kitas lėktuvas, ir jau pakeliui į Sidnėjų.

GRAUDI DAINA

Daugel kartų jau atsisveikinome su įvairių vietovių lietuviais. Mums tas atsisveikinimas tapo savotišku sportu, įprastine mūsų kelionės dalimi. Nevisus rinktinės dalyvius jaudina graudenimai. Mat, kaikurie jų yra užsigrūdinę per minėjimų lankymus, o kiti ... nesupranta lietuviškai.

Iškilmingai mūsų rinktinė Sidnėjuje buvo atsisveikinta rugpjūčio 9 d. Visiems išvykos dalyviams įteiktos dovanos. Pasakytos kalbos, pareikšti linkėjimai rinktinei ir vėl grįžti Australijon. O rinktinės vadovas dr. Gaška taip visus sugraudino, kad kiti net gaisrininkus buvo besiruošę šaukti. Girdi, ašaros salės pamatus griaunančios ...

KARTUS PIPIRAS

Šiaip taip graudžius atsisveikinimo pavojus pergyvenę, mūsų rintiniai vyrai vos nežuvo nuo Sidnėjaus krepšinio komandos.

Pirmadienio kova netikėtai tapo atkakliu mirštančiojo šauksmu. Mūsų rinktinė, pirmą kartą nugalėjusi Sidnėjaus All-Stars 96:66, šįkart turbūt priešininko nedavertino ir vos neužsidirbo antrojo pralaimėjimo. Šiose rungtynėse pasigedome Sedlicko (sužeista koja) ir Jesevičiaus (užsinuodijo maistu). Be to kažkaip ir kiti rinktinės nariai atrodė išsikvėpę.

Rungtynių pradžia buvo įprasta. Mūsiškiai, vadovaujami Čekausko ir Adzimos, užsiplėšia net iki 23:11, tačiau netrukus priešininkas pykteli, spusteli ir jau rinktinė veda tik 29:28. Nuo čia kapojamės dėl kiekvieno taško ligi rungtynių pabaigos.

Nors pirmąjį kėlinį rinktinė ir ištempia 40:36, bet antros pusės pradžioje Čekauskas neranda taikinio. Jis mums taškus laimi tik nuo baudos linijos. To neužtenka, nes ir Varnas šiandien vos vidutinis.

Lietuviškų žiūrovų širdyse kilo nerimas, kai likus penketui minučių australai pirmavo net 70:64. Visdėlto, mūsiškiai, grįžus Čekauskui aikštėn, vėl atkunta ir pasekmę išlygina 70:70.

Australai pašoka dar du kartus, bet atsibudęs Varnas įsodina du ir Bazėnas priduria dar vieną krepšį, ir mūsų rinktinė vėl pirmauja. Ji, kad ir sunkiai šį pirmavimą išlaiko ir rungtynes ištempia 79:76.

Tiesa, australų spauda nepagailėjo kartesnio žodžio objektyviai teisėjavusiam mūsiškiui dr. Gaškai, bet be jo, nėra abejonės, mūsų rinktinė būtų patyrusi antrąjį pralaimėjimą.

Taškus iškovojo: Čekauskas 23, Adzima 14, Varnas 13, Modestavičius 8, Bazėnas 8, Šilingas 8, Slomčinskas 4 ir Motiejūnas 1.

ATSISVEIKINIMAS — DEIMANČIUKAS

Mūsų rinktinė Australiją atsisveikino įspūdingai. Ji rugpjūčio 11 d. žiauriai sutvarkė Sidnėjaus krepšinio lygos meisteri COLTS 93:50 (37:21). Pastebėtina, kad priešininkas savo eilėse turėjo ir australų olimpinės rinktinės kapitoną John Heard. Tačiau ir šitas sustiprinimas negalėjo sustabdyti mūsų rinktinės uragano.

Šiandien jauniausias rinktinės dalyvis V. Bazėnas šventė savo gimtadienį. Jo pasirodymas aikštėje buvo įspūdingas. Turbūt šito fakto paskatinti ir kiti rinktinės nariai metėsi į kovą be jokių rezervų. Pasekmė — į skudurus sudirbtas priešininkas.

Tik pačioje rungtynių pradžioje priešininkai dar sugeba išsilaikyti lygiomis. Tačiau nuo 10:10 lygiųjų mūsų vyrai pasileildžia australų galvų medžioklėn. Šįkart krepšis tikrai prakiuro — lenda visiems, kas meta. Ir taip pirmoji žadimo dalis baigiasi 37:21 mūsų rinktinės naudai.

Antroje pusėje mūsiškiai nė nemano atlyžti. Priešininkas puolamas be pasigailėjimo. Nebesulaikomas ne tik Varnas su Čekausku, bet ir Šilingas. Rinktinė demonstruoja įvairius derinius. Puolimas negailestingas, o gynimas neįveikiamas.

Jau nuo rungtynių antrojo kėlinio pusės lietuviai žiūrovai pradeda reikalauti šimtinės. Deja, mūsiškiai "išbėga iš laiko" ir rungtynės baigiasi 93:50 pasekme.

Atsisveikinimo rungtynėse taškus iškovojo: Varnas 20, Čekauskas 15, Šilingas 15, Modestavičius 10, Bazėnas 8, Jesevičius 8, Jankauskas 6, Slomčinskas 6, Adzima 5.

GRAUDŽIOS SCENOS

Vietinė spauda gražiai paminėjo rinktinės išvykimą. Laikraščių atstovai kvietėsi komandos kapitoną Al. Varną, idant pastarasis pareikštų savo nuomonę apie Australijos krepšinį. Neatsiliko nė radijo stočių komentatoriai. Štai visos Australijos radijo tinklas ABC įrašė pasikalbėjima su mūsų vadovu dr. Gaška. Šis jo žodis vėliau buvo transliuojamas per visas australų radijo stotis.

Atėjo atsisveikinimo valanda. Ir vėl graudūs verksmai. Dramatiškos scenos. Vieni verkia, kad tenka išvažiuoti, o kitos, kad ne-

(Nukelta į 7 psl.)

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Popiežius Paulius VI,** kalbėdamas jaunųjų darbininkų suvažiavime, kuris įvyko Strasburgo mieste, skatino juos didžiuotis, kad priklauso darbininkui pasauliui. "JOC — Jeuness Ouvriere Chretienne — tai jūsų kilmingumo titulas", pabrėžė Šv. Tėvas. Popiežius skatino juos ieškoti kuo drąsiausių praktiškų pritaikymų ar tai būtų prekybos ar mokyklos srityse, ar šeimos gyvenime. "Ne reikalaudami teisių, bet tarnaudami; ne prieštaravimais ir konkurencija, bet supratimu ir broliška tarpusavio pagalba; ne tingumu ir kritika, bet kūrybingumu ir darbštumu jūs tegalite prisidėti prie europiečio darbininko padėties gilesnio išgvildenimo", pareiškė popiežius.

★ **Du Tėvai jėzuitai:** Arts ir VanHess "atsiliepdami savo sąžinės balsui, su pilnu savo provincijolų ir Bois-le-Duc vyskupijos bažnytinių pareigūnų pritarimu, nutarė išstoti iš jėzuitų ordino ir tapti tos vyskupijos kunigais." Vysk. Bekkers, kuris valdo tą vyskupiją, paskyrė šiuos du kunigus toliau tęsti darbą prie savaitraščio "De Nieuwe Linie". Išstojimo priežastis — buvęs Tėvų jėzuitų ordino generolo sprendimas, įsakąs visiems prie šio laikraščio dirbantiems jėzuitams pasitraukti iš redakcijos. Laikraštis kaikurių konservatyvesnių katalikų laikomas perdaug liberališku įvairių naujų idėjų atžvilgiu.

★ **Katalikiškos ir anglikoniškos jungtuvės.** JAV, kard. Ritter leidimu, anglikonės Eckberg ir kataliko Barker moterystės ryšį palaimino episkopalų ir katalikų kunigai bendrose apeigose katalikų bažnyčioje. Buvo panaudota anglikonų ir katalikų apeigų tekstai. Katalikų kunigas palaimino jaunųjų žiedus, o episkopalų — priėmė jaunųjų santuokos priesaikas pagal episkopalų apeigas. Jaunoji pasižadėjo vaikus auginti katalikais. Pastebėtina, kad episkopalų jungtuvių apeigos yra tos pačios, kurios buvo nuadojamos Salisbury apylinkėje dar prieš anglikonų atskilimą nuo katalikų. Tai pirmos tokios jungtuvės Amerikoje. Europoje panašių jau buvo ketverios: Amsterdame, Olandijoje, Chaville miestelyje Prancūzijoj ir net dvejos Bois-le-Duc, vysk. Bekkers vyskupijoje.

★ **Kardinolas Cushing** pareiškė, kad didžiausia dalis kaltės dėl rasinių neramumų Amerikoje tenka baltiesiems: "Mes reikalavome antžmogiškos kantrybės iš Amerikos negro, ir kai jo iškankintai širdžiai tai pasirodė perdaug, mes jaučiamės nusivylę jo kraštutiniu atsakymu." Pasak kardinolo, sekantis žingsnis turi būti mūsų — žingsnis už pilnutinę laisvę, kuri negrams teisėtai priklauso ir kaip žmonėms, ir kaip valstybės piliečiams. "Rasistas krikščionis — tai prieštaravimas", — pabrėžė kardinolas.

★ **Britanijos žemieji rūmai** 205 balsais prieš 23 leido anglikonų Bažnyčios dvasininkams naudoti liturginius drabužius, visai panašius į katalikų. Anksčiau, sprendžiant tą reikalą lordų rūmuose, arkiv. Ramsey, anglikonų primas, turėjo įtikinėti, jog tai joks sąmokslas prijungti anglikonų Bažnyčią prie Katalikų Bendrijos.

★ **Su Ispanijos vyskupų ir Vatikano pritarimu,** Ispanijos vyriausybė ruošia naują įstatymą, duodantį daugiau laisvės Ispanijos protestantams. Jis leistų jų bažnyčioms turėti nuosavybes, mokyklas, spaustuves, pripažintų civilinę metrikaciją mišriose vedybose ir neįpareigotų protestantų kareivių dalyvauti katalikiškose pamaldose.

★ **Muz. J. Bertulis,** šią vasarą lankęsis Liurde, rašo "T. Žiburiams": Liurdas — viso katalikiškojo pasaulio Meka. Čia atvykęs pasijunti esąs toje vietoje, kur iš gilumos širdies gali pasiskųsti, kas tavo širdį kankina. Čia atsistojęs junti guodžiančią Ranką visai arti, greta tavęs; aiškiai junti, tiktai nematai.

Čia suvažiuoja minių minios. O ligonių — su visokiausiomis ligomis. Juos vežioja ant spec. vežimėlių. Vieni jų nepajudina rankų, kiti kojų, treti — nežinia ar jie gyvi ar mirę ... Viena mergytė ant veido turi vietoje odos, tarsi, žuvies žvynus. Veidukas — tarsi didelės žuvies kūnas. Berniukas — neproporcingai didele galvute ir t.t. Visus ligonius seselės stengiasi pralinksminti. Ir jie visi su gilia viltimi žvelgia į grotą, į palaiminimą su Šv. Sakramentu, nes per palaiminimą dažnas išgyja ir su didžiausiu džiaugsmu šaukdami numeta savo lazdas, kurių grotoje prikabinta labai daug. Bažnyčioje sienos išrašytos padėkos pareiškimais už išgydymą.

Prie grotos visų keliai linksta, ir akys pakyla į dangų. Kiti net rankas augštyn iškeldami maldauja Šv. Marijos užtarimo. Kaikurie rankas laiko kryžium ištiesę ilgai ilgai, kol pagaliau visai nusvyra.

Iš Liurdo išvykdami, nors kūnu daugelis ir nesustiprėja, bet dvasia atsigaivina.

Paruošė
kun. J. Staškevičius

Ten, kur juda lietuviai

ĮSPŪDŽIAI APLANKIUS KAIKURIUOS LIETUVIŲ CENTRUS JAV

Vasaros atostogos — visiem gera proga pajudėti bei aplankyti vietas, artimas lietuvio širdžiai. Tokių vietų ypač gausu vadinamoj Naujojoj Anglijoj. Čia gana daug lietuvių centrų: parapijų, vienuolynų, leidyklų, vasarnamių. Juose tebeplazda lietuviškas pulsas — vienur stipriau, kitur silpniau.

Gražusis Marianapolis

Nekartą jau teko lankytis Tėvų marijonų centre — Marianapolyje. Vasarą jis ypač įspūdingas — paskendęs žalumoje. Buvo lietuvių sąskrydžio — tradicinio pikniko diena. Žmonių daug — apie 1000, bet palyginti su ankstyvesniais sąskrydžiais — nedaug. Anksčiau suplaukdavo 3000-4000. Prisidėjo, žinoma, ir lietingas oras, bet daugiausia prisideda mažėjantis entuziazmas. Senieji nejaunėja, o jaunikliai mažai tesidomi Marianapoliu. Seniesiems Marianapolis — religinis ir tautinis centras, jauniesiems — kaip ir kiekvienas vienuolynas. Eina pvz. senieji per plačią sodybą ir alsuoja lietuvių pijonierių paliktais pėdsakais — kryžiaus keliais, pastatais, gimnazija; užeina jie bibliotekon ir gėrisi retais leidiniais dar iš neprikl. Lietuvos laikų. Kaip įdomu pvz. pavartyti "XX Amžių" — garsųjį Kauno dienraštį! Bet visa tai mažai ką tesako jauniesiems. Ir koks paradoksas! Čia buvo įsteigta gimnazija tiems lietuvių jaunikliams, bet jie nepasinaudojo ir užleido vietą jankiams. Vieni gimnazijos rūmai sudegė, bet jų vieton išaugs kiti. Tėvai marijonai yra įsitvirtinę amerikiečių visuomenėje, ir tikisi netrukus pastatyti naujus rūmus mokyklai. Žmonės tuo džiaugiasi, bet kaikurie mano, kad tokia gimnazija berniukams labiau reikalinga Čikagoj ...

Lietuvaičių sodyboje

Vos įkėlęs koją į Putnam — Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų sodybą pajunti gyvą lietuvišką aplinką. Pravažiuojantį čia pasitinka stovyklos mergaičių krykštavimai, didžiai paslaugios seserys, malonūs kapelionai. Užeini koplyčion— viskas dvelkia lietuvišku maldingumu. Čia sutelkta lietuviška dvasia ir skulptorės Marijoj, ir vitražuose, ir visoj architektūroj. Čia lietuviškai byloja ne tik paminklai, bet ir jų saugotojos — lietuvaitės vienuolės. Jos garsėja sėkminga vasaros stovykla, rūpestinga spaustuve, mergaičių bendrabučiu, uždaromis rekolekcijomis, senelių prieglauda ir naujais planais. Motinos Augustos (Sereikytės) vadovaujamos, seserys yra užsimojusios pastatyti didžiulius poilsio namus ir įrengti pastovią stovyklavietę. Planai jau paruošti, ir netrukus laukiama jų įvykdymo. Visa tai liudija, kad N. Pr. M. seserų vienuolija yra dinamiška, pilna vaidilutiškos dvasios, nors savo narių skaičiumi mažesnė už kitas lietuvių vienuolijas.

Mindaugo pilis

Putnamo miškelyje auga miniatiūrinė Mindaugo pilis. Jos statytojas — kun. prof. St. Yla. Jis čia praleidžia savo laisvalaikius. Kai darbai su knygomis įgrįsta, kai galva pavargsta, jis pereina prie fizinio darbo — mūrijimo. Žiūri žmogus i beveik baigiamą pilaitę ir galvoji: tai darbščios skruzdės darbas! Juk reikėjo surankioti tiek akmenų, juos sudėlioti, sumūryti! Bet tai darbas, kuris statytoją, buvusį kaceto kalinį, gaivina ir stiprina jo sveikatą. Pradžioje mūrijimas jam buvo tik žaismas, atvangos jieškojimas, o vėliau jis tapo ir idėjos įgyvendinimu. Dabar jau statinys įgavo tikros pilies formą, net ir su senovišku bokštu. Viduje įmūrytos dail. Kašubienės mozaikos, vaizduojančios Mindaugą kankinį, paruošti langai vitražams ir savotiškas altoriaus formos akmuo ties Mindaugo sostu. Kaikurie lankytojai pokštininkai jau spėjo padaryti išvadą, girdi, kai kunigas stato pilį, išeina ... koplyčia. Vienas tokių humoristų yra turbūt ir kun. P. Celiešius, stovyklų kapelionas, kurio stovyklautojos smalsiai bėginėjo miškeliu sekti augančios pilies.

Viena N. Pr. M. seselių Putname su savo stovyklininkėm. Nuotr. B. Kerbelienės

Pas rašytoją kan. M. Vaitkų

Sekmadienio popietę iš kažkur išdygo p. Kerbeliai, gyveną Providence, L.I., ir kviečia aplankyti rašytoją kan. Mykolą Vaitkų. Ir kaip gi tokia proga nepasinaudosi! Važiuojam. Randame kanauninką labai ramioj vietelėj — Peace Dale, R.I., vienuolyne, kur jis jau kelinti metai kapelionauja ir džiaugiasi žydinčia savo jaunyste. Pagal metriką, jis — 80 metų, bet savo dvasia nedaugiau 40! Tuo atžvilgiu jis nesenstantis — kaip Tumas-Vaižgantas. Sako: "Atvykęs iš Europos prašiau Bostono kardinolo, kad man leistų apsigyventi Bostone pas brolį, bet neleido. Užtat dabar turiu Apvaizdos skirtą vietelę." Ir tikrai. Kanauninkas čia laimingas — turi 18 laisvų valandų, kurios sutirpsta beskaitant ir berašant. Jis seka ypač grožinę literatūrą, yra perskaitęs visus žymiuosius naujus autorius. Biblioteka lūžta nuo daugybės knygų. Šiuo metu rašo savo atsiminimus. Dalis jų jau yra išleista "Nidos" leidyklos, kiti dar laukia autoriaus plunksnos. Iš viso žada būti 10 tomų. Juose kanauninkas iškelia daugiausia šviesiuosius praeities krislus ir yra pavadinęs "Grožio atkalnėse". Bandžiau prašyti kanauninką, kad parašytų ir "T. Žiburiams", bet atsakymas standartinis — "neturiu laiko".

(Bus daugiau) **Pr. G.**

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Į mokyklą

— Du ir du bus keturi,
Kiek pieštuku tu turi? —
Moko Alė savo lėlę
Anksti rytą atsikėlus.

— Jei skaičiuot išmoksi tu,
Eisim mokytis kartu
Su batukais nuvalytais
Pirmą dieną į mokyklą.

Adelė Abromaitienė

Stovykloje

Ak, mamyt, ar tu žinai,
Stovyklaut — smagu!
Skamba girios ir kalnai,
Valgau aš už du.

Su žuvėdroms bangose
Krykštauju smagiai,
Džiaugsmas trykšta veiduose
Žaidžiant su draugais.

Kai švilpukas, skubam mes
Vėliavą nuleist,
Giedam vakaro giesmes
Dievui atsiteist.

A. A.

Katinėlio sapnas

Mano rainas katinėlis
Ant palangės tupi,
Susapnavo nabagėlis
Pilną pieno upę.

— Gal išlakt man visą pieną?
Kraipo ūsą rudą,
Tiktai strykt — į lango sieną
Ir staiga pabudo.

Adelė Abromaitienė

Ei, gana atostogaut ir tinginiauti: eikit mokyklon!

Katinėlis čiulpė pieną iš bonkos, o sapnavo pieno jūrą.

Nuotr. M. Pranevičiaus

VOVERYTĖS VAIŠĖS

Strykt — pastrykt, vikriai bešokinėdama voverytė nuo vienos lazdyno šakos ant kitos, susigalvojo pasikviesti svečių. Kraipydama uodegaitę galvojo: ši rudenėlį susirinkau labai daug riešutų, užteks man jų visai žiemai, na, ir svečius galėsiu jais pavaišinti. Staiga pamačiusi beskrendančią kregždutę, sustabdė ją ir paklausė:

— Brangioji, ar galėtum išsiųsti pakvietimus į vaišes gandrui, katinui, žąsinui ir triušiui?

— O, mielai, — atsakė kregždutė ir paėmusi pakvietimus žaibo greitumu nulėkė tolyn.

Pavakary, punktualiai, sutartą valandą susirinko svečiai. Voverytei buvo įdomu pirmą kartą pamatyti juodu fraku pasipuošusi raudonsnapį gandrą, ūsuotą katiną, ilgakaklį žąsiną ir baltais kailinėliais apsirengusį triušį. Voverytė, parodžiusi jiems savo gyvenamą vietą medžio skylėje, susodino juos prie storo ąžuolo kelmo ant minkštų samanėlių. Grakščiai kiekvienam ant ąžuolo lapų atnešė riešutėlių. Atsisėdusi pati pradėjo raginti svečius vaišintis, bet jie pasišnekučiavo ir skirstėsi namo riešutų nepalietę. Susirūpino voverytė ir savo rūpesčiais pasidalino su kregždute. Kregždutė nusišypsojus pakugždėjo jai į ausį:

— Jie neėda riešutų, aš juos gerai pažįstu. Jei nori juos pavaišinti, paruošk jiems varlę, morką, grūdų ir pelę.

Voverytė tai išgirdusi nudžiugo. Per kregždutę vėl išsiuntinėjo svečiams pakvietimus. Ši kartą voverytė daug triūsė kol viską priruošė. Sutartą valandą vėl susirinko svečiai prie to paties kelmo miško vidury. Voverytė tuojau atnešė ant ąžuolo lapų: gandrui grūdų, katinui morką, žąsinui pelę, o triušiui varlę. Pati sau pasidėjusi riešutų pradėjo raginti svečius vaišintis. Ji nepaprastai nustebo, kai svečiai vienas į kitą šnairiai pasižiūrėjo ir visai nesivaišinę, nepatenkinti skubiai išsiskirstė. Likusi viena voverytė negalėjo užmigti visą naktį. Atsisėdusi ant palinkusios šakos ilgai galvojo ir svarstė, o ašarėlės, kaip žirniukai, riedėjo iš akių. Nepasisekė ir šį kartą vaišės, bet kodėl? Gal kregždutė netiesą jai sakė?

Vaikučiai, pagalvokite ir padėkite susirūpinusiai voverytei sužinoti, kodėl nepasisekė jos iškilmingos vaišės? Parašykite atsakymą "Žiburėliams" 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

A. Abromaitienė

Atspėkite kas esu?

Gaudau varles
— — — — — — —
Nešu medų — — — —
Duodu pieno — — — —
Kalinėju medžius
— — — — —
Gaudau peles
— — — — — — —
Kramtau riešutus
— — — — — — —

Atsakymai surašyti nepaeiliui. Patikrinkite patys pagal brūkšnelių skaičių.

Atsakymai: genys, voverė, gandras, bitė, karvė, katinas.

Abr.

Padėkite atsiminti vardus

Alė per atostogas su senele norėtų nuvykti į Lietuvą. Padėkite jai atsiminti, kaip vadinasi tie miestai, kuriuos ji nori aplankyti.

Jai rūpi	Miestų vardai
Uosto miestas	— — — — — — — —
Gedimino kalnas	— — — — — — —
Dariaus ir Girėno kapas	— — — — — —
Žemaitijos sostinė	— — — — — — —
Marijos apsireiškimo vietovė	— — — — — —
Pajūrio vasarvietė	— — — — — — —

Atsakymai (nepaeiliui): Šilutė, Telšiai, Klaipėda, Palanga, Vilnius, Kaunas.

Patikrinkite miestų vardus pagal brūkšnelių skaičių. Abr.

Pagalba silpnesniem ir kiti reikalai

DR. PETRAS LUKOŠEVIČIUS

Ryšium su "TŽ" paskelbta anketa pagalbos teikimo reikalu silpnesniem, Kanados Liet. Bendruomenės valdybos pirm. dr. P. Lukoševičius, užuot atsakęs į anketos klausimus, aplankė mažąsias liet. apylinkes Kanados vakaruose ir pamatęs tikrovę parašė ilgesnį straipsnį, kurį redakcija suskirstė į tris. Pirmajame autorius apžvelgia patį pagalbos reikalą, antrame — paliečia visuomeninę veiklą šiuo metu, trečiame — svarsto konkrečius pagalbos būdus. Šiame nr. spausdiname pirmą straipsnį. Red.

Šias savo kelias mintis noriu sujungti su "TŽ" paskelbta anketa mažųjų kolonijų ir Bendruomenių šelpimo bei pagalbos reikalu. Pirmiausia noriu padėkoti "TŽ" redaktoriui už pajudinimą reikalo, kuris ne tik labai įdomus, bet, sakyčiau, ir labai opus. Čia turiu galvoje tiktai Kanados mažąsias kolonijas, kurių keletą teko aplankyti šį pavasarį. Sekdamas Jūsų anketos punktais pasistengsiu sustoti ilgiau prie tų klausimų, kurie tiesiog liečia Kanados Lietuvių Bedruomenę ir prabėgom paliesiu bendruosius visą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę dominančius klausimus.

Pagalba mažosiom kolonijom

Neabejotinai ji reikalinga. Čia tektų panagrinėti klausimą, kokiomis aplinkybėmis Kanadoje atsirado mažosios kolonijos; tada bus įmanoma lengviau apspręsti būsimos ar galimos pagalbos reikalingumas ir pavidalas.

Dauguma mažųjų Kanados Lietuvių Bendruomenės apylinkių susidaro iš didesnio naujųjų po II D. karo atvykusių imigrantų junginio, atvežto kokiam nors specifiniam darbui. Pvz. kaikurios Kanados vakarų apylinkės susidarė iš žemės darbams atvykusių tremtinių, kurie pasibaigus sutarties laikui nusikraustė į didesnius miestus ir juose liko susiradę lengvesnį ir geresnį darbą. Kartu su seniau atvykusiais lietuviais imigrantais jie sudaro mūsų apylinkių branduolį. Labai didelė senosios imigracijos dalis dėl sunkių materialinių sąlygų tarpkariniais laikais ir dėl stokos valstybiniu mastu organizuotos pagalbos nuėjo su taip vadinamais "pažangiaisiais", tikėdamiesi pagalbos ten. Didelė dalis jų yra nuoširdūs lietuviai, tačiau dėl susidariusių sąlygų likę su savo imigracijos draugais, kurie jų buvimą išnaudoja Lietuvos okupacijos garbinimui. Esu įsitikinęs, kad savo laiku šiuos žmones tikrai buvo galima susigrąžinti be didesnių sunkumų. Tačiau su apgailestavimu reikia pripažinti, kad panaudotos priemonės tam reikalui atsiekti nevisuomet buvo tinkamos ir nevieną jų pastūmėjo dar toliau ir tai nebegrąžinamai. Nedidelis nuošimtis tos kartos žmonių, tačiau gana reikšmingas, įsijungė į lietuvišką organizacinį darbą ir šiandien labai nuoširdžiai dirba. Kita tų mažųjų kolonijų gyventojų dalis yra savos specialybės verčiami ten gyventi ir užsidirbti sau duoną. Jų tarpe gana didelis skaičius veterinarijos gydytojų, kurie daug geriau gali gyventi ten ir mažiau yra konkurencijos, nors pastarosios visur daugėja.

Priversti pasilikti mažose kolonijose

Didelė dalis Vankuverio ir Winnipego naujųjų imigrantų duoną pelnosi miško pramonėje ir šiaip kitokiose įmonėse. Visur tačiau girdi tuos pačius žodžius: seniau pas mus buvo gyva veikla, kol nebuvo pradėję išvažinėti į Torontą, Montrealį ir kitas didesnes kolonijas! Didesnė pasilikusių ten gyventi dalis gal ir norėjo savo laiku persikelti į didesnius miestus, tačiau gal bijodami pasijudinti iš jau pažįstamos vietos ir turimo darbo, ar varžomi šeimos turėjo galutinai apsispręsti likti gyventi ten ir šiandien jau pervėlu galvoti apie tokių žmonių keliavimą kitur. Tokiu būdu mažosiose kolonijose likosi gyventi nebūtinai visi savo noru. Esant mažam skaičiui ir lietuviškas gyvenimas ir veikla gana riboti, nes žiūrovų visuomet yra daugiau, negu norinčių veikti. Šia proga norėčiau pabrėžti, kad proporcingai esamam lietuvių skaičiui mažųjų kolonijų lietuviai daug nuoširdžiau remia lietuviškus reikalus ir dalyvauja Bendruomenės gyvenime, nes dažniausiai 60-70% visų apylinkės lietuvių dalyvauja susirinkimuose ir parengimuose. Jeigu toks nuošimtis lietuvių, o gal geriau tik po paskutinio karo atvykusių imigrantų, pradėtų lankytis susirinkimuose ir parengimuose Toronte, Montrealyje bei Hamiltone, ar nereikėtų statyti ar nuomoti pačias didžiausias sales? Gaila, bet taip iš tikrųjų yra. Grįžtant prie mažųjų kolonijų reikia pastebėti, kad noro ten yra labai daug, tačiau žmonių maža ir tų pačių sugebėjimai dažnai riboti. **Tokiu būdu pagalba iš šono jiems būtinai reikalinga, kad būtų galima išlaikyti tai, kas pamažu jau bando išblėsti.**

Kritiškoji problema

Jaunimo problema mažosiose kolonijose tikrai nepaprastai kritiška, nes esant mažam skaičiui lietuviukų beveik visi išimtinai pamažu nutautėja ir sudaro mišrias šeimas. Lankydamas vakarų Kanadą patyriau, kad **kaikuriose kolonijose nėra nei vienos naujai sukurtos lietuviškos šeimos.** Tokiu būdu mes galime galvoti tiktai apie pagalbą jų tėvams, kad jie, negalėdami patys lietuviškos veiklos išvystyti, visai neuždustų. Apie betkokią pagalbą mišrių šeimų vaikams netenka ir galvoti, nes tokioje aplinkoje gyvendami jų vaikai tikrai nebebus lietuviškam žodžiui prieinami, nes lietuviškoji mišrios šeimos pusė dažnai jau sunkiai bekalba lietuviškai. Yra tačiau ir išimčių. Vienoje kolonijoje buvau labai nustebintas, kai man pasakė, kad susirinkime dalyvauja jugoslavas ir vokietaitė — mišrių šeimų nariai. Po susirinkimo su jais pasikalbėjau ir patyriau kiek nuoširdumo ir prisirišimo jie rodo lietuviškiems reikalams. Čia tenka pasidžiaugti lietuviškąja tų šeimų puse, kad taip gražiai laikosi ir patraukia net svetimtaučius. Dar daugiau nustebau, kai viena tokios šeimos lietuviškoji pusė pasirodė pati kilusi iš mišrios šeimos ir labai sunkiai kalba lietuviškai, tačiau laikosi su lietuviais ir taip visai dar nėra atitrūkę nuo Bendruomenės.

Kunigas — nepakeičiamas jungėjas

Vienas labai į akis krentantis faktas reikia čia suminėti ryšium su mažosiomis kolonijomis — tai lietuvio kunigo buvimas bei lietuviška parapija. Lankydamasis Kanados vakaruose pastebėjau, kad tos apylinkės rodo daug gyvastingumo ir lietuviškai veiklai daug daugiau skiria laiko, kur veikia lietuviška parapija ar yra lietuvis kunigas. Apie parapiją jungiasi ir juda didelė dalis visos lietuviškos veiklos. Čia negaliu tylomis praeiti pro Winnipegą ir pasišventusį kunigą J. Bertašių.

Pieną mėgsta netik katinėliai, bet ir liūtukai Can. Scene

Nors ir didelį spaudimą turėdamas iš kaikurių gerokai prieš tremtinius nusistačiusių anglų kilmės kanadiečių, šis vakarų Kanados lietuvių apaštalas įstengė sunkumus nugalėti ir apie parapiją apjungti daugumą Winnipego ir apylinkės lietuvių. Čia sukasi visa jaunimo veikla, veikia mokykla ir vasarą organizuojama stovykla. Esu įsitikinęs, jeigu mes turėtume tokių kunigų kiekvienoje vakarų Kanados apylinkėje, apie kultūrinę pagalbą galėtume kalbėti visai kitoje šviesoje. Lietuvio kunigo buvimas Edmontone ir savo laiku Vankuveryje dar išgelbėjo tai, kas ten šiandien yra likę. Nenoriu tačiau sudaryti vaizdo, kad visose tose apylinkėse neparodė pasišventimo lietuviškam darbui atsidavę pasauliečiai. Be jų pagalbos nemanau, kad būtų buvę galima pastatyti bažnyčią Winnipege ar Lietuvių Namus Edmontone. Šiandien ant tų pasišventėlių pečių ir guli lietuviškumo ateitis.

Išvada aiški

Išvada: mažųjų kolonijų globojimas ir pagalba tikrai yra reikalingas ir būtinas. Čia daugiau turiu galvoje vakarų Kanados lietuvių kolonijas, nes jos nuo viena kitos yra mažiausia keleto šimtų mylių atstume ir tarp savęs negali taip bendrauti, kaip, sakysim, kaikurios rytų Kanados kolonijos Ontario provincijoje. Pagalba ne tik tėvams, bet ir jų vaikams, kurie arba jau nekalba, arba mažai kalba lietuviškai. Ypač tektų pagalvoti apie pagalbą lietuviškai mišrios šeimos daliai, kad ji ne tik pati nepražūtų lietuviškumui, bet ir turėtų medžiagos bei paramos savo vaikams pamokyti lietuvių kalbos. Šičia tenka suabejoti, ar svetimtautė vedęs lietuvis vyras įstengs tai padaryti, nors konkrečių pavyzdžių yra Montrealyje, Toronte bei kitose vietovėse, ir taisyklės negalima nustatyti. Tokiais atvejais daug pasišventimo turi parodyti lietuviškoji šeimos dalis, o taipgi gražių norų ir geros valios — antroji pusė.

SVEIKATOS KLINIKA – Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai; spindulinės ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

LIETUVIŲ FONDAS NĖRA AUKŲ KREPŠIS

J. DANILEVIČIUS

"TŽ" nr. 29 P. Lelis, atsiliepdamas į mano straipsnį "TŽ" nr. 26, sako, kad iš visų mano siūlomų išmesti paragrafų jis randa išmestinu tik paragrafą 8, o kiti, nors daug ko ir neduodą, bet ir nekenkią, todėl paliktini, nes sviestu košės nepagadinsi. Kad sviestu košės nepagadinsi — sutinku, bet įstatuose nevietoje pavartotas žodis gali iškreipti L. Fondo idėją ir padaryti klaidingas išvadas. Tą padarė įstatų autoriai, kai #3 parašė, kad L. Fondo pagrindinį kapitalą sudaro **aukos...** Žodis "aukos", pavartotas vietoje žodžio **įnašai**, juos ir nuvedė į klystkelius. Iš vienos klaidingos išvados paprastai daroma kita tokia. Juk auka, ją atidavus, aukotojui jau nepriklauso, nėra jo nuosavybė, todėl iš jų sudarytam kapitalui likviduoti kliūčių nėra. Tokio galvojimo išdava yra statuto #33 — L. Fondo likvidacija.

Mes jau turime Tautos Fondą, Nepriklausomybės Fondą ir Kultūros Fondą, bet jie yra tik krepšiai aukoms įdėti ir išimti. Jie gali būti kasdien likviduojami ir atkuriami. L. Fondas nėra aukų krepšis, o jo narių įnašai nėra aukos. Jie įmoka į jį šimtines ne tam, kad jos būtų išparceliuotos, bet kad sudarytų pastovų kapitalą, kuris duotų pastovias pajamas palūkanų pavidale. Pastovių pajamų gavimas yra L. Fondo tikslas.

Nesunku apskaičiuoti, kiek pajamų duoda L. Fondas , jei už įdėtą kapitalą bankas moka 5% palūkanų metams, neskaitant nuošimčių už palūkanas, nes jos kasmet atiduodamos kultūr. lietuvių reikalams. Tuo atveju $100 per metus duoda $5, per 10 m. — $50, per 20 m. — $100.

Kaip matome, pajamos nėra mažos. Per 20 metų jos susilygina su įdėto kapitalo suma. Tai reiškia, kad mūsų kuriamas sutelktinis milijonierius, kai jis pasieks $1.000.000 sumą, duos mums kas 20 metų po $1.000.000 pajamų. Lietuvių Fondas nepasilieka jų sau, bet kasmet, metams pasibaigus, atiduoda jas Lietuvių Bendruomenei, kuri pati dirba lietuvių tautinės gyvybės palaikymo, kultūros ugdymo darbus ir yra vadovė kitiems, tuos darbus dirbantiems. L. Fondas tų darbų nedirba, todėl jis nėra kompetentingas pajamoms skirstyti. Tai turėtų daryti Liet. B-nė. O L. Fondas išvengtų neužtarnautų priekaištų dėl jų paskirstymo. Ta prasme siūlyčiau pakeisti #29.

Kapitalas — pastovių pajamų pagrindas

Jau sakiau, kad L. Fondo tikslas yra gavimas pastovių pajamų. Todėl reikia, kad jų gavimo pagrindas — L. Fondo kapitalas bū-

(Nukelta į 7 psl.)

MOLSON EXPORT

Kanados labiausiai perkamas alus

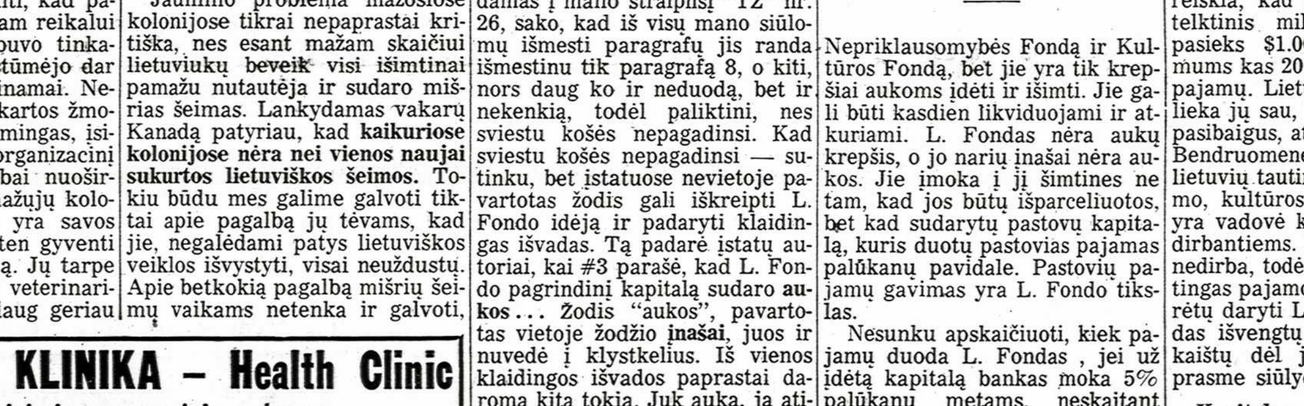

MOLSON'S – SAVISTOVI ALAUS DARYKLA NUO 1786

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PAVOGTAS VADOVĖLIS

Lietuvos Mokslų Akademijos narys koresp. prof. V. Girdzijauskas, pasivietęs į pagalbą D. Vikonytę-Vasiljevienę, H. Borisevičienę ir V. Kantauską, paruošė ir suredagavo "Medicininės mikrobiologijos praktinį vadovą". Medicinos mokslų kandidatas A. Vaitilavičius "Tiesos" puslapiuose meta sunkų kaltinimą vadovo autoriams. Pasirodo, didžioji naujosios knygos dalis tėra nevykęs L. Hallmann "Bakteriologie und Serologie" vertimas. Kad recenzentams būtų sunkiau pastebėti apgaulę, nurašytosios vietos labiau susmulkintos, sukaitaliotos, sumaišytos. A. Vaitilavičius stato logišką klausimą: "Leidžiant vadinamuosius originalius veikalus, reikėtų visų pirma gerai panagrinėti, kiek iš tikrųjų yra to originalumo. Jei tai tik įvairių autorių medžiagos kratinys, ar ne geriau leisti gerą vertimą?" V. Girdzijauskas jau pirmame bolševikmetyje pradėjo karjerą sveikatos komisariate. Dabar gi yra prasimušęs net iki mokslų akademijos. Ši nesąžininga vadovėlio kopija rodo, kad jam politinis oportūnizmas arčiau širdies, negu mokslinis darbas.

ČIURLIONIO IR DONELAIČIO KALNAI

Lietuvos alpinistų ekspedicijos dalyviai, vadovaujami muzikologo Juozo Antanavičiaus, šią vasarą stovyklavo Pamire. Jiems kilo mintis įkopti į dvi Šachadros kalnagūbrio neįveiktas viršūnes, turinčias 5.800 m ir 5.830 m augščio, ir jas pavadinti garsiųjų lietuvių vardais — M. K. Čiurlionio ir K. Donelaičio. Sumanymas sėkmingai įvykdytas liepos 28 d.

NERINGA IR KURŠIŲ MARIOS

Kaunietis meno mokslų kandidatas doc. F. Bielinskis "Liter. ir Mene" svarsto Neringos ir Kuršių marių ateitį. Šiuo metu Neringos smėlynų slinkimą yra sutramdžiusios krūminės kalnų pušaitės — jos sudaro pagrindinį šio pusiasalio žaliąjį apdarą. Susirūpinimą J. Bielinskiui kelia vis didėjantis eismas tarp Klaipėdos ir Kaliningrado Neringos sauskeliu, gausėjančios turistų stovyklos pusiasalio viduje. Jų sanitariniai įrengimai, ištrypta aplinka skurdina Neringos natūralų grožį. Sausumos vasarvietėms, autoriaus nuomone, yra pakankamai vietos kituose Lietuvos kampeliuose. Neringą jis siūlo paversti vandens sporto vasarviete, pagrindinį judėjimą tarp Kaliningrado ir Klaipėdos perkeliant į Kuršių marias, kur susisiekimas greitlaiviais būtų žymiai patogesnis. Kuršių marių pakrantėse, prisiglaudusius prie Neringos, jis norėtų matyti jachtklubus, vandens sporto mėgėjų stovyklas. Čia jos papildytų Neringos grožį, nes dabar, plaukiant Kuršių mariomis, pasigendama pastatų prie vandens — gamtovaizdžiui trūksta įvairumo. Jis tikisi, kad sujungus Baltiją su Juodąja jūra, padidės vandenimis keliaujančių turistų skaičius. Turistų uostai ir jachtklubai taps būtinybe. Dabartinės turistų stovyklos Neringos gilumoje nepateisinamos: "Kiekviena statyba arba intensyvus stovyklų teritorijos išnaudojimas, ypač kopų gūbryje ar jų pašlaitėse, ardo ir taip jau silpną, iš lekiančio smėlio susidariusį dirvožemį. Neringos sąlygomis tokia statyba "ištryptų", nualintų dirvožemį, ir labai būtų sunku jį iš naujo apželdinti." F. Bielinskis turi originalių minčių ir Baltijos jūrai — jis siūlo įrengti Smelties uostą sportinio tipo laivams, plaukiojantiems Neringos, Klaipėdos ir Šventosios pakrantėmis. Šis uostas žiemą neužšaltų — jį galima būtų naudoti ištisus metus.

PREMIJOS IR SEKMADIENIAI

Vilniaus bandomojo pluošto dirbinių gamykla, besivaikydama mėnesinių planų ir premijų, darbininkus priverčia dirbti net sekmadieniais. Taip pvz. įvyko inž. A. Bendinskio įsakymu š.m. liepos 26 d. Profsąjungų tarybos techninis inspektorius K. Patiejūnas rašo: "Mat, šį kartą trūko vienos dienos iki šimtaprocentinio mėnesinio plano, o tuo pačiu ir iki premijų. Tokiu būdu, grubiai pažeidžiant darbo įstatymus, iš darbininkų buvo pavogtas sekmadienis..." Užiančias mašinas sekmadieniais gali dažnai girdėti Vilniaus baldų suvienijimo įmonėse, televizijos mazgų gamyklose, Vito vardo kailių siuvimo fabrike.

ANTIRELIGINĖS PROPAGANDOS AUKA

Lietuvos reformatų Bažnyčios generalinis superintendentas kun. Adomas Šernas, sulaukęs 80 m. amžiaus, atsisakė kunigystės, pasukdamas kompartijos peršamu bedievybės takeliu: "Įsitikinau, kad materialistinė pasaulėžiūra — pati kilniausia ir teisingiausia, ji moko žmogų tikrosios dorovės ir suteikia didžią prasmę jo žygiams..." Ilgokame rašinyje A. Šernas pasakoja savo "atsivertimo" priežastis, mėgina įrodinėti Dievo nebuvimą. "Tiesa", norėdama įtikinti skaitytojus rašinio autentiškumu, skelbia rankraščio nuotrauką, kurioje ši naujoji antireliginės propagandos auka Dievą visdėlto rašo didžiąja raide...

PADALINTAS KOLCHOZININKAS

Įstojo A. Šeikis į Virintų kolchozą Anykščių rajone. Valdyba jam paskyrė sodybinį sklypą prie jo paties namų. Vėliau buvo vedamos ribos tarp Anykščių ir Molėtų rajonų, ir juokdariai matininkai A. Šeikio sodybą padalino į dvi dalis: "Kol A. Šeikis miega troboje, jis — Anykščių rajone. O kai tik prabudęs neatidėliotinu reikalu žengia per slenkstį, iš karto atsiduria Molėtų teritorijoj. Pašerti karvę, palesinti vištas irgi tenka bėgioti į kaimyninį rajoną — kluonas ir tvartas jau stovi Molėtų rajono žemėje..." Molėtų rajono teritorijoje žemė priklauso Dapkūniškio kolchozui. Jo pirm. Vl. Lapukas, neįstengdamas priversti A. Šeikio dirbti Dapkūniškyje, išrovė runkelius sodybiniame sklype. A. Šeikis garbųjį kolchozo pirmininką iš savo daržo išvijo akmenimis ir už tai iš teismo gavo 10 parų. Ginčas tebesitęsia. Ir labiausiai norėdamas, A. Šeikis negali dirbti abiejuose kolchozose, o jų vadovybės neįstengia susitarti ir kolchozų sieną nukelti į tuščius laukus, kad nelaimingajam kolchozininkui nereikėtų griauti savo sodybos.

KAUNO ZOOLOGIJOS SODAS

Naujųjų Kauno Zoologijos sodo eksponatų tarpe randami: Afrikos zebrai, Australijos kazuaras, Amerikos stručių nandu pora, afrikinė antilopė nilgau. Lietuvos teritorijoje besiveisiantiems ropliams atstovauja: žalčiai, gyvatės, gluodenai, driežai ir dėmėtosios salamandros. Lankytojų dėmesį patraukia prieš keletą metų gauta snieginė leopardė "Ramūnė", kuri jau yra susilaukusi penkių palikuonių. Sodo tvenkiniuose puikiai aklimatizavosi europiniai bebrai.

V. Kst.

HAMILTON ONT

A.a. Pranas Rimkūnas

A.A. AGRONOMAS PRANAS RIMKŪNAS, širdies smūgiu miręs darbo metu rugpjūčio 24 d. Hamiltone, buvo gimęs Lietuvoje, Biržų apskr., Pasvalio valsč. Baigęs gimnaziją ir karo mokyklą ats. j. leit. laipsniu, studijavo agronomiją Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijoje, kurią baigė 1934 m. Specializavęsis linininkystės srityje, visą laiką dirbo akc. "Lino" bendrovėje inspektoriumi Panevėžio, Utenos ir Rokiškio apskrityse. Vėliau buvo "Lino" įmonių vicedir. Šiauliuose ir dir. Pamūšyje.

Tremtyje visą laiką buvo nuoširdus lietuviškųjų darbų rėmėjas, gausiai aukojęs net keliems fondams. Privačiame gyvenime ir darbe buvo tykaus ir labai sugyvenamo būdo džentelmenas, padėdamas visiems kur ir kaip galėjo, ir nieko sau nereikalaudamas. Netekome tauraus žmogaus ir pavyzdingo tautiečio.

A.a. Pranas palaidotas rugpjūčio 27 d. iš Hamiltono Vilniaus Aušros Vartų Marijos bažnyčios lietuvių Šv. Jono kapinėse Port Credit, Ont. Laidotuvių namuose rožinį kalbėjo mons. dr. J. Tadarauskas ir kleb. Tėv. Placidas, OFM. Gedulo pamaldas laikė mons. dr. J. Tadarauskas, vargonams palydint ir giedant sol. V. Verikaičiui. Kapinėse apeigas atliko kleb. kun. P. Ažubalis. Atsisveikinimo kalbas pasakė K. Mikšys Hamiltono LB apylinkės vardu ir P. Savickas — darbo draugų vardu.

Tebūnie Tau, Pranai, lengva svetimoji žemė tol, kol bent palaikai galės grįžti į Pasvalį. A. R.

OTTAWA, Ont.

BENDRUOMENĖS SUKAKTIS. — Rugsėjo 13 d. rengiamasi iškilmingai paminėti 15 m. KLB Otavos apyl. sukaktį. Numatyta ši programa: 11.30 v.r. dail. A. Tamošaičio paveikslų parodos atidarymas arkivyskupijos rūmų salėje (Parent ir Guiges gatvių kampas); 12 v. pamaldos; 13 v. minėjimas, po jo — vaišės. Apylinkės valdyba šventei rūpestingai ruošiasi.

Kor.

SUDBURY, Ont.

SUDBURY L. BENDRUOMENĖS gegužinė įvyko Petro ir Povilo Jutelių vasarvietėj prie French River. Žmonių buvo mažai, nes oras buvo šaltas ir lietingas. Krsp.

WINDSOR, Ont.

APYLINKĖS VALDYBOS vicepirm. Alb. Tautkevičius iš valdybos pasitraukė; pakviestas kandidatas Br. Barisas. Atrodo, kad įgyvendinti taiką sunkiai sekasi ir š.m. apyl. valdybai.

ESSEX IR WINDSORO LIBERALAI rugpjūčio 15 d. surengė gegužinę Windsore, St. Michael parke. Dalyvavo daug svečių iš tolimos Kanados, jų tarpe — Kanados užs. r. min. P. Martin, parlamento atstovai Herb. Gray ir J. Green, provincijos parlamento atstovai R. Nixon ir A. Tompson. Matėsi daug įvairių tautybių atstovų, bet prancūziškai kalbantieji sudarė daugumą, nors prancūzai Windsoro apylinkėje nesudaro daugumos. Iš lietuvių dalyvavo M. Kizis. Reikėtų visoms tautybėms aktyviai dalyvauti Kanados visuomeniniame gyvenime ir įrodyti, kad nesame antros klasės piliečiai. Kor.

WEBBWOOD, Ont.

KUN. LIONGINAS KEMĖSIS, šios kanadiečių parapijos klebonas, atšventė savo 50 metų gyvenimo sukaktį, dalyvaujant gausiam būriui draugų iš Sudburio ir Sault Ste. Marie lietuvių kolonijų. Abiejų kolonijų ponios suruošė puikias vaišes. Sudbury iniciatyvos ėmėsi J. Labuckienė. Skulptorius Fernando Albrechtas iš Sudburio išdrožė gražų vytį, kurį J. Labuckienė įteikė Sudburio draugų vardu. Sukaktuvininkui sveikinimo žodį tarė kun. A. Sabas, kun. C. J. McKee, J. Kručas, A. Vanagas ir V. Lumbis. Krsp.

KUBA BANKROTUOJA...

Kubos vyriausybė įsakė savo prekybos agentūroms sustabdyti tolimesnius užpirkimus užsienyje; tik mašinų dalys, nikelio pramonės ir gydymo reikmenys išskiriami iš to įsakymo. Matyt, Kuba išleidžia užsienyje daugiau pinigų, negu iš ten gauna ir todėl turi trauktis. Tas ekonominis chaosas vertė Castro vyriausybę siūlyti taiką JAV. Kuba daugiausia pajamų turi iš cukraus; kadangi cukraus kainos krito pasaulinėje rinkoje, tad gal tas ir bus svarbiausia Kubos ūkio krizės priežastis. Comecon'o bankas Maskvoje pranešė pasauliui Kubos įsiskolinimą komunistinėms valstybėms, būtent, $2.300.000.000. Kubos bankas turi skolos Rusijai $1.500 mil., Čekoslovakijai $430.000.000, Lenkijai — $250.000.000, Rumunijai — $85.000.000 ir Vengrijai — $70.000.000. Be to, Kuba skolinga ir laisvojo pasaulio valstybėms — Britanijai, Kanadai, Prancūzijai, Ispanijai, Japonijai ir kt.

Romas Gudinskas iš Kanados gauna sidabrinį medalį iš Tėvų pranciškonų gimnazijos buv. rektoriaus T. J. Gailiušio.

Nuotr. B. Kerbelienės

Niujorkas. — Sovietai stato eksperimentinę elektros stotį Baltijos jūroje. Pritaikomos abipusinės turbinos vandenyno srovės energijos panaudojimui. Taip S. Sąjungos dalis gautų didelius elektros energijos kiekius.

Niujorkas. — Bandomi nauji išradimai: aparatas Safer, kuris žemės magnetizmo pagalba parodo pilotui, ar jis skrenda tiesiai ir lygiai; automobilio padanga, padaryta sekcijomis (nelaimės — sprogimo atveju tik dalis padangos bus paliesta); segtukas, automatiškai užsisegantis ir kt.

Darbai namų sodeliuose

Kas darytina rugsėjo mėnesį?

V. ŽIEMYS

Rugsėjo mėn. baigiasi vasara ir prasideda ruduo. Šio kitimo metu gamtoje įvyksta didelės permainos: vaisiai noksta, lapai, atlikę savo užduotį, ruošiasi mirčiai, bet prieš tai daugelis jų įgyja gražiausias spalvas. Šios rudens lapų spalvos suteikia nepaprasto grožio namų sodeliuose. Todėl šis metas yra gera proga pasižvalgyti po įvairius sodelius bei medelynus ir pamačius patinkantį medį ar krūmelį atrasti jiem vietą savo sodelyje.

Rugsėjo mėnuo yra paskutinis laikas nuolat žaliuojančių augalų sodinimui. Vėliau pasodinus jie neturi laiko įsitvirtinti naujoje vietoje prieš žiemą ir dėl to gali nuo žiemos šalčių nukentėti arba net žūti.

Šis mėnesis yra pats tinkamiausias senųjų vejelių pagerinimui ir naujųjų įrengimui. Geriausias laikas dėlto, kad naktys atvėsta ir dažniau palyja, o tokiose sąlygose žolės sėklos greičau sudygsta ir sustiprėja.

Vejelės pagerinimas nėra sunkus nei brangus darbas. Visų pirma vejelė turi būti rūpestingai geležiniu grėbliuku išgrėbstyta ir supurenta žemė plikose vietose. Šį darbą atlikus pasėti naujų — gerų žolės sėklų. Iš tokių sėklų būtų: Marion mėlynoji (Marion blue), Raudonoji smilga (Red top), Saldžioji smilga (Creeping red fescue). Minėtos žolių sėklos tinka betkokioje žemėje, o taip pat atviroje — saulėtoje vietoje.

Žemės priedangai viena geriausių medžiagų — tai mėšlo kompostas, kurio galima gauti iš grybų augintojų, nes jame nėra jokių piktžolių sėklų, yra labai purus ir lengvas, tad juo galima padengti net ½ colio storumo sluogsneliu. Antroje vietoje būtų perpurusių durpių kompostas, kuris čia vadinamas black loam. Šią medžiagą vartojant nepatartina storiau uždengti, kaip ¼ colio. Daugelis šiam tikslui naudoja paprastą lengvą dirvožemį, bet kadangi jame yra begalės piktžolių sėklų, tai vieton gero jis gali duoti tik žalos priveisdamas piktžolių vejelėje.

Kaip jau minėjau, šiame mėnesyje yra geras laikas įruošti naujas vejeles. Naują vejelę ruošiant, visų pirmiausia žemė turi būti labai gerai išdirbta bent 4 colius gilumo; po to — gražiai išlyginta ir patręšta mineralinėmis trąšomis, k.a. Golden Vigoro. Duoti jų apie 2-3 svarus 100 kv. pėdų. Žolių sėklos turi būti pasirenkamos pagal žemės kokybę ir pagal tai, kiek laiko ir pinigo numatoma jos metinei priežiūrai. Marion mėlynoji — Marion blue yra viena geriausių sėklų, bet reikalauja labai daug priežiūros, tad universaliai tinkamos sėklos būtų mišinyje — Marion blue 50%, Red top 30%, Red fescue 10% ir Rye grass 10%. Pasėtos sėklos turi būti įdirbtos į žemę su geležiniu grėbliuku pereinant du kartus kryžmai. Ir naujoje vejelėje yra labai gera sėklas padengti su anksčiau minėta mulčo medžiaga, kuri apsaugoja sėklas nuo tiesioginių vandens lašelių ir tuo padeda jaunos žolės daigeliui įsitvirtinti. Volavimas yra patartinas tik labai lengvose žemėse, o molio ar priemolio žemėje volavimas yra žalingas, nes tada žemė lengvai lietaus suplakama ir po to susidaro kieta "pluta". Laistymui naudoti labai smulkų švirkštą; pasirodžius pirmiesiems žolės daigeliams, laistymą sustabdyti bent vienai savaitei, nes jauni žolės daigeliai vandens lašų gali būti lengvai išverčiami iš silpnos šaknelės.

Graži vejelė yra svarbiausias faktorius gražiam sodelio įrengimui, tad šiam darbui reikia nuoširdžių pastangų, nes blogą pradžią vėliau sunku ir brangu pataisyti.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

ALG. MODESTAVIČIUS baigė biologiją ir chemiją De Paul un-te, Čikagoj, bakalauro laipsniu. Rudenį pradės studijas Northwestern un-te klinikinės chemijos srityje.

DR. TADAS GEČAS, veterinarijos gydytojas, sulaukęs vyresnio amžiaus ir paskutiniu metu sunkiai sirgęs, mirė Klevelande rugpjūčio 9 d. Po gedulingų pamaldų, iš Šv. Jurgio bažnyčios, palaidotas rugpjūčio 12 d. Kalvarijos kapinėse.

DR. VYT. VYGANTAS Pax Romana kongrese liepos 20-30 d. Vašingtone perrinktas IV terminui tos org-jos pirmininku.

T. DR. T. ŽIŪRAITIS, OP, savo sidabrinės kunigystės sukakties proga aplankęs Prancūziją, Italiją, Šveicariją, Vokietiją ir Austriją, sugrįžo į Vašingtoną, D.C.

P. MOCKUS iš Čikagos tarnauja radiotechniku su aviacijos daliniais P. Vietname.

L. JURSKIS ir **R. LUKAS**, du jauni inžinieriai iš New Jersey, tarnybiniais reikalais nuvyko Grenlandijon.

PROF. A. JURSKIS Filadelfijoj neseniai sulaukė 70 m. amžiaus.

RAŠYT. KUN. ST. BŪDAVAS, ilgesnį laiką sunkiai sirgęs, gulėjęs ligoninėj ir bent du kartus operuotas, žymiai pagerėjo ir sugrįžo namo. Laiške iš rugpjūčio 19 d. jis rašo: "Ačiū Dievui, jau parsiradau savo namelyje ir čia pradedu iš naujo atsigauti. Gyvenu nuotaika ir tikėjimu. Dar norėčiau pagyventi. Gal Dievas leis, nes yra dar pradėtų ir neužbaigtų plunksnos darbų".

B. GABALIS, detroitietis, 75 m. amžiaus, mirė rugp. 4 d. Neseniai su žmona jis minėjo 50 m. vedybinę sukaktį. Po pamaldų Karalienės Angelų bažnyčioje velionis palaidotas Mt. Olivet kapinėse.

A. IR ANDRIUS SKUČAI, gyv. Plainfield, N.J., įnešė į Liet. Fondą $1.000; ir Gaveliai, iš East St. Louis, Ill., — įnešė $250.

J. TAMULIONIS jau 38 metai Našuos liet. parapijoje vargonininkauja. Tai ryžtingas Marcinkonių dzūkas. Jis veda du choru: suaugusių ir mokyklinio amžiaus vaikų. Chorai negausūs, bet gerai išlavinti. Pirmiau jis dažnai rengdavo kitose lietuvių kolonijose koncertus. Be to, keliolika metų jis turėjo suorganizavęs orkestrą. Be jo nė vienas lietuviškas parengimas neapsieidavo. Rugsėjo 5 d. jis švęs 70 m. amžiaus sukaktį ir tuomet sueis 52 metai, kai jis paliko gimtuosius namus Marcinkonyse.

IŽADŲ ŠVENTĖ PUTNAME, Conn. Rugpjūčio 14 d. į Nek. Pr. Marijos seserų kongregacijos novicijatą priimtos postulantės Aušra Vasiliauskaitė ir Birutė Zabitaitė, abi iš Niujorko. Priėmimo apeigas atliko Tėvų marijonų kongregacijos vicegenerolas kun. Pr. Brazys, MIC. Rugpjūčio 15 d. šešios vienuolės atnaujino savo įžadus sekantiems metams. Tą pačią dieną 3 novicijos davė pirmuosius vienuolės įžadus. Liuda Činčiūtė iš Kanados tapo sesuo Marija Dovida; Gailutė Kliukaitė iš Kanados — sesuo Marija Dominika; Gražina Marijošiūtė iš New Britain, Conn. — sesuo Marija Ignė. Priėmimo apeigas atliko Norwich vyskupas V. J. Hines. Pamokslą pasakė kun. Pr. Brazys, MIC, ir šv. Mišias atnašavo mons. dr. Vyt. Balčiūnas.

Britanija

LIETUVIŲ SODYBOJE rugpjūčio pirmoji savaitė buvo pavadinta Lietuviškąja savaite, nes tenai atostogavo tik vieni lietuviai. Senimas užėmė rūmus, o skautai apsigyveno miške palapinėse. Tenai gražiai skambėjo tik lietuviškos dainos.

Australija

DR. R. BAUŽĖ neseniai išlaikė Kanberoje specialius egzaminus ir įsigijo gydytojo teises. Dirba kaip gydytojas Wollongong District ligoninėj. Atlikęs ligoninės stažą galvoja vykti į JAV specializuotis.

EKONOMISTAS V. STIŠKA Sidnėjaus universitete išlaikė egzaminus ir gavo magistro laipsnį.

Į AUSTRALIJĄ iš N. Zelandijos atvyko gyventi Kaminskų šeima. Jie apsistojo Adelaidėje ir įsijungė į vietos visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą. Trys iš Kaminskų stojo dainuoti chore, įsirašė Liet. S-gos nariais ir Lietuvių Namus parėmė 25 sv. auka.

Į N. GVINĖJĄ išvyksta laimės ieškoti sydnėjiškis A. Dryža.

KUN. S. GAIDELIS, jėzuitas, New Castle kapelionas, mini 50 m. amžiaus ir 20 m. kunigystės sukaktis.

Brazilija

LIETUVIŲ PARAMA VYRIAUSYBEI. Dienraščių S-gos patalpose liepos 5 d. Sao Paulo lietuviai sukvietė didelį susirinkimą, kurio metu per Lietuvos konsulą A. Polišaitį šios šalies Vyriausybės Fondui paaukojo daugiau pusės milijono kruzeirų Brazilijos gerovei sustiprinti, — rašo A.L. Balso bendr. A. Kublickas. Ta proga per televiziją dainavo lietuviškas dainas Bendruomenės choras ir ansamblis šoko tautinius šokius. Reikia manyti, kad šios šalies vyraiusybė atitaisys Quadros vyriausybės padarytą neteisybę ir grąžins teises mūsų pasiuntinybei Rio de Janeiro ir konsulatui Sao Paulyje. Guanabaros gubernatorius jau pažadėjo paremti lietuvių prašymą — grąžinti pasiuntinybei ir konsulatui tą padėtį, kuri buvo prieš 1961 m.

III P. AMERIKOS LIET. KONGRESO reikalams P. Žarkauskas ir B. Tūbelis paaukojo 70.000 kruzeirų.

Kolumbija

VLADAS JANKAUSKAS, buvęs ilgametis Kauno miesto policijos vadas, mirė rugpjūčio 7 d. Medelline, Kolumbijoje, sulaukęs 73 metų amžiaus. Į kapines jį palydėjo gausus būrys lietuvių. Paruošė Pr. Al.

Norvegija

MIRĖ LIETUVIŲ BIČIULIS evangelikų kunigas Nils Seim liepos 20 d. po sunkios ligos. Jis buvo norvegų krikščionių jaunų vyrų sąjungos sekretorius ir domėjosi Vasario 16 gimnazija. Jo dėka grupė tos gimnazijos mokinių praleisdavo atostogas Naersnes vasarvietėje, netoli Oslo. Per dešimtį metų ja pasinaudojo apie 100 lietuvių berniukų. Grupė liet. mokinių vasarojo ten ir šiemet; šeši jų dar nebuvo grįžę ir dalyvavo laidotuvėse ir lietuvių vardu atsisveikino su įžymiu bičiuliu. Jo artimiesiems užuojautą reiškia ypač Fr. Skėrys, Vasario 16 gimn. evang. jaunimo ratelio vadovas.

Vaikų priedai

Svarbus pranešimas tėvams

Rugsėjo mėnesio pabaigoje bus išsiuntinėti pirmieji išmokėjimai pagal neseniai parlamento priimtą vaikų priedo įstatymą. Jei turite 16 ar 17 metų jūsų išlaikomą vaiką, pilnai studijuojantį mokykloje ar universitete, arba dėl fizinio ar protinio nepajėgumo negalintį studijuoti, — turite teisę į mėnesinį $10.00 priedą.

ŠIO PRIEDO REIKIA PRAŠYTI —
JIS NEBUS SIUNČIAMAS AUTOMATIŠKAI.

Prašymų formos buvo išsiuntinėtos per rugpjūčio mėnesį tėvams, kurių vaikams suėjo 16 ar 17 metų iki rugsėjo mėn. Jei turite vaikų, kuriems tinka šie reikalavimai, ir jei dėl kurių nors priežasčių nebūtumėt gavę prašymų formų, galite gauti parašę į: Regional Director of Family Allowances, jūsų provincijos sostinėje žemiau nurodytais adresais —

NEWFOUNDLAND	—	Building 102, Fort Pepperrell, St. John's
PRINCE EDWARD ISLAND	—	Dominion Building, Charlottetown
NOVA SCOTIA	—	Ralston Building, 105 Hollis Street, Halifax
NEW BRUNSWICK	—	Federal Building, 633 Queen Street, Fredericton
ONTARIO	—	25 St. Clair Avenue East, Toronto 7
MANITOBA	—	MacDonald Building, 344 Edmonton St., Winnipeg 2
SASKATCHEWAN	—	Dominion Government Building, Scartch Street and Victoria Avenue, Regina
ALBERTA	—	646 Federal Building, 107th Street and 98th Avenue,
BRITISH COLUMBIA	—	Edmonton 1230 Government Street, Victoria

Prašymai turi būti paduoti kaip galint greičiau, kad nesusitrukdytų pirmo išmokėjimo gavimas.

Department Of National Health And Welfare
O t t a w a

Norėdami atsikviesti gimines, sužadėtines ar kitus asmenis iš Lenkijos ar ktų kraštų, kreipkitės į,

J. Kazimierą Michalskį

347 BAY ST. TORONTO, II AUGŠTAS, KAMB. 210, TEL. 368-9430
Taip pat patarnauju vertimų, notarizavimo ir kelionių bilietų reikalais.

NOTARAS
ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
savo įstaigą nuo liepos 1 dienos
perkėlė
į naujas patalpas —
Turner Building (Suite 203)
21 Main St. East, Hamilton.
Telefonai palieka tie patys:
įstaigos: JA. 7-5575
namų — FU. 3-8928

SUPERTEST SERVICE STATION

SAVININKAS VYTAUTAS (VIC) D O B I L A S
K V A L I F I K U O T A S A U T O M E C H A N I K A S

2395 BLOOR STREET WEST, TORONTO — TEL. RO. 9-6237

SUPERTEST ALL CANADIAN GAMINIAI

GAZOLINAS, TEPIMAS, ALYVOS KEITIMAS IR VISI ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ AUTO MECHANINIAI PATAISYMAI. VISI APYLINKĖS LIETUVIAI M A L O N I A I KVIEČIAMI PASINAUDOTI SAVŲJŲ PATARNAVIMU.

K E L I O N I Ų B I U R A S

FOUR SEASONS TRAVEL
323 LAKESHORE RD. EAST, **Port Credit**

V. BAČĖNAS Visais kelionių reikalais, visame pasaulyje maloniai Jums patarnaus.

Tel. CR 8-7261 • Namų LE 6-4681

Taupyk ir skolinkis kooperatiniame bankelyje "TALKA"

IŠDUODAMOS ASMENINĖS PASKOLOS IKI $5.000, mortgičių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. PILNAS ČEKIŲ PATARNAVIMAS.

Darbo dienos: pirmadieniais — penktadieniais 9 val.r. — 1 val. po pietų.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. p.p. — 8 val. vakaro.
21, MAIN STREET EAST, ROOM 207 — Telefonas JA 8-0511

Seniausias lietuviškas poterių vertimas

Paprastai buvom įpratę manyti, kad seniausi lietuvių k. versti poteriai išlikę M. Mažvydo katekizme, kuris išspausdintas 1547 m. Bet tyrinėję šio katechizmo poterius, giesmes ir kt., visada pažymėdavo, kad yra sunaudotų ir senesnių vertimų, nors tokių senesnių tekstų niekur nebuvo užtikta. Paskutiniu metu Lietuvoje yra paskelbtas naujai surastas rankraštinių poterių įrašas, kuris tyrinėtojų laikomas seniausiu lietuvių k. išlikusiu tekstu.

Šis seniausias lietuvių k. poterių vertimas yra įrašytas į lotyniškos knygos tuščią puslapį ir buvo užtiktas 1962 m. Vilniaus univ. bibliotekininkės O. Matusevičiūtės. Patį įrašą ir jo aiškinimus paskelbė J. Lebedys ir J. Palionis šiais metais **Bibliotekininkystės ir Bibliografijos Klausimuose III** atskiru straipsniu ("Seniausias lietuviškas rankraštinis tekstas", 109-135 psl.), drauge duodami lotyniškos knygos ir lietuviškojo teksto nuotraukas. Šiuo darbu naudojuosi ir dabar rašydamas.

Vilniaus universiteto bibliotekoj yra sutelkta daug senų knygų iš įvairių senųjų, dar D. Lietuvos kunigaikštijos laikų, privačių ir vienuolynų bibliotekų. Senosiose, t.y. XV-XVII a. knygose, dažnai ir jų viršeliuose, surandami įvairūs įrašai. Pvz. antroji M. Mažvydo knyga "Giesmė šv. Ambraziejaus" buvo niekam nežinoma iki ją visai atsitiktinai tyrinėtojai surado kitos senos knygos viršeliuose. Mat, seniau knygų įrišėjai suklijuodavo senų knygų lapus ir iš tokių sanklijų darydavo kitai knygai viršelius. Tyrinėjant tokias senas knygas ir jų senus įrašus paprastai knyga "prakalbinama" pasisakyti kur ji buvusi, kokį kelią nukeliavusi. Kartais iš jos sužinom kitų labai įdomių dalykų. Taip peržiūrint senas, dar XVI a. pradžios knygas, buvo pastebėta, kad drauge įrištos 4 knygos turi senų lotyniškų įrašų. Juos įsiskaitant, buvo patirta, kad šios 4 knygos buvo įrištos draugėn vienu laiku, maždaug prieš 1510 m. (visos spausdintos 1503-04 m.) ir dauguma įrašų padaryta to paties asmens. Taip pat nustatyta, kad jos dar XVI a. pateko į Vilniaus pranciškonų biblioteką, vėliau iš jos į viešąją Vilniaus biblioteką (kai rusai XIX a. likvidavo Lietuvoje vienuolynus), o vėliau su šios bibliotekos knygų fondais perėjo į Vilniaus univ. biblioteką. Toliau tyrinėjant šias knygas, vienoje jų — **Tractatus sacerdotalis . . .**, s p a u s dintoje 1503 m. Strasburge, buvo surastas lietuviškas poterių tekstas.

Lietuvių k. poteriai rašyti būdingu XIV-XV a. pradžiai raštu, su gausiomis santrumpomis ir t.t., visa primenančiu ano meto lotyniškų raštų būdą, todėl ilgus metus šis tekstas buvo nepastebėtas, visad palaikytas lotynišku įrašu. Šioje knygoje, jos gale, įrašytas lietuviškasis tekstas sudaro:

Tėve mūsų, Sveika Marija (tik I-ji dalis), **Tikiu ingi Dievą Tėvą, Dieve būki mylaširdas.**

Visas šis lietuviškas įrašas padarytas vieno ir to paties žmogaus, labai aiškiai ir tai nevėliau, kaip 1568 m.; iš kitų duomenų matyti, kad dar prieš 1528 m. Ir greičiausia įrašytas iš kokio nors senesnio poterių įrašo. Tai liudija kaikurie viršuje prirašyti žodžiai ir t.t. Poterių kalba yra dzūkiška, atrodo, kad gali būti artimiausia Adutiškio — Tverečiaus šnektai. Visai aišku, kad šių poterių įrašas skirtas lietuviams katalikams, nes evangelikai nevartoja "Sveika Marija" maldos.

Nagrinėjant šio įrašo kalbą ir kitus dalykus, aiškėja, kad šie poteriai yra patys seniausieji pas mus surasti. Jie turi būti žymiai ankstyvesni nei M. Mažvydo katekizme sutinkami. Tai pats **seniausias**, iki šiol užtiktas ištisinis lietuvių k. tekstas, turis didelės reikšmės lietuvių k. pažinti ir kartu teikias naujos šviesos visai senajai Lietuvos krikščionybei bei katalikybei atskleisti. **A. Mž.**

Trys didieji klauso paskaitų jungtinėje stovykloje Dainavoje: PLB valdybos pirm. J. Bačiūnas, prof. J. Brazaitis ir V. Vaitiekūnas.

Raudonieji puola "Jaunimo aktualijas"

Okupuotoje Lietuvoje yra leidžiamas 4 psl. laikraštėlis "Tėvynės Balsas". Jis Lietuvoje negaunamas — siuntinėjamas tik laisvajame pasaulyje gyvenantiems lietuviams. Laikraštėlio turinys — gryna komunistinė propaganda. 1964 m. 54 nr. "T. B." paskelbė ilgoką straipsnelį apie "Tėviškės Žiburių" jaunimo skyrių "Jaunimo aktualijas". Autorius V. Ingautas puola A. Bušinskaitės, Margerio Matulionio ir merginos A rašinius. Jis nepatenkintas, kad abi merginos nenusiteikusios grįžti į sovietinę Lietuvą; viena jų siūlanti negrįžti, kita — grįžti, bet tik į išvaduotą Lietuvą. Toliau jis rašo: "Tie, kurie neužmirš tėvų krašto, kurie palaikys ryšius su juo, su tautine dvasine kultūra, galės visada būti tikrais lietuviais . . . lietuviškumo medis greit nudžius, negaudamas gyvybės sulčių iš gimtojo krašto."

Štai mūsų atsakymas:

"Tėvynės Balse", jei būtum tikras Tėvynės balsas, būtų ir kita kalba. O dabar turime kalbėti su Maskvos balsu. Čia ir glūdi visa problema! Jei ne ta grobuoniškoji Maskva, ir mes šiandieną gyventume savo tėvu krašte Lietuvoje, o jei ne — turėtume gyvą ryšį su Lietuva. O dabar koks gali būti ryšys! Nuvykti į Lietuvą leidžiate tiktai komunistams ar jų pataikūnams. Atvykusius apstatote visokiais palydovais, šnipais ir neleidžiate pamatyti Lietuvos — mūsų tėvų žemės. Parodote tiktai propagandinius dalykus Vilniuje, parašote lankytojų vardu propagandinius straipsnius ir viskas! Tai ar gali toks ryšys atgaivinti mūsų lietuviškumą? Niekados! Nebent atgrasinti nuo jo. Mes trokštame ryšio su Lietuva, bet ne su Rusija.

V. Ingautas sako: "Jeigu mergina "A" ir kiti jos bendraminčiai susitiktų su Lietuvos jaunimu, pamatytų jų siekius, tai įsitikintų, kad šiandieninio Lietuvos jaunimo patriotiškumas, dvasinis pasaulis, intelektualiniai siekiai žymiai gilesni, prasmingesni, negu daugelio nūdienės Kanados jaunuolių . . ."

Galite p. Ingautai nesigirti. Neseniai mes turėjome progos susitikti Kanadoje du jūrininkus iš Lietuvos. Patyrėme, kad esame tie patys lietuviai, nors užaugę skirtingose aplinkybėse. Tikimės, kad rastume bendrą kalbą ir su kitu dabartinės Lietuvos jaunimu. Tik tegu pasitraukia rusai, ir mes susikalbėsime. O tuo tarpu mes sekame Lietuvos jaunimą su skaudančia širdimi, kad jam tenka vilkti rusišką jungą ir dar džiaugtis savo "laime" — žiūrėkite kokie mes laimingi!

Taigi, Maskvos Balse, prabilk tikruoju Lietuvos balsu, ir visi užsipuolimai mūsų adresu savaime išnyks. **J. Akt.**

Jungtinėje stovykloje Dainavoje dr. J. Girnius kalba žuvusių Lietuvos didvyrių pagerbime.

V. Žemaičio "Sūduvos praeitis"

VINCAS TRUMPA

Gerai, kad mūsų miškininkai atkreipė dėmesį į XVI a. antrojoje pusėje pravestą Lietuvos v a l s t y b i nių (d. kunigaikščio) miškų reviziją, kuriai vadovavo Grigas Valavičius. Ligi šiol apie tą reviziją ir apie patį jos vykdytoją labai mažai ką težinojome. Kiek plačiau tuo pačiu metu atliktuoju Lietuvos girių aprašymu, kurio tik dalis yra išlikusi ir paskelbta, pasinaudojo gudų istorikas V. I. Pičeta (1878-1947) savo darbui apie Zigmanto Augusto žemės reformą.

Iniciatyvos čia, atrodo, ėmėsi dipl. mišk. Vincas Žemaitis, pasikvietęs į talką istorikus (Z. Ivinskį), teisininkus (J. Dainauską), kalbininkus (P. Būtėną), geografus (S. Kolupailą). Jis pažadėjo mūsų skaitančiai visuomenei ir dalį to įdomaus aprašymo vertimo lietuvių kalba. Tas pats V. Žemaitis šia proga ėmėsi ir platesnio uždavinio — panagrinėti pietvakarinės Lietuvos (Sūduvos) archeologinių, istorinių ir kalbinių problemų. **Naujienose** jis atspausdino eilę straipsnių tais klausimais, kurie dabar pasirodė knygelės pavidalu.

Iš pridėto prie tos knygelės literatūros sąrašo matytis, kad jos autorius pusėtinai gerai yra susipažinęs su visa pietvakarinės Lietuvos problematika, nors įžangoje jis kukliai prisipažįsta, kad į savo darbą jis žiūri kaip į "pluoštą medžiagos" būsimiesiems jaunesniems istorikams. Šia proga tik norėtųsi įspėti tuos jaunesniuosius istorikus, kad jie nepasektų V. Žemaičio patarimu ir nesiimtų rašyti disertacijų Sūduvos istorijos tema, nes jie tikrai pražūtų. Ir štai dėl ko: kalbiškai, geografiškai, istoriškai ir visais kitais atžvilgiais Sūduva yra baisiai neapibrėžta sąvoka, ir turbūt visiškai teisingai pasielgė Lietuvių Enciklopedijos redaktoriai visiškai nekalbėdami apie Sūduvą, o tik apie sūdivius (XXIX t. 114-125). Jau pvz. Žemaitijos istorija tokiai tezei būtų daug parankesnė, juoba kad ji ligi šiol nesusilaukė jokio savo istoriko.

Turiu prisipažinti, kad su įdomumu perskaičiau Vinco Žemaičio knygelę. Ji parašyta gyvai, dažnai polemiškai, nevengiant gerokai pašukuoti kaikuriuos mūsų ir nemūsų kalbininkus, istorikus ir kt. rašto žmones. Joje netrūksta ir labai patetiškų vietų, kaip pvz. Dostojevskos nuomonė apie lietuvių kultūros įnašą į R. Europą, arba palyginimas tarp "tautos vado" pabėgimo ir partizanų vado J. Daumanto grįžimo į Lietuvą per tą pačią Sūduvos sieną (98 p.). Joje yra nemaža ir sunkiai įtikėtinų teigimų, kaip pvz., kad Vytautas lyg tyčia būtų pralaimėjęs Vorkslos mūšį (1399 m.), kad išmoktų kaip laimėti Ž a l g i r i o mūšį (30 p.), arba kad Kriavos akte (kuris buvęs suklastotas?) arba XV a. lenkų istoriko Długošo raštuose jau atsispindėjusios "nacistinės tezės" (60 p.).

Daug visokių dalykų V. Ž. paliečia savo knygelėje. Kaikurie jo argumentai įdomūs, nors ir nelengvai patikėtini. Vieno dalyko, man atrodo, jo svarstymuose tikrai perdaug, tai nacionalistinio šovinizmo. Jeigu tai būtų skiriama tik jaunimo pasiskaitymui, gal tai būtų ir suprantama. Bet kam reikalinga būtų tada plati santrauka anglų kalba (122-131 p.), kurioje, tarp kita ko, autorius truputį nekukliai giriasi, kaip jis "sumaniai" triuškina Mortensenų ir K. Forstreuterio tezes.

Smerkiant taip karštai vokiečių, lenkų ir Maskvos šovinizmą ir imperializmą, rodos, čia pat būtų nepatogu puoselėti lietuviškas šovinizmas ir imperializmas. Juk aplamai kiekvienas šovinizmas ir imperializmas yra prastas daiktas.

Skaitytojai laukia pasirodant "Pietinė Lietuva G. Valančiaus 1559 metų Lietuvos girių aprašyme", kurią redaguoja tas pat V. Žemaitis, ir į kurią ši knygelė tėra lyg tam tikras, nevisados nusisekęs kvieslys.

Vincas Žemaitis, SŪDUVOS PRAEITIS, Chicago, 1964, 136 p.

Gyvenimas filmuose

GODUMO GALIA

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

Filmas "The Visit" — tai tarptautinių meninių pajėgų ir finansinių pastangų mišinys. Pagal šveicarų dramaturgo Friedrich Duerrenmatt dramą amerikietis Ben Barzman paruošė tekstą filmui, kurį surežisavo vokietis Bernhard Wicki, vaidinant amerikiečių, italų, vokiečių ir prancūzų artistams.

Keliaudamas Šveicarijos geležinkeliais, F. Duerrenmatt pastebėjo, kad traukinys visiškai nebestoja kaikuriose vietovėse, kurios apleistos ir griūva. Priėjęs išvados, kad tai įvyko daugiausia dėl kurio nors stambaus pramonininko ar prekybininko užgaidų, autorius sukūrė gana galingą dramą, kuri dabar pritaikyta ekranui.

Nuostabiai turtinga ir puošni moteris sugrįžta į paslaptingą ir smarkiai apleistą vidurinės Europos miestelį. Pramonė sustabdyta ir gyventojai yra patekę į didelį skurdą. Kaip ankstesnė šio miestelio gyventoja, ji sutinkama labai viltingai. Jos garbei suruošiamos didelės iškilmės. Bet štai įvyksta, ko niekas negalėjo pramatyti ir laukti. Ji pasiūlo miestelio atgijimui paaukoti du milijonus dolerių, bet tik su viena sąlyga — įtakingiausias miestelio žmogus Serge turi būti nužudytas.

Miestelio žmonės pasipiktina tokiu reikalavimu, bet palengva ima taip iki šiol gerbto Serge neapkęsti, net jieško galimybių jį sulikviduoti. Pritaikomas net naujas įstatymas, kuriuo būtų galima nubausti už seniau padarytus nusikaltimus.

Miestelėnų godumą moteris panaudoja savo kerštui. Būdama jaunutė, savo meilužio ji buvo suvedžiota ir vėliau visų pasmerkta ir išmesta iš miestelio, kad anas galėtų vesti turtingą pramonininkę. Išmestoji Karla vėliau išteka už milijonieriaus, superka miestelio pramonės įmones ir taip vykdo savo kerštą. Pagaliau ji nusprendžia, kad daug geresnė bausmė suvedžiotojui bus palikti jį gyvą tarp žmonių, kurie taip godžiai siekė jo mirties.

Įspūdinga Ingrid Bergman vaidyba. Po ilgos pertraukos pasirodo ji kiek neįprastoje rolėje. Jos vaidmuo reikalauja šiurkštumo ir grubumo, tačiau dažnai pasireiškia įprastinis Bergman skaidrumas ir švelnumas. Iš kitos gi pusės, Anthony Quinn su savo įgimtu grubumu nesijaučia laisvai miestelėno Serge vaidmenyje. Šalutinėse rolėse paminėtini Paolo Stoppa, Valentina Cortese, Irina Demick ir Claude Dauphin.

Pati filmo tematika, iškelianti visos bendruomenės pasidavimą godumo aistrai, priverčia šį filmą rezervuoti vien pilnai subrendusiems žiūrovams.

Paryžius. — Žemės ūkio min. praneša, kad šiemet geriausias vynuogių derlius Prancūzijoje nuo 1912 m.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

SOLISTĖ NERIJA LINKEVIČIŪTĖ dainuos Lietuvos kariuomenės šventėje, rengiamoj lapkričio 22 d. Jaunimo Centre, Čikagoj. Rengia ramovėnai.

M. KRUPAVIČIUS "Draugo" liter. priede rašydamas apie Salomėją Nėrį-Bačinskaitę, užsimena apie prof. Dovydaitį: "Pranas Dovydaitis buvo pakankamai įsigilinęs į moralinę ir dogmatinę teologiją, religijų istoriją, Šv. Raštą ir net liturgiją. Lenkų vyskupas, kuris su Dovydaičiu buvo vienoj darbo stovykloj, patyręs tai, nesvyruodamas jį įšventino į kunigus. Apie tai pranešė viename savo laiške Sabaliauskui dr. K. Ambrozaitis, kuris dirbo Sibire kaimyninėj stovykloj ir su Dovydaičiu susisiekdavo. Tą laišką teko man pačiam skaityti".

"DRAUGO" leidykloje ruošiamas spausdinti didysis lietuvių maldynas "Tikiu Dievą". Tuo reikalu specialiai buvo atvykęs Čikagon maldyno rengėjas kun. St. Yla. Maldynas būsiąs didesnio formato kaip mišiolėlis. Jį puoš dail. J. Tričio medžio graviūros. Jame bus oficialių liturginių maldų būtini mišioliniai tekstai, įvairūs pamaldumai ir maldos, asmeninės, šeimos, org jų, tėvynės ir t.t. Jame tilps visi oficialūs lietuvių tautos pasiaukojimai Jėzaus Širdžiai ir Marijai, žymiųjų Lietuvos Marijos šventovių maldos bei giesmės, šešetas mišių giesmių grupių. Numatoma įdėti keturiom svetimom kalbom išpažinčių forma, taipogi kalendoriniai šventųjų ir tautiniai vardai, naujai parengti ir papildyti.

"TĖVIŠKĖS AIDAI", Australijos lietuvių laikraštis, išleido kultūrinį priedą, skirtą Kristijonui Donelaičiui paminėti. Priedui medžiagą paruošė Leonas Pakalnis; priedas pavadintas: "Donelaičio laikų Lietuva".

RAŠYT. STASIUS BŪDAVAS kuria lietuviškas "Psalmes" — kalbą su Dievu.

"MENO ŽINIOSE", redaguojamose M. Šileikio ("Naujienose"), rašoma, jog Čikagoj gerą pelną dariusios ir mašinos, kurios nupiešia "abstraktinius" paveikslus. Dviejose vietose esą buvusios pastatytos mašinos, panašios į skalbiamas mašinas. Jose esą po tris apskritus langučius, pro kuriuos jaunas vyrukas įdedąs gabalą popieriaus. Pats klientas imąs paruoštus sintetinius dažus ir užpiląs ant popieriaus, jau įdėto į kubilą. Tada paspaudžiamas mygtukas. Popierius sukamas didesniu greičiu, negu patefono plokštelė Besisukdamas ratas suplaka dažus ir tokiu būdu gaunasi abstraktus "kūrinys"... Jo kaina — 50 ct., didesnio formato — $1.

BUENOS AIRES TEATRE iki rugpjūčio 20 d. kasdien buvo vaidinamas lietuvio režisoriaus Enrique Ryma (Rymavičiaus) paruoštas Brazilijos rašyt. Nelson Rodriquez veikalas "Un Beso en el Asfalto" — Pabučiavimas ant asfalto. Ispanų kalba vaidino žymūs vietinės dramos aktoriai. Jaunasis E. Ryma-Rymavičius yra pastatęs jau apie 30 veikalų teatruose; pagal susitarimą su švietimo minsterija, jis įsteigė draminio meno mokyklą Tukumane ir dabar profesoriauja valstybinėj draminio meno mokykloj Buenos Aires, kurią yra baigęs prieš kelis metus. **Pr. Al.**

LIETUVOS LAISVĖS KNYGNEŠIAI baigia paruošti didelę Lietuvoje sovietų įvykdytų žudynių parodą ir rengiasi išleisti didelės apimties Sov. Sąjungos Lietuvoje įvykdytų žudynių albumą. Tautžudystės paroda ir albumas skirti anglosaksų visuomenei. Lietuvos Laisvės Knygnešiai siekia, kad sovietinės tautžudystės paroda ir albumas būtų kiek galint pilnesni. Lietuviai, kurie turi Lietuvoje sovietų įvykdytų žudynių nuotraukas, ar nuotraukas, gautas iš Sibiro ir iš sovietų pavergtos Lietuvos, rodančias sovietinį žmogaus nužmoginimą ir rusiškąjį kolonizmą Lietuvoje, prašomi siųsti adresu: L. Prapuolenis, "Draugas" 4545 West 63rd St. Chicago 29, Ill., USA. Visos atsiųstos nuotraukos, padarius klišes, bus grąžintos nuotraukų savininkams. **Centro valdyba**

Okupuotoj Lietuvoj

HERMANAS BUDDENSIEG, Heidelberge gyvenantis Ad. Mickevičiaus "Ponо Tado" vertėjas ir "Mickevičiaus lapelių" redaktorius, susidomėjo K. Donelaičio "Metų" vokiškuoju vertimu. Perskaitęs XIX š. išleistus Nesselmano ir Pasargės vertimus, jis juose pasigedo poezijos vaizdų. H. Buddensieg kreipėsi į Lietuvos rašytojus, prašydamas tikslaus pažodinio Donelaičio poemos vertimo. Jis tikisi 'Metams" grąžinti poetinę hegzametro ir gamtos vaizdų formą vokiečių kalboje.

STOVYKLA—SEMINARAS buvo surengtas Neringoje liaudies teatrų ir meninių agitbrigadų kolektyvų nariams. Dalyvavo virš 200 žmonių, kuriems Kauno dramos teatro vyr. rež. H. Vancevičius dėstė aktoriaus sceninį meistriškumą, akt. A. Mackevičius — dailųjį skaitymą, akt. P. Zolubas — fechtavimą. Minėtųjų kolektyvų dailininkams techninių žinių suteikė Vilniaus dramos teatro vyr. dail. J. Surkevičius. Paskaitas apie Lietuvos teatrų istoriją ir dabartinės dramaturgijos klausimus skaitė I. Aleksaitė ir M. Petuchauskas. Vasarotojai prie stovyklos laužų parodė ištraukas iš savo pastatymų.

POETAS J. JAKŠTAS išleido antrąjį poezijos rinkinį — "Balti vidudieniai". Recenzento A. Drilingos nuomone, jaunajam poetui pavyko sukurti tobulų posmų, vaizduojančių tėvynės grožį. Geriausias esąs eilėraščių ciklas "Mano dienos", kuriame autorius kalba apie laiką ir žmogų. Rinkinio vertę menkina aiškus sekimas kitais poetais bei jų sukurtomis meninėmis formomis. Kaikuriems eilėraščiams trūksta vidinės atramos — gilesnio kūrybinio pergyvenimo.

POVILAS GALAUNĖ, žinomas grafikas ir meno istorikas, parašė "Seno muziejininko" noveles, ruošia atsiminimus apie lietuvių menininkus — P. Rimšą, J. Zikarą, K. Šklėrių, B. Sruogą ir kt. Jo iniciatyva buvo pradėti leisti lietuvių liaudies meno albumai — pradžią padarė jo paruošti "Medžio dirbiniai". Šiuo metu jau yra išėjusi VIII-ji minėtosios serijos knyga, skirta liaudies skulptūrai, kurią taip pat suredagavo P. Galaunė. Iš spaudai ruošiamų stambesnių šio autoriaus darbų tenka suminėti "Lietuvos muziejų istoriją", "Lietuvos meno istoriją" ir Lietuvoje dirbusių grafikų žodyną — su grafikų biografijomis nuo XVI a. P. Galaunė spaudos puslapiuose sielojasi užmirštomis meno sritimis: "Viena iš jų — vaikų žaislai. Juos anksčiau mūsų liaudis pasigamindavo iš medžio ir molio. Iš medžio darydavo tarškalėlius bei barškalėlius, mechanizuotus žaislus — "kalvius", "ratų piovėjus", išpiaustinėdavo žaislus — mįsles, sudarytus iš atskirų dalių, kurias, norint gauti žaislą, reikdavo sumaniai sujungti į tam tikrą vienetą. Iš molio lipdydavo ąsotėlius, lėles, švilpukus. Šiuo metu mūsų liaudies mene nieko panašaus neužtinkame. Tuo tarpu mūsų liaudies meistrų pagaminti žaislai jeigu ir nebeturėtų tiesioginės vartojimo vertės, tai būtų bent būdingi mūsų kraštui suvenyrai."

A. MARKEVIČIAUS apysaka "Vaistininko duktė" sprendžia tėvo ir dukros susikirtimo problemas dėl jaunosios kartos vietos dabartiniame gyvenime. Recenzentui V. Girčiui jaunoji Milda primena gyvojo sidabro lašą šalia granito luito — prov. Ruokio. Jos charakteris nuolat keičiasi, atsisakydamas svetimo delno įtakos. Apysaka yra psichologinio pobūdžio, kuris, deja, neišvengia mėgėjiško lėkštumo.

V. Kst.

Atsiųsta paminėti

Gimtoji kalba, bendrinės kalbos laikraštis. 1964 m. balandis-gegužis, nr. 2 (24).

J. Dambriūnas, LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. JAV LB Kultūros Fondas ,Čikaga 1964, 36 psl.

HOME OWNERS CENTRE

Statybinės medžiagos

- Įvairios medžiagos namų remontams
- Faniera, plytelės grindims ir luboms
- Dažai, trąšos, cementas, juodžemis
- Geriausios kainos. Atidaryta 8-7.30 v.v.

2 Mulock Ave., tel. 769-5171, vak. 762-9759
Sav. B. Saulėnas

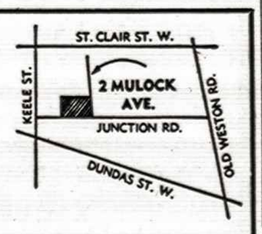

LIETUVIAI STALIAI
maloniai kviečia
aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.
2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289
ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.
Res. tel. LE 6-5363 K. STRIAUPIS
Res. tel. RO 3-2032 P. JONIKAS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvo pagrindinis tikslas – patarnavimas savo nariams.
Už indėlius mokama 4½%; asmeninės paskolos — 7%; morgičių paskolos —6½%. Nariam duodama nemokama gyvybės apdrauda iki $2000. Asmeninės paskolos taip pat apdraustos. Pilnas čekių patarnavimas.
Visais finansiniais reikalais kreipkitės į Prisikėlimo parapijos bankelį: 999 College St., Toronto 4, Ont. Tel. LE 2-3400. Darbo valandos: pirmadieniais 10—1.30 ir vakare 4.30—7; antradieniais 10—1.30; trečiadieniais uždarytas; ketvirtadieniais 10—1.30, vakare 4.30—7; penktadieniais 10—1.30, vakare 4.30—8; šeštadieniais 9—12; sekmadieniais 9.30—1.

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS
krautuvės pertvarkymo proga!
NORĖDAMI PADARYTI VIETOS DARBININKAMS, ATLIEKANTIEMS REMONTO DARBUS, DAUGUMĄ PREKIŲ PARDUODAME SAVIKAINA:
• ĮVAIRIUS BALDUS, • ŠALDYTUVUS, • DUJINES IR ELEKTRINES KROSNIS, • TELEVIZIJOS IR RADIJO APARATUS, • VAIKŲ BALDUS, • VEŽIMĖLIUS, • KILIMUS ir T.T.
Šis išpardavimas vyksta tik Roncesvalles g-vės krautuvėje.
MOHAWK FURNITURE LTD.
Krautuvės: vakaruose, 137 Roncesvalles Ave. Tel. 537-1442
rytuose, 2448 Danforth Ave. Tel. OX. 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. **Tel. RO 2-8255**

INDIAN RD. — BLOOR
$4.900 įmokėti, gražus, atskiras 6 kambarių mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu; moderniška virtuvė ir vonia; vandens šildymas; ekstra kambarys rūsyje. Viena atvira skola balanse 10 metų. Tuojau galima užimti.

BLOOR — JANE — Bungalow
$5.900 įmokėti, atskiras mūrinis 7 kambarių namas, privatus įvažiavimas ir garažas. Vandens šildymas, didelis sklypas ant upės kranto. Moderniška virtuvė, gražūs kambariai, kilimai ir graži aplinka.

SWANSEA
$4.900 įmokėti; atskiras, mūrinis gražių plytų namas. 7 dideli kambariai, moderniška virtuvė, gražus kiemas. Prašoma kaina $18.500, gal ir mažiau.

ST. CLAIR — OAKWOOD
$4.700 įmokėti, 8 kamb. dviejų augštų mūrinis namas. Dideli kambariai, 2 moderniškos virtuvės ir naujai įrengta vonia.

BLOOR — JANE
$4.900 įmokėti, 7 kamb. dviejų augštų, gražus mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Moderniška virtuvė, vandens alyvos šildymas. Visai arti Bloor.

SWANSEA — BLOOR
$3.700 įmokėti, atskiras, mūrinis 6 kamb. namas, dvi virtuvės. Į garažą lengva įvažiuoti. Visai arti Bloor ir tuoj galima užimti.

BLOOR — QUEBEC
$3.400 įmokėti, 7 kamb. dviejų augštų mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, didelis kiemas. Viena skola balansui, už mėnesio galima užimti. Platus įvažiavimas ir garažas

BLOOR — BERRY RD.
$10.000 įmokėti, gražus rupių plytų apartamentinis pastatas — fourplex, tik 8 metų senumo su 4 garažais ir privačiu įvažiavimu. Kiekvienas butas po 2 miegamus, dideli kambariai, patogus išnuomojimas. 5% ilgalaikis morgičius. Geros nuomos. Visai arti susisiekimo ir krautuvių. Labai geras pirkinys.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 **Namų telef. LE. 6-1410**

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

Vakariečiai žurnalistai Lietuvoje

Rugpjūčio 14-16 d. okup. Lietuvoj lankėsi: Britanijos, Indijos, Jugoslavijos, JAV, Lenkijos, Meksikos, Prancūzijos, Urugvajaus ir V. Vokietijos žurnalistai. Komunistiniai pareigūnai jiems rodė standartines visiems ekskursantams rodomas propagandines vietas: Pirčiupį, Rūdininkų girią, kur G. Zimanas aiškino apie sov. partizanų įrengtas žemines - slėptuves. Trakuose svečiai apžiūrėjo apylinkes, pilis ir muzėjų. Daugiau laiko buvo skirta Vilniui, kur žurnalistai buvo supažindinti su okupacinės valdžios ir pramonės laimėjimais. Svečius informavo: režiminės žurnalistų sąjungos pirm. J. Karosas, plano komisijos pirm. pavaduot. P. Dragelis, akademikas K. Meškauskas, komjaunimo ck sekr. V. Morkūnas, kultūros min. pavad. V. Jakelaitis ir švietimo min. pavad. J. Kavaliauskas.

Svečių grupėje nebuvo pačių žymiausių vokiečių ir prancūzų dienraščių atstovų. Iš vokiečių tebuvo mažai žinomo "Handelsblatt" koresp. H. Weber. Plačiai skaitomo "Die Welt" dienraščio maskvinis koresp. H. Schewe lankėsi tik Estijoje ir Latvijoje. Prancūzų "France Presse" koresp. Serge Romenski pažadėjo plačiai aprašyti viešnagę Lietuvoje. Amerikiečių ABC radijo tinklo atstovas Sam Jaffe Lietuvoje kalbėjo: jam patikęs žmonių nuoširdumas, jį nustebinę Pabaltijo kraštų laimėjimai. Vilniuje būdamas apie svetingumą kalbėjo ir "United Press" agentūros atstovas Maskvoje Peter Steiner. Reuterio agentūros atstovas pasidžiaugė, kad Sovietijoje paminėta Šekspyro sukaktis.

LIETUVIAI NUGALĖJO KANADĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

pagyrė kanadiškį išvykos komitetą, kuris surinko šeštadalį žygio išlaidų — tiek, kiek ir Čikaga, pristatė mūsų sportinius didvyrius. Štai jie, kurių pavardės liks ilgai neužmirštamos: Jesevičius, Bazėnas, Adzima, Modestavičius, Varnas, Motiejūnas, Šilingas, Slomčinskas, Sedlickas, Čekauskas. Pagerbtuvėms sklandžiai vadovavo St. Jokūbaitis, išvykos k-to pirm.

Teko patirti, kad kanadiečių olimpinė krepšinio komanda labai pageidavo antrų rungtynių su lietuvių rinktine, bet ši negalėjo pasižadėti šiuo metu, nes jos nariai išsiskirsto. Tikimasi, kad tai bus įmanoma rudeniop. Apie mūsų rinktinės ateitį vadovai mažai kalba, bet jau planuoja. Greičiausia, bus pakartotas žygis į P. Ameriką, nes tikimasi paramos ir iš JA V-bių vyriausybės.

Tad valio mūsų rinktinei. Jos nariai, nors ir menkai kalba lietuviškai, bet Lietuvos trispalvę daugiau gina nei gerai kalbantieji. Ją begindami jie kraujo nepraliejo, bet prakaito — labai daug. Garbė jiems ir padėka! **A. S.**

KANADIEČIAI APIE RUNGTYNES

Mūsų rinktinės susitikimą su Kanados olimpine komanda Toronto spauda, radijas ir televizija prieš rungtynes tik trumpai paminėjo. Nedaug kanadiečių nelietuvių buvo ir pačiose rungtynėse. Toronto dienraščiai pirmadienio laidose rungtynes aprašė gana trumpai. Geriausiai aprašė "The Globe a. Mail" rugpj. 31 d. laidoj ir uždėjo antraštę: "Olympic Canadians Beaten in Overtime By Lithuanian Stars". Kanadiečiai esą buvę taiklesni metymuose, o lietuviai daugiau pasinaudoję baudomis.

Būdingą aprašymą davė "The Telegram" rugp. 31 d. laidoj. Jis uždėjo antraštę "U.S. Team Tops" ir aprašyme labiau pabrėžė mūsų rinktinės amerikietiškumą, nors nenutylėjo ir lietuviškumo. Pvz. dienraštis rašo: "Pajėgi amerikiečių rinktinė, vedama Detroito universiteto žvaigždės Frank Chekowski, vilkosi per visą žaidimą, bet vyravo penkių minučių viršlaikyje." Kitoje vietoje dienraštis mūsų rinktinę vadina "top rated American Lithuanian All - Stars."

Savaitės įvykiai

(Atkelta iš 1 psl.)

daužyta, daug nuosavybių (ypač automobilių) apgadinta. Tvirtinama, kad riaušės buvo daug žiauresnės nei Harleme, Ročesteryje, Petersone ir Elizabete. Miesto burmistras įvedė karantiną 125 negrų apgyventiems blokams. Yra duomenų, kad negrų riaušės JAV yra planuojamos.

Alžerijoj sukilėliai praneša apie tolimesnius savo laimėjimus. Sukilimas vedamas socialistų vardu; Ben Bella yra apšauktas fašistu ir diktatorium.

Lenkijos sostinėj visada trūko mėsos; ištisos eilės laukia prie krautuvių. Pasirodė, kad partijos nariai tą mėsą vogė ir pardavinėjo juodojoj rinkoj už žymiai padidintą kainą. Teisman yra patraukta 43 mėsos kombinatų tarnautojai; pavogt mėsos už $12 mil. vertės.

Australija pereina prie dešimtainės pinigų sistemos. Terminas 1966 m. vasario mėnuo.

JAV demokratų partijos suvažiavimas išrinko kandidatu į JAV prezidentus — L. B. Johnson, į viceprez. — Humprey. Jo motina yra gimusi Norvegijoj. 16 minučių ovacijos buvo sukeltos R. Kennedy. Savo kalbose demokratų vadai neužsimena apie komunizmo grėsmę, tuo tarpu respublikonai ją įsakmiai pabrėžia.

Roma. — Italijos parlamento narys pasiūlė įstatymą, pagal kurį asmenims, neturintiems 21 m. amžiaus ir virš 65 m. nebūtų galima vairuoti Ferraris, Maseratis ir kitus didelio greičio automobilius, siekiančius 110 mylių greitį.

Vašingtonas. — Išlaidos padaryti tinkamą gerti jūros vandenį mažėja. Anksčiau 1000 gal. vandens išvalyti nuo druskos kainavo $4, dabar $1. Norima pasiekti kainą $0,25 už 1000 gal. JAV kasdien sunaudoja 360 bil. gal. vandens, 1975 m. sunaudos 450 bil. galionų.

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

2232 Bloor St. West
prie pat Runnymede Rd.
PR. KERBERIS
RO 7-5454
Namų tel. LE 5-1584

ROYAL YORK — BLOOR, $4.000 įmokėti, gražus 6 kambarių bungalas, vos keletos metų senumo, garažas su privačiu įvažiavimu, užbaigtas recreation kambarys.

SWANSEA — BLOOR $5.000 įmokėti, 6 kambarių, atskiras namas, alyvos šildymas, žemi mokesčiai, neaugšta kaina ir viena atvira skola balansui. Arti Bloor.

BABY POINT $6.000 įmokėti, 7 kambarių, atskiras, mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, garažas su šoniniu įvažiavimu.

JANE — BLOOR $6.000 įmokėti, gražus 7 k. ir pusryčių kambariu, atskiras, mūrinis namas. Kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas. Užbaigtas rūsys. Garažas su privačiu įvažiav.

GRENADIER RD. —
RONCESVALLES, apie $6.000 įmokėti, 10 kamb., mūrinis namas, 2 vonios, 3 mod. virtuvės, vandens alyvos šildym., garažas su privačiu įvažiavimu, namas be skolų.

GLENLAKE — BLOOR $10.000 įmok., vos 10 metų senumo, gražus, atskiras, mūrinis namas, 10 kambarių per du augštus — dupleksas, ir 3-jų kamb. butas rūsyje.

527 Bloor St. West
J. RUKŠA
LE 2-4404
Namų tel. LE 6-9165

BLOOR — JANE RAJONE:
$2.500 įmokėti, labai gerų plytų 7 kambarių namas, karšto vandens - alyvos šildymas. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Reta proga nusipirkti gerą namą su palyginamai neaugštu įmokėjimu.

HIGH PARK — BLOOR:
$3.000 įmokėti, atskiras, mūrinis namas, 9 kambariai per du augštus. Karšto vandens-alyvos šildymas. Galimybė garažui. Prašo $22.500.

HIGH PARK RAJONE:
$12.000 įmokėti. Trijų šeimų pastatas. Du butai po 6 kambarius, vienas butas 5 kambarių. Didelis kiemas — garažai. Viena atvira skola balansui.

RONCESVALLES — GRENADIER
$15.000 įmokėti už 5 butų gerą pastatą. Visi butai išnuomoti. $5.600 metinių pajamų. Garažai ir šoninis įvažiavimas. Prašo $40.000, bet galima derėtis, nes anglė savininkė turi parduoti.

WESTONO RAJONE:
$15.000 įmokėti už 17 butų apartamentinį pastatą tik 6 metų senumo. Virš $20.000 metinių pajamų. Pilna kaina tik $133.000.

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Siuntiniai į Lietuvą

BE MUITO, LEIDIMŲ IR KITŲ MOKESČIŲ

Tokius siuntinius galima pasiųsti per mus iš sandėlių, esančių Sovietų Sąjungoje. Taip siunčiame automobilius, motociklus, dviračius, siuvamas mašinas, akordeonus, radijo ir televizijos aparatus, medžiagas, maistą, svaiginamus gėrimus, cigaretes ir t.t.

Taip pat be jokių kliūčių galima siųsti į Lietuvą maistą, medžiagas ir kitas prekes iš Anglijos. Kviečiame pasinaudoti ir pasiųsti giminėms spacialų labai vertingą ŽIEMINĮ SIUNTINĮ — P-3, susidedantį iš dvieju atkarpų po 3 jardus dviem apsiaustam labai šiltos angliškos ULSTER medžiagos ir vienos atkarpos 3½ jardo ekstra geros angliškos medžiagos žieminei vyriškai arba moteriškai eilutei tik už $75.00 (JAV) su sovietiniu muitu ir persiuntimu.

Tap pat dar galima pasiųsti mišrų labai kaloringo maisto 22 svarų siuntinį M-13, susidedantį iš taukų, kakavos, miltų, kavos, šokolado, cukraus, arbatos, prieskonių tik už $30.00 (JAV) su sov. muitu ir pasiuntimu.

Be to, dar tebesiunčiame labai didelį pasisekimą turėjusį specialų tvirtų ir gražių vilnonių angliškų medžiagų siuntinį V-3, susidedantį iš trijų atkarpų, trims eilutėms po 3½ jardo, išviso 10½ jardo, tik už $55.00 (JAV) su sov. muitu ir pasiuntimu.

Reikalaukite pavyzdžių ir rašykite į:

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, HACKNEY RD., LONDON, E. 2., ENGLAND

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje, veikianti nuo 1938 metų.

Atstovai Kanadoje:

A. Kusinskis, 124 Park Street, Sudbury, Ontario
L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ontario

SPORTAS

AUŠROS ŽINIOS

Lengvosios atletikos treniruotės — kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį 6 v.v. Swansea parke.

Š. Amerikos liet. lengvosios atletikos pirmenybės įvyks Čikagoje rugsėjo 12-13 d. Tėveliai bei jaunimo bičiuliai, galį pagelbėti nuvežti lengvatlečius į pirmenybes, maloniai prašomi paskambinti T. Pauliui LE 3-0621 arba K. Šapočkinui RO 2-0455.

SPORTAS VISUR

Žymesnės Europos lengv. atletikos pasekmės: Allensteine — dabar Olštyn — jaunių rungtynės baigėsi: Lenkija — Prancūzija 102:95, Lenkija — Italija 100:97, Italija — Prancūzija 99:98. Šių varžybų jaunių pasekmės: 400 mtr. Grendzinski — 47,8, į tolį — Kobuševski 7,32 mtr., rutulys — Grobovski 16,29 (visi lenkai); su kartimi — Dionizi, Ital., 4,70 mtr.

Veteranė Zatopkova, dabar 42 metų, jietį numetė 50,45 mtr.

Į Kanados lengvosios atletikos olimpinę rinktinę jau pateko du pabaltiečiai: lietuvaitė Birutė Macijauskaitė - Petrovski ir estas Ergas Leps.

Eliminacinėse olimpinėse futbolo rungtynėse Italija Romoje nugalėjo Lenkiją 3:0 ir Poznanėje 1:0 (savižudys lenko įvartis). Kitos pasekmės: Romos Lazio — Kijevo Dinamo 2:1, Rumunija — Jugoslavija 2:1, Tbilisio Dinamo — Krokuvos Vysla 2:3.

K. B..

SPORTAS LIETUVOJE

Lietuvos futbolo pirmenybėse I grupėje pirmauja Kretingos Minija prieš Kauno Limą ir Inkarą, o II — Kėdainių Nevėžis, prieš Cementininką ir Vilniaus Saliutą. Paskutinių rungtynių pasekmės: Vilniaus Elfa — Inkaras 1:4, Kauno Lima — Minija 2:0.

K. B.

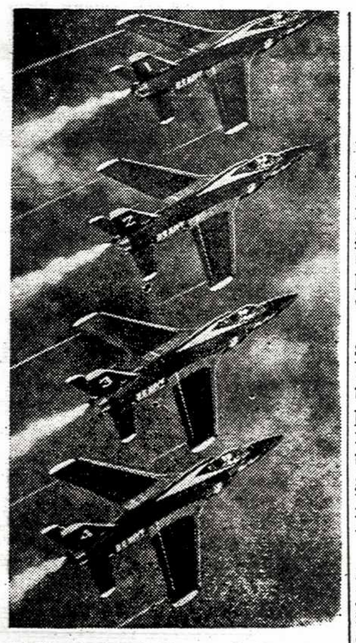

JAV "mėlynieji angelai", kurie rodys savo meną Kanados tarpt. aviacijos dienoj Toronte rugsėjo 4 ir 5 d.

Bonna. — Tarptautinė komisija vėl atidėjo vieneriems metams Kruppo fabrikų pardavimą, nes neatsiranda pirkėjų. Sprendimas parduoti galioja, nes II D. karo metu Kruppo fabrikuose dirbo belaisviai ir pirevarta atvežti darbininkai.

Hamburgas. — Japonų laivas lanko Europos uostus ir demonstruoja naujausius pritaikymus technikoje: Churchillį primenančią lėlę, kuri sėdi, stojasi ir rūko cigarą; radijus žiebtuvėlio formoje ir transistinius telefonus su baterijomis.

LIETUVIŲ PRANCIŠKONŲ UŽSIMOJIMAI

Po išrinkimo vadovauti lietuviams pranciškonams daug paguodos atnešė palanki visuomenės nuotaika. Iš gausių laiškų, kuriuos ta proga teikėsi atsiųsti organizacijos bei paskiri asmenys, buvo miela matyti, kaip giliai pasitikima pranciškonais ir kaip daug iš jų laukiama.

Tas pasitikėjimas bei laukimas, suprantama, yra įpareigojantis. Užtai, vos tik pradėjus darbą, tuojau krypsta žvilgsnis į tuos pranciškonų veiklos plotus, kurie mūsų religinėje bei tautinėje buity laikomi esminiais. Tarp jų pagrindinė vieta tenka jaunimo auklėjimui, spaudai, paskirų vienuolynų uždaviniams.

Jaunimui auklėti turime Kennebunkporte gražią gimnaziją. Į ją priimant lietuvių kilmės mokinius ir programon įjungiant plačią lituanistiką, siekiama mūsų jaunimui duoti tautinę užvėją. Iš šios mokyklos laukiama lietuvybės ramsčių jaunajai kartai ir naujų jėgų pranciškonų ateičiai. Gimnazijos tolesnis klestėjimas yra vienas iš pagrindinių rūpesčių.

Spauda po antrojo pasaulinio karo tapo naši pranciškonų veiklos dirva. Nūn savo rankose laikome tris periodinius leidinius: "Aidus", "Darbininką" ir "Šv. Pranciškaus Varpelį", pasiekdami įvairius skaitytojų sluogsnius. Šiuo metu visų ypatingo dėmesio reikalingi "Aidai". Be stipraus periodinio kultūros žurnalo neįmanoma jokia gilesnė kultūrinė pažanga. "Aidų" išlaikymas ir jų ugdymas yra kitas svarbus pranciškonų uždavinys.

Paskiri mūsų vienuolynai turi savo paskirus siekius. Šiandien labiausiai žvilgsnis krinta į pranciškoniškus židinius Brooklyne, Toronte ir Kennebunkporte. Brooklyne žymiai daugiau būtų galima nuveikti, jeigu turėtume geresnes patalpas geresnėje vietoje. Erdvesnėje pastogėje atsivertų neribotos galimybės patarnauti ir lietuvių jaunimui šiame didmiesty. Ta linkme norima daryti visa, kas tik mūsų aplinkybėse įmanoma. Naujos klebonijos bei vienuolyno šaukiasi Prisikėlimo parapija Toronte. Jos gyvastinga veikla nebeišsitenka ankstesnėse patalpose. Pažįstant šios parapijos polėkius, statybiniai planai atrodo įvykdomi. Kennebunkporto vienuolynas ir vasarvietė reikalinga erdvesnės koplyčios. Bendrom jėgom čia netrukus iškils ji lietuviškose formose Marijos šlovei.

Šitie yra pranciškonų užsimojimai per ateinantį trimetį. Jie dideli, bet nebauginą, žinant Dievo globą ir visuomenės atjautą, ypatingai dabar išreikštą naujai vadovybei. Visiems sveikinusiems, linkėjusiems ir skatinusiems nuoširdžiausias ačiū.

T. Leonardas Andriekus, OFM,
pranciškonų provincijolas

Didelė uranijaus ateitis

JA Valstybių ūkio pareigūnai apskaičiavo, kad apie 1980 m. JAV parduos užsieniui uranijaus už 6-8 bil. dolerių kasmet. Uranijus bus vartojamas elektros jėgainėms. Viltys dedamos į modernias uranijaus jėgaines, kurios elektrą gamins pigiau, negu dabartinės hidroelektrinės. JAV specialistai skelbia, kad bandomasis atominių jėgainių laikotarpis jau praėjo. Amerikiečių atominės jėgainės pasirodė esančios pigiausios ir geriausios. Kiti varžovai šioje srityje yra Kanada, Britanija ir Prancūzija. Sov. Sąjunga atominių elektros jėgainių varžybose dar nedalyvauja. Daugiausia atomine elektros jėga yra susidomėjusi pramonė.

Londonas. — **Teigiama, kad** prieš metus įvykęs traukinio apiplėšimas Britanijoje turi ryšių su užsieniu. Scotland Yard tarnavęs autorius naujai parašytoje knygoje teigia, kad kiekvieną savaitę 35.000 sv. palieka kraštą diplomatiniuose paketuose.

Nuoširdžiai užjaučiame

ped. ANTANĄ RINKŪNĄ ir jo šeimą,
staigiai netekusią savo mielo giminaičio
a.a. PRANO RIMKŪNO —

K.L.K. Kultūros Draugija
"Tėviškės Žiburiai"
"Žiburių" spaudos bendrovė

A. † A.

agr. PRANUI RIMKŪNUI mirus,

reiškiame gilią užuojautą velionies pusbroliui pedagogui ANTANUI RINKŪNUI ir jo šeimai —

Ontario Ligoninės Hamiltone
lietuviai bendradarbiai

Mielus ANTANĄ ir JONĄ RINKŪNUS su šeimomis,

jų pusbroliui a.a. PRANUI RIMKŪNUI staiga mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

P. J. Augustinavičiai
S. E. Kėkštai
A. B. Sapijoniai
H. A. Stepaičiai
J. B. Tamulioniai

A. † A.

GENOVAITEI STOKIENEI - MISEVIČIŪTEI
mirus Lietuvoje,

nuoširdžiai užjaučiame brolį Bronių, brolienę Valeriją ir Petrą su šeima — Misevičius.

B. ir Ig. Jonynai

Mielą mūsų choro pirmininką

JURGĮ RAČĮ,

jo broliui a.a. JUOZUI mirus Amerikoje, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

Toronto lietuvių choras "Varpas" ir
chorvedis muz. Stasys Gailevičius

KAZIMIERĄ KARECKĄ ir šeimą,

jo mamytei Lietuvoje mirus, giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Br. J. Akelaičiai
Z. J. Klevinai

AL GARBENS

REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664
Vakarais — HU. 9-1543.

PRIVATUS EŽERO KRANTAS. $4.000 visa kaina, įmokėti pusę; 2 miegamų vasarnamis, gera vieta žvejokliams. Randasi Georgian Bay, 90 mylių nuo Toronto.

VASARNAMIS ANT EŽERO KRANTO. Tas pats kaip pirmas, bet geresnis pastatas. Kaina $5.000. Įmokėti pusę.

400 PĖDŲ EŽERO KRANTAS. Atostogų projektas. 7 įrengtos kabinos ant Georgian ežero, Waubaushene. Kaina $14.000.

RONCESVALLES GATVĖ. 8 kambariai per 2 augštus, 2 moderniškos virtuvės, 2 vonios, naujas vandeniu alyva šildymas; garažas, geras įvažiavimas. Įmokėti tik $3.000. Viso $14.900.

HUMBERSIDE GATVĖ. 10 kambarių, plytų namas, 2 vonios, 2 virtuvės; geras įvažiav., garažas; vandeniu šildomas. Įmokėti $4.000. Viso $17.900.

HIGH PARK. DUPLEKSAS. $24.500. Įmokėti $5.000. 10 metų senumo, po 2 miegamus, vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, garažas.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)
Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450 Namų telefonas: BE. 3-5996

10 akrų 35 mylios nuo Toronto, prie Milton, arti 401 ir 25 plentų. Augštoj vietoj, dalinai su krūmais. Didelės perspektyvos ateityje. Prašo $2.500 įmokėti.

100 akrų farma prie 400 ir 11 plentų. Labai geras mūrinis namas, 10 kambarių su visais moderniais miesto įrengimais. Didelis rūsys, alyvos-oro šildymas. Puiki bulvių ar kitai kultūrai žemė. Didelė sausa upės vaga. Galimybės pasiliūžiniam sportui ir dirbtiniam ežerėliui. Neblogas tvartas ir vištininkas. Apleista padarinė (mašinos). Tik 45 mylios nuo Toronto. Augšta, kurortinė vieta. Galima pirkti žemiau rinkos kainos — maždaug 5-6.000 dolerių.

100 ir 200 ha farmos, nedideliame miestelyje, nepaprastai geroj kurortinėj vietoj, netoli Beleville. Daržininkystės žemė ir ganyklos. Platus Quinte Bay ežero frontas. Galimybė padaryti vasarnamiams sklypus ir laivų nuomavimo biznį. Vieta moteliui. Nepaprastos galimybės turizmui — pravedami plentai ir t.t. Farmos viena **prie kitos. Parsiduoda be jokio** kainų išpūtimo. Numatomas didelis vertės pakilimas.

Tom trim farmom patartina rimtai susidomėti.

Turime krautuvių, namų, vasarviečių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų—mortgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. W. • Tel. LE. 1-1161

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biznių.

JANE — BABY POINT. $7.000 įmokėti, mūro, atskiras, dviejų augštų, 6 kambarių, mod. virtuvė, garažas, privatus įvažiavimas. Prašo $22.000.

BLOOR — JANE. $6.000 įmokėti, mūro, atskiras, 8 kambarių per du augštus, geras namas, $20.000.

BLOOR — RUNNYMEDE. $3.000 įmokėti, mūro, atskiras, 5 kambarių bangaliukas, prašoma $13.000.

230 AKRŲ ŽEMĖS ŪKIS prie Doe ežero kranto, gyvenamas namas iš 8 kambarių; daržinė 50x50 ir kiti trobesiai, kaina $7.900.

ROYAL YORK RD. 8 butų apartamentas, prašoma $65.000.

YONGE — EGLINTON. $6.000 įmokėti, mūro atskiras, 8 kambarių per du augštus, garažas, privatus šoninis įvažiavimas, prašo $21.000.

BATHURST — GLENCAIRNE. $4.000 įmokėti, 5 kambarių gerai išlaikytas bangaliukas, gražus kiemas, $12.000.

Skubiai prašau skambinti man asmeniškai po darbo nuo 8-10 val.

J. KUDABA, namų telefonas RU 3-2105

Kreipkitės visais reikalais. Čia gausite rimtą ir sąžiningą patarimą.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

ĮVAIRIOS SUDĖTIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO IKI 33 SVARŲ. PRAŠOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, siuvamos mašinos, televizijos aparatai, pianinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t.t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 17¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

849 COLLEGE ST., TORONTO 4, ONT., CANADA

Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

Lietuvis LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

71 BEATY AVE. • TORONTO • TEL. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

TELEVISION–RADIO–Hi-Fi Service — Dirbtuvė

Tel. **532-7733**

Taisome visus modelius T.V., Hi-Fi, Radio, vokiškus stereo, patefonus, transistorius ir kt. Darbas garantuotas, sąžiningai ir nebrangiai atliekamas lietuvio techniko.

T.V. antenos statomos ir taisomos.

Parduodame vartotas ir naujas T.V. ir H.-F.

CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi
1736 Dundas St. W.

Sav. R. STASIULIS

Taisom šaldytuvus, skalbimo mašinas, elektrines plytas.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

APDRAUDA

Gyvybės • Automobilių • Namų • Hipotekų • Vasarviečių • Baldų Nelaimingų atsitikimų • Vagysčių • Verslo • Ligos • Bondai Gydytojų vizitai • Operacijos • Mėnesinės pajamos ir pan.

Balys Maskeliūnas, Member LUA

Telefonas 251-4864

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę patikrinti ir pasitaisyti savo automobilį!

Bill ar Frank, kvalifikuoti mechanikai su malonumu tai atliks.

Paskambinkite ar užvažiuokite į

BLOOR AUTORITE GARAGE 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Telefonas 531-1305

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto
Telefonas LE. 2-5191

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS

Dundas Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Savininkas STAN MURAS
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve "PARAMA"

Būstinė: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario • Telefonas LE. 2-8723

Už sutaupas moka nuo 4½% iki 5%. Už asmenines paskolas ima tik 7%. Už paskolas-morgičius — 6½%. Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000.00.

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenantis Kanadoje.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienius; šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val., o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

Pirkdamas B/A produktus, perki geriausius!

PARKDALE

Benzino stotis – Garažas

Parduodami augštos rūšies British American Oil Co. Ltd. produktai: filtruotas benzinas, alyva ir kit. Baterijos ir padangos garantuojamos 3 metams. Įvairūs mašinų pataisymai: tepimas, didelių ir mažų dalių pakeitimai. Darbas garantuotas ir atliekamas patyrusių, valdžios pripažintų mechanikų. Puiki proga pasinaudoti B/A Credit Card privilegijomis.

• Parduodama namų šildymo alyva • Mašinos paruošiamos žiemai • • Darbų įkainavimai nemokami •

Teikiama vad. "Road Service" 24 val., klausti Adam RO 6-8503.

PARKDALE B/A SERVICE STATION

1181 Queen St. West (prie Gladstone)

Tel. 535-9468

VERSLAS VEDAMAS LIETUVIŲ

VISI MES DIRBAME LIETUVAI

(Atkelta iš 1 psl.)

Chorams sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus, kalbėjo Lietuvos atstovas J. Kaveckas ir JAS sen. K. Keating. Pagerbiant žuvusius už Lietuvos laisvę, muz. Alg. Kačanauskas dirigavo chorui, giedančiam savo tėvo Algirdo sukurtą "Himną už tėvynę".

RŪTA — PROGRAMOS PRANEŠĖJA

Holyvudo lietuvaitė žvaigždė Rūta Lee-Kilmonytė sklandžiai pranešinėjo programą. Iš viso pašokta 10 taut. šokių: Šustas, Subatėlė, Oželis, Rugučiai, Audėjėlė, Aštuonytis, Voveraitė (mažieji), Sadutė (tik mergaitės) ir Malūnas. Po kiekvieno antro šokio vis buvo įterpiamos jungtinio choro išpildomos lietuvių kompozitorių dainos, kurias pakaitomis dirigavo anksčiau minėti dirigentai. Išpildyta net 11 dainų.

Atsisveikindama su programos dalyviais ir svečiais, Rūta Lee-Kilmonytė ypač pasidžiaugė galingu lietuviškojo jaunimo pasirodymu. Ji priminė, kad mūsų broliai pavergtoje Tėvynėje taip pat turės progos sužinoti, jog mes Lietuvos laisvės minti laikome ne vien tik savo širdyje, bet taip pat išreiškiame ir viešai. Rūta pažadėjo irgi prisidėti, kad Lietuvos vardas plačiai skambėtų. "Džiaugiuosi būdama Lietuvos dukra. Visi dirbam Lietuvai," — baigė ji.

SVEIKINIMAI IR UŽBAIGA

Baigdamas šventę, prof. J. J. Stukas padėkojo programos dalyviams ir svečiams, o taip pat perskaitė eilę sveikinimų, tarp jų Niujorko valstijos gubernatoriaus ir Niujorko miesto burmistro. Šventė baigta prel. J. Balkūno malda už žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Amerikiečių spaudoje minima, kad dalyvavo apie 20.000 žiūrovų. Vienas parodos vadovų išsireiškė, kad šiame stadijone pirmąkart tiek daug buvo susirinkę publikos. Virš stadijono, nuo pagrindinio įėjimo gerai matomoje vietoje, nuolat slinko stambios elektrinės raidės: "Today in the Singer Bowl Lithuanian National Day Folk Festival — Labas".

TAISYTINI DALYKAI

Stadijono gale sustojęs jungtinis choras, nors ir be garsiakalbių, traukė galingai, bet ne visų vietų žiūrovai ir klausytojai pajėgė išgirsti. Ypač daug trukdė pralekią lėktuvai ir reguliariai sugrįžta helikopteriai. Bendrus šokius palydįs orkestras irgi ne tik žiūrovų, bet ir pačių šokėjų nevisada tebuvo pakankamai girdimas. Diena, nors ir debesuota, buvo visdėlto karšta (91°) ir drėgna. Tikrai apgailestautina, kad programos dalyvių ilgas pasiruošimas, tolimos kelionės, aukos bei puikus išpildymas liko savųjų mažokai įvertintas. Didelė žiūrovų dalis jautėsi ne kaip meno šventėje, bet bazaro mugėje, kurioje minia nuolatiniais savo klegėjimais nedaug tekreipė dėmesio į meno programą arenoje. K.Bč.

MUZIKO AKIMIS

Choro programos parinkimas nepasižymėjo dideliu originalumu, bet tai buvo ir pačios programos išsigelbėjimas. Visos dainos tiko masiniam giedojimui su įprastu interpretavimu. Tai pareikalavo mažiau bendrų repeticijų. Choras koncerto metu skambėjo gan didingai. Žinoma, lėktuvams ar helikopteriams aplink skraidant kaikada jis buvo sunkiau girdėti. Chorai dirigentus sekė nuosekliai. Net ir kaikurie dinaminiai reikalavimai buvo jaučiami. Chorui dainų introdukcijas parašė A. Mrozinskas. Pianinu palydėjo E. Kepalaitė ir A. Mrozinskas. Introdukcija chorui buvo reikalinga, bet chorui pradėjus dainuoti pianinų galėjo visai nebūti. Pianinai per mikrofonus skambėjo klerkiančiai; chorui dainuojant, nevisuomet, dėl techniškų kliūčių derinosi su choru. Kas įdomu šioje dainų šventėje — tai daugelio mažesnių parapinių chorų dalyvavimas. Tai labai sveikintinas reiškinys. Gausesnių chorų, neatvykusių iš didesnių vietovių, dėlto ir nebuvo perdaug pasigesta.

Visi choristai, jų vadovai bei dirigentai, šokėjai ir jų vadovai, ypač vyr. vadovė J. Matulaitienė neabejotinai verti padėkos ir pagarbos už surengtą tautinio meno žygį. V. Vrkt.

Detroitas. — Mičigano un-tas baigė tyrimus, kurie rodo, kad daugiau negu pusė didžiųjų miestų gyventojų 5 metų laikotarpyje keis savo gyvenvietę ir 40% pasirinks nuošalesnį nuo miesto gyvenimą. Pastebimas pas žmones noras gyventi gamtoje, atvirai ir nevaržomai. Mažėja taip pat ir apartamentų paklausa.

Lietuvių Fondas nėra aukų krepšis

(Atkelta iš 3 psl.)

tų pastovus ir neliečiamas. Žodžiai **pastovus** ir **neliečiamas** yra L. Fondo idėja dėlto, kad jie savyje turi nuolatinumo pradą. L. Fondo nariai, įmokėdami į jį šimtines, nori, kad jos nuolat ten būtų. Tai yra jų testamentas, kuris turi būti vykdomas. Dėl to nuolatinumo prado LF "TŽ" nr. 26 vadinau "gyvuoju fondu" sakydamas, kad jis yra ir bus gyvasis šaltinis tautinei gyvybei palaikyti ir kultūrai ugdyti. Jis nepasiliks čia, tremtyje, o grįš į Lietuvą, kai ji bus laisva, kaip dovana jai, kad tenai būtų tautos kultūrai tuo pačiu medžiaginiu šaltiniu. Ten L. Fondo testamentą vykdys Lietuvos prezidentas, o jo neliečiamybę saugos seimas. Aš manau, mes visi tikime, kad Lietuva bus laisva ir turime nenuslepiamą norą parvežti savo Tėvynei dovaną, o L. Fondas jai bus vertingiausia dovana.

Kur sviestas košę gadina?

Lietuvių Fondo 1 paragrafe yra įrašytas Liet. B-nės tikslas, o turėjo būti Liet. Fondo tikslas, taigi, jame liko tik "sviestas", o košės nei kvapo neliko. #2-jį žaloja #3, o #33-čias panaikina L. Fondo neliečiamybę, kuri yra pagrindinė jo idėja, ir padaro jį ketvirtuoju aukų krepšiu. #4 prieštarauja #29-am. Kaip gali pagrindinio kapitalo pajamos sudaryti apyvartos kapitalą, jei jos kasmet paskirstomos? Iš #5 visą ten įrašytą "sviestą" reikėtų išbraukti ir parašyti: "Lietuvis ar lietuvių organizacija tampa L. Fondo nariu, kai įmoka į jo einamą s-tą nemažiau kaip $100." #7. Visas šio # turinys yra tik košę gadinąs "sviestas". Įgaliojimų reikalas trumpai ir aiškiai nusakytas #11. #31-mas yra įžeidimas L. Fondo nariams ir gėda Liet. Bendr. tarybai, kuri tokį # leido į įstatus įrašyti. Tokioje padėtyje yra L. Fondo įstatai, kurie turėtų būti LF konstitucija. Todėl šūkis, kad Fondo organizavimas baigtas" yra perankstyvas.

Pas mus ir kitur

JAV YRA 398 MILIJONIERIAI, kurių pajamos per metus siekia 1 mil. dol. ar daugiau. Uždirbančių tarp $25.000 ir $100.000 yra 600.000 amerikiečių. Maždaug pusė jų gauna savo pajamas tik iš algų. 1,5 mil. piliečių uždirba $10.000 kas metai ir didžiausia grupė yra uždirbančių tarp $4.500 ir $5.000.

— —

ARKLIENOS PROPAGAVIMĄ vėl pradėjo N. Chruščiovas, lankydamas Kazachstaną. Jis šaukė: "Nieko nėra gardesnio, kaip "draugiškumo dešros", padarytos iš arklienos ir kiaulienos. Kepta arkliena yra nuostabiai gardi." Tarp kitko jis pabrėžė, kad nenorį arklienos gali valgyti kiaulieną, o negalį valgyti kiaulienos tegu valgo arklieną. Apie kitokią mėsą nebuvo nė kalbos, nes ten jos nėra.

— —

W. E. DOYLE, Nelson, B.C., katalikų vyskupas, kalbėdamas apie šių dienų šeimas, pabrėžė: "Moderni šeima yra panaši į bažnyčią, kuri buvo gaisro ar bombos apgriauta. Nėra stogo, nėra durų ir langai atviri betkokiai įtakai." Vyskupas pabrėžė, kad krikščioniška šeima kenčia dėl drausmės trūkumo namuose. Klaidinga ekonominė aplinka bei statuso jieškojimas ypatingai žaloja jaunimą.

— —

NUO PASTAROJO KARO PABAIGOS maisto gamyba visame pasaulyje pakilo 50%. Badaujančių skaičius betgi nesumažėjo. Daugiau negu pusė viso pasaulio gyventojų maitinasi vienu ketvirtadaliu pasaulyje gaunamo maisto. Tas ketvirtadalis maisto taip pat nelygiai paskirstomas; 60% tos badaujančios pusės gauna maisto tik tiek, kad galėtų šiaip taip gyvybę palaikyti.

— —

KODĖL TIEK MAŽAI girdima lietuviškoje spaudoje apie asmenį, kuris žinomas visame katalikiškame akademikų pasaulyje? Tai dr. Vytautas Vygantas, perrinktas ketvirtam terminui Pax Romana pirmininku. Jis lietuvio vardą visuose kontinentuose žymiai daugiau išgarsino, negu kaikurie su dideliais titulais diplomatai. Mums turėtų būti garbė, kad jaunas akademikas taip gražiai iškilo tarptautinėje organizacijoje. Daugelis lietuviškų laikraščių to fakto net nepamini, tuo tarpu kitų "veikėjų" mikroskopiniams darbeliams skiriami puslapiai. V. K.

Atsisveikinimo kova Australijoje

(Atkelta iš 2 psl.)

gali važiuoti. Ir liko Sidnėjaus aerodromas ašarom nulaistytas, sukruvintom širdim nuklotas.

Daugel buvo miestų aplankyta, rungtynių sužaista. Dar daugiau išgarsintas Lietuvos vardas, sukeltas entuziazmas lietuviuose.

Nėra abejonės, kad mūsų rinktinės viešnagė Australijoje yra nepaprastai pasisekusi. Dar daugel kartų mes apie ją kalbėsime, įvairius ir blogus dalykus diskutuosime. Bet tai bus tik buvusio dalyko nagrinėjimas. Jis galbūt taip pat įdomus. Tačiau dabar tiesioginis uždavinys atliktas. Čia ir mes dedame tašką.

..ŠYPSENOS..

Vilniaus "Neringoj"

Į "Neringą" Vilniuje užeina svetimšalis iš "plačiosios tėvynės". Prašo alaus. Padavėja atneša bokalą ir padeda ant specialaus tekturinio padėklučio. Svečias išgeria ir prašo daugiau. Padavėja ima tuščią bokalą ir stebisi, kad padėklo nebėra. Atneša alaus ir naują padėkliuką. Vėl prašo alaus ir vėl nebėra padėklo... Supykusi padavėja atneša bokalą ir pastato ant stalo be padėkliuko. Ir girdi ji nustebusio svečio balsą:

— Vafli uže niet (ar pyrago jau nėra)?!

Trys raidės

Sutrumpintas vardas ir pavardė JAV prezidento Lyndon B. Johnson yra "LBJ". Kongresinis respublikonų komitetas atspausdino mažutes korteles su trimis raidėmis "LBJ", bet apačioje pridėjo: "Let's Beat Johnson" — nugalėkime Johnsoną rinkimuose...

Nurodė blogybę

Pas kaimietį, sergantį užsisenėjusia liga, atvežė gydytoją. Pastarasis, apžiūrėjęs ligonį, prirašė vaistų ir uždėjęs ranką ant peties dar paklausė:

— Kas tave daugiausia vargina, bičiuli?

— Taigi, va ji, kuri ten sėdi prie pečiaus ir skuta bulves... — nuoširdžiai atsakė kaimietis.

Parinko Pr. Al.

VISIEMS JŪSŲ APDRAUDOS REIKALAMS

Prano BARAUSKO

agentūra

RO 6-0811 49 CAMEO CRES. TORONTO 9

or RO 6-0832

Commisioner for Taking Affidavits

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

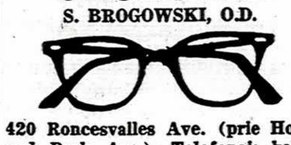

420 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

W. A. LENCKI,

B.A., L.L.B.

Teisininkas – advokatas, notaras

100 ADELAIDE ST. W., Room 107

TELEFONAS EM 6-4182

Toronto

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais 2-9 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9-5.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1372

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA —

NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Advokatai - Notarai

35 HAYDEN ST., TORONTO
(arti Bloor ir Yonge gatvių)

Tel. įstaigos: WA 4-9501
Tel. namų: BE 3-0978

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave.
(prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

Priima pacientus pagal susitarimą.

DR. V. SADAUSKIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

129 GRENADIER ROAD
(2-ras namas nuo Roncesvalles)
Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

George BEN, B.A.

Advokatas notaras

1134 DUNDAS ST. W., Toronto 3

Telefonas LE 4-8431

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto 4, (į rytus nuo Dufferin St.)

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra varymas. Sutaisau išširusius gatus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

Dėmesio!

TAISO: ŠALDYTUVUS, SKALBIMO MAŠINAS IR ELEKTRINES PLYTAS. VL. ŠLENYS

BE 9-1659

STANLEY WM. FROLICK, B.A.

advokatas notaras

80 RICHMOND ST. WEST

Telefonas 362-2585

Įstaigoje kalbama ir lietuviškai

Dėmesio namų savininkai!

Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.

BR. AMBAKAS
Tel. LE 7-2815

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO
Telefonas WA 1-3924

LIQUIFLAME

OILS LTD. ATSTOVAS

H. ROŽAITIS

Nemokamai taisome bei išvalome krosnis-degintuvus savo klientams.

TELFONAS LE 3-4908

John's Flooring

SENOS GRINDYS ATNAUJINAMOS IR IŠLYGINAMOS.

SKAMBINTI EM 8-6575

118½ Robinson St., Toronto 3, Ont.

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE.

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Tose pačiose patalpose atliekami body ir dažymo darbai.

Sav. ANTANAS PASKEVIČIUS

Klientų patogumui persikėlė į naujas ir daug didesnes patalpas. Dabar turi daug didesnį pasirinkimą vyrams ir jaunimui išeiginių bei sportinių drabužių. Taip pat priimu užsakymus ir turiu labai didelį pasirinkimą importuotų naujausių medžiagų.

A & B TAILORS

A. Beresnevičius

KAINOS PASIŪTŲ DRABUŽIŲ TIKRAI PIGESNĖS KAIP KITUR MALONĖKITE ĮSITIKINTI!

343 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT. LE. 1-1432

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • LIGOS • BONDAI • GYDYTOJŲ VIZITAI • OPERACIJOS • VAIKAMS MOKSLUI TAUPYMAS • MĖNESINĖS PAJAMOS IR T.T.

BALIO MASKELIŪNO AGENTŪRA

MEMBER LUA (13 METŲ PATIRTIS)

7 Superior Ave., Room 206A, Toronto 14, Ont. Tel. 251-4864

International Driving School

WALDI

859 COLLEGE ST.
Tel. LE 2-5461

415 PARLIAMENT ST.
Tel. WA 4-3214

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

ATOM ELECTRIC

ELEKTROS RANGOVAS

A. ČEPONIS

Visi elektros darbai

Tel. 368-2846. Namų RO 6-8372

A. ČIŽIKAS

ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSDOWNE AVE., TORONTO

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ

draudimo įstaiga

AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

24 val. pat. RO 9-4612
Darbo val. RO 9-4131
Namų RO 6-7132

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Šį sekmadienį gausiai dalyvaukime lietuvių maldininkų metinėje kelionėje į Kanados kankinių šventovę Midlande. Kadangi minėta diena artimai sutampa su mūsų Tautos šventė, Midlande, prie Lietuvos kankiniams skirto kryžiaus, pagerbkime savo kovotojus.

Norintieji vykti autobusu prašomi nedelsiant registruotis klebonijoje iki ketvirtadienio vakaro. Jei bus pakankamas skaičius keleivių, autobusas išvyks sekmadienio rytą 9 val. nuo Prisikėlimo bažnyčios.

— Ryšium su iškilmėmis Midlande, G. Ganytojo koplyčioje Springhurste šį sekmadienį, rugsėjo 6 d., pamaldos sekmadienio rytą — tik 9 ir 10 val. Šv. Jono Kr. bažnyčioje sekmadienį pamaldos — 9.30 ir 11 val.

— Šis penktadienis yra rugsėjo pirmasis. Rytinės pamaldos — 7.45 v., o vakarinės 7.30 v. Po rytinių pamaldų lankomi ligoniai namuose.

— Artėja mokslo metų pradžia. Dievo palaimos ir gero pasisekimo lietuviškajai moksleivijai. Kartu nepamirškime, kad rugsėjo 12 d. prasideda šeštadieninė mokykla.

— Praėjusią savaitę lietuvių kapinėse palaidotas a.a. agr. Pranas Rimkūnas. Velionies giminėms, ypač Ant. Rinkūno šeimai, kuri rūpinosi velionies laidotuvėmis, gili užuojauta.

— Už a.a. Juozo Račinsko vėlę pamaldos šį sekmadienį 11 val. Velionis yra Jurgio Račio brolis; praeitą savaitę mirė Scrantone, JAV.

Šv. Jono lietuvių kapinėse šiomis dienomis statomi šeši nauji paminklai. Bendras kapinių aplankymas — sekmadienį, lapkričio 1 dieną.

Senelių prieglaudomis tautinėms grupėms yra susidomėjęs Ontario prov. specialus komitetas — "Committee On Aging". Jis kviečia taut. grupių vadovus pareikšti savo nuomones bei pasiūlymus prieglaudų reikalu. Iki šiol atskiras prieglaudas Ontario provincijoj turi japonai, ukrainiečiai ir vokiškieji menonitai. Dar dvi taut. grupės esančios suinteresuotos pastatydinti senelių prieglaudas. Specialusis parlamento komitetas pageidauja pasisakymų: 1. ar reikalingos atskiros prieglaudos taut. grupių seneliams; 2. kokios apimties ir kaip ilgai tokios prieglaudos būtų naudojamos? Pasisakymus nukreipti: Mr. Alex Caruthers, M.P.P., Parliament Buildings, Room 3527, Toronto 5, Ont. Apylinkės valdyba ir parapijos turėtų šiuo pranešimu pasinaudoti.

Gen. kons. dr. J. Žmuidzinas drauge su kitais konsulais dalyvavo Kanados parodos direktorių suruoštose vaišėse Queen Elizabeth pastate.

MAISTO SIUNTINIAI Į LIETUVĄ siunčiami be jokių suvaržymų iš Anglijos. Čia Jums mielai patarnaus seniausioji Anglijoj lietuvių įmonė: Baltic Stores Ltd., 421, Hackney Rd., London, E. 2. Gt. Britain.

V-1 mišrus augštos kokybės 22 svarų maisto siuntinys tik $30 su pasiuntimu ir muitu.

Prisikėlimo par. žinios

— Lietuvoje mirus Kaz. Karecko mamytei, nuoširdžiai užjaučiame jį ir jo šeimą. Mišios už velionę — šį antrad., 8 v.r. Taip pat giliai užjaučiame Juozą Janulaitį ir jo šeimą, Lietuvoje mirus jo tėveliui. Mišios už velionį — rugsėjo 13 d., 11 v.r.

— Šį šeštad., 8 v.r., — Treigių šeimos užprašytos Mišios už a.a. Barborą Treigienę. 9 v.r. — velionies žmonos užprašytos Mišios už a.a. Kazimierą Juodviršį jo mirties metinių proga.

— Šią savaitę — pirmas mėn. penktadienis. Mišios, išpažintys ir Komunija — 7 ir 8 v.r., 8 v.v. Ligoniams Komunija išvežiojama iš anksto susitarus.

— Knygų - laikraščių kioskas, vadov. P. Misevičiaus, vėl atidarytas kas sekmadienį. Kviečiame pasinaudoti jo patarnavimais.

— Visus kviečiame šį sekm. gausiai įsijungti į tradicinę maldininkų kelionę Midlandan. Mišios šventovės bažnyčioje — 12 val. Norintieji Midlandan vykti autobusu, prašomi vietas užsisakyti iki šio ketvirtadienio vakaro. Autobusas bus užsakytas, jei juo vykti užsiregistruos bent 30 asmenų.

— Ryšium su maldininkų kelione į Midlandą, šį sekm. tretininkų susirinkimo ir konferencijos nebus; nukeliama į pirmą spalio sekmadienį. Mišios kongregacijos intencija — šį sekm., 9 v.r.

— Rugsėjo 8 d., 8 v.r. — sūnaus Vinco užprašytos Mišios už a.a. Onos Tamošauskienės vėlę.

— Pakrikštytas Algirdo ir Irenos Augustinavičių sūnus Mykolas Edmundas; Vlado ir Irenos Penkauskų sūnus Robertas Juozas. Tėvelius nuoširdžiai sveikiname, o sūnums linkime daug Dievo malonių!

TAUTINIŲ GRUPIŲ SPEKTAKLIS

rengiamas didžiojoj parodos aikštėj — Grandstand Darbo Dienos vakare 8.30 val. Dalyvaus apie 50 įvairių tautybių meno vienetų: instrumentalistų, šokėjų, chorų. Programą atliks apie 1500 asmenų. Jungtiniam chorui diriguos garsusis dirigentas Ernest MacMillan. Jo vadovybėje dainuos šie chorai: airių, lietuvių "Varpas", italų, ukrainiečių "Prometėjus", Ošavos, lenkų "Polonia", YMCA ir kt. Pranešėju bus J. Fisher, Kanados šimtmečiui minėti komisijos pirm. Spektaklis, pavadintas "Nationbuilders 1964", yra globojamas Toronto etninio meno tarybos. Programos vadovai — J. Arthur ir L. Kossar. Toks spektaklis rengiamas jau antrą kartą. Manoma, kad iš jo išaugs rinktinė programa Kanados šimtmečio šventei 1967 m.

Papildomai pranešta, kad taut. grupių spektaklyje dalyvaus ir taut. šokėjų grupė "Gintaras", vadovaujama V. Turūtos. Ji sėkmingai dalyvavo Liet. Dienoje Niujorke ir yra pasiruošusi pasirodyti kanadiečiams. Įėjimas į spektaklį yra nemokamas. Visi kviečiami dalyvauti.

Lietuvių skyrius Kanados parodoje įrengtas General Exhibits pastate prie Hobby Show skyrių maždaug pastato viduryje. Smulkiau apie jį buvo rašyta "TŽ" 34 ir 35 nr.

VISI Į MIDLANDĄ!

Šį sekmadienį, rugsėjo 6 d., — tradicinė lietuvių maldininkų kelionė į Kanados kankinių šventovę Midlande, kur pastatytas kryžius ir Lietuvos kankinių atminimui. Bendros pamaldos šventovėje 12 val., Kryžiaus kelias — 2 v. p.p. Kitų tautybių panašios kelionės būna labai gausios. Parodykime savo gausiu dalyvavimu, kad ir mes gerbiame savo kankinius.

KLK Federacijos Toronto skyriaus valdyba

Šeštad. mokyklos taryba savo posėdyje nutarė: pasirūpinti gauti daugiau klasių, sustiprinti liet. dainų mokymą, sudaryti taut. šokių grupę, atnaujinti lituanistinį seminarą 10 skyrių baigusiem mokiniam. Šiemet mokslo metai bus pradėti rugsėjo 12 d., 9 v.r. Mokyklos tėvų susirinkimas nustatytas gruodžio 20 d., 4 v. p.p.; mokslo metų užbaiga — gegužės 16 ar 23 d. Buvo išreikštas pageidavimas, kad kanadiečių mokyklų vadybos skiriamas mokytojas prižiūrėtojas liet. šeštad. mokyklai būtų lietuvis.

Anglų k. kursus, rengiamus International Institute 709 College St., 1963-64 m. lankė 1772 asmenys, 49 tautybių. Daugiausia buvo: graikų, italų, portugalų, jugoslavų, lenkų, vokiečių, vengrų, ispanų ir 14 azijiečių. Tie kursai vėl prasideda rugsėjo 14 d. Registruotis — rugsėjo 8-10 d. nuo 8 iki 1 v. p.p. Priimami visi virš 16 m. amžiaus.

Gerardas Balčiūnas, baigęs teisę Osgood Hall, atlieka advokato praktiką Allen-Meyrick įstaigoje 372 Bay St. Tel. EM 6-9254. Pas jį galima kreiptis įvairiais teisiniais reikalais. Visiems jis mielai patarnauja.

"Parama" nuo rugsėjo 5 d. bus atidaryta šeštadieniais nuo 9 v. r. iki 1 v. p.p.

Algis Malinauskas iš Winnipego, šiemet baigęs gamtos mokslus Manitobos un-te, šiuo metu papildomai studijuoja matematiką ir fiziką specialiuose kursuose Toronte. Tie kursai paruošia observatorijų specialistus. Jie buvo pradėti Otavoje ir perkelti į Torontą. Kandidatai surinkti iš visų Kanados provincijų ir gauna atlyginimą jau studijų metu. Toronte šie kursai truks iki gruodžio mėnesio, vėliau bus perkelti į Trentoną. Kursuose tėra vienas lietuvis.

"Mieli žodžiai", S. Prapuolenytės poezijos knyga gaunama "Žiburių" spaustuvėje, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Knyga gražiai išleista ir tinka kaip dovana mieliems asmenim.

Prisikėlimo bankelis rugsėjo 2 — Darbo Dieną — bus uždarytas.

Prisikėlimo bankelio kapitalas per I š.m. pusmetį paaugo net $280.000. Kas savaitę vis dar prisideda naujų narių, atnešančių savo santaupas iš kanadiškų bankų. Bankelis atidarytas 29 val. savaitėje ir jo čekiai galioja kaip ir kanadiškų bankų. Indėliai apdrausti 100%. Taupydami čia lietuviai padeda sau, gaudami augštesnį nuošimtį ir kartu neatiduoda pelno svetimtaučiam. K.

Taut. grupių laikraščių redaktoriai buvo pakviesti į O'Keefe Centrą, kur taut. grupių festivalio rengėjas — etninio meno taryba pademonstravo kaikuriuos būsimus spektaklio pasirodymus. O Kanados šimtmečiui minėti komisijos pirm. J. Fisher padarė pranešimą apie taut. grupių dalyvavimą 1967 m. iškilmėse. Jis pavedė Toronto etninio meno tarybai rūpintis, kad panašūs vienetai būtų sudaryti ir kituose miestuose. Tuo būdu bus sudaryta visos Kanados etninio meno taryba — Folkart Council, kuri rūpinsis bendru taut. grupių festivaliu 1967 m.

SIUVAMA MAŠINA UŽ $45, o taip pat dviračius, motociklus, automobilius ir t.t. siunčia į Lietuvą: Baltic Stores Ltd., 421, Hackney Rd., London, E. 2. Great Britain, — seniausioji lietuvių įmonė Anglijoje!

Ateitininkų žinios

STUD. ATEITININKŲ stovyklon Dainavoje, kuri truks iki rugsėjo 7 d., iš Toronto išvyko 7 studentai.

NAUJO SEZONO VEIKLA numatoma pradėti rugsėjo viduryje. Visi Toronto jaunieji at-kai veiks atskirais būreliais, kaip ir pr. metais. **Jaunučiai** — nuo 8 iki 10 m., berniukai ir mergaitės atskirai; **jaunieji** — nuo 10 iki 12 m., irgi atskirai; vyr. **moksleiviai** 13-18 m., kartu berniukai ir mergaitės. Po vasaros stovyklos ateitininkų skaičius yra žymiai padidėjęs. Planuojama įdomi šių dienų jaunimui pritaikyta programa.

SENDRAUGIŲ SUVAŽIAVIMAS įvyks lapkričio 26-29 Klevelande. Bus svarstomi laiko dvasioje iškilę klausimai. Iš kiekvienos kuopos JAV, Kanadoje ir kitur dalyvaus rinkti atstovai.

JAUNA POETĖ, Laima Švėgždaitė, pradedanti reikštis savo poezija lietuviškoje spaudoje, dažnai ir "TŽ" yra veikli Toronto ateitininkų moksleivių kuopos narė.

ALD. BUŠINSKAITĖ, labai gerais pažymiais baigusi gimnaziją, be Ontario prov. įprastinės stipendijos, gavo dar ir Kanados katalikių moterų stipendiją.

1965 M. TORONTE įvyksta Federacijos kongresas, į kurį suvažiuos šimtai jaunimo ir senimo netik iš Kanados, bet ir iš visų JAV vietovių. Kongresui ruošti jau sudaryta komisija.

Lietuvių skautų veikla

LSB TIEKIMO SKYRIUJE jau galima gauti brolijos uniforminius ženklelius: vilkiukams, skautams, sk. vyčiams, skautininkams ir naujai pagamintus jūros skautų, skautininkų ir oro skautų ženkliukus. Taip pat yra pagaminti skautams 15 specialybių ženkleliai, trispalvės vėliavėlės, visų šakų ir pareigų virvutės, žemesnieji LSS garbės ženklai ir jų rozetės.

Skautiška literatūra: 'Skautybė berniukams", 3-jo p. l. "Skautas", "Vilkiuko žinynas", 'Padainuokime dainelę" ir "Kas gražiau".

LSB tiekimo skyr. adresas: ps. J. Gaižutis, 5219 So. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill., USA.

Visi vadovai kviečiami pradedant šiuos darbo metus laiku apsirūpinti ženklais, literatūra, kad visi vienetai sueigų metu žengtų Dievo, Tėvynės ir Artimo keliu.

STOVYKLOS METU LSS brolija ir seserija padovanojo skautų ir skaučių pastovyklių viršininkams po tradicinį ragą su atitinkamu "Romuvos" užrašu, kurio garsas skambės kiekvienų metų būsimose stovyklose "Romuvoj"; stovyklos pirmūnui v.s. V. Skrinskui — pijonieriška skautiška finka-peilis, o ps. G. Stanioniui — albumas, į kurį bus surinkta visos stovyklos istorija.

VISŲ VADOVŲ PAREIGA DALYVAUTI POSTOVYKLINIAME SUVAŽIAVIME rugsėjo 13 d. St. Catharines, Ont. Jį ruošia Žalgirio vietininkija, rajono vadui pritarus.

VYR. LSB SKAUTININKAS Br. Juodelis savo bendraraščiu skatina visus skautų vienetus steigti oro skautų dalinius.

Estijos konsulo Markuso pagerbimas. — Konsului J. Markui, sulaukusiam rugpjūčio mėn. 80 m. amžiaus, estų bendruomenė rugpjūčio 22 d. surengė pagerbimo vakarienę naujose savo patalpose. Buvo susirinkę apie 250 estų, latvių ir lietuvių. Pastariesiems atstovavo Lietuvos gen. kons. dr. J. Žmuidzinas su ponia, Baltų Federacijos garbės pirm. dr. M. Anysas su ponia ir dabartinis Baltų Feder. vicepirm. J. R. Simanavičius.

Svečias iš Niujorko pasakė įžanginę kalbą, iš kurios sužinojome, kad sukaktuvininkas yra studijavęs filosofiją Rusijoj, Danijoj ir Italijoj. Pirmojo pasaulinio karo pradžios jis sulaukė Turkestane. Po karo grįžo Estijon į užsienių reikalų minsteriją. Buvo pasiuntiniu Vokietijoje, Danijoje, Čekoslovakijoje, Austrijoje ir Lenkijoje. Sovietams okupavus Estiją, buvo nublokštas į vakarus ir galiausiai apsigyveno Kanadoj.

Buvo daug sveikinimų iš įvairių estų organizacijų. Įteiktas gražiai įrištas sveikinimo raštas su daug parašų. Kaikurios organizacijos įteikė ir piniginių dovanų. Iš lietuvių pusės sveikinimo žodį tarė gen. kons. dr. J. Žmuidzinas, o iš latvių — buv. Baltų Federacijos pirm. p. Upeslacis.

Savo padėkos kalboj kons. Markus pažymėjo, kad visas jo gyvenimas buvo skirtas laisvai Estijai; tiki, kad ji vėl bus laisva. A.

"Varpo" choro įdainuotos plokštelės jau gautos iš Čikagos ir gaunamos: abiejuose parapijų knygynuose ir "Dainos" krautuvėje 111 Roncesvalles Ave. Plokštelės labai gražiai išleistos ir vertos visų dėmesio. Visuomenės susidomėjimas jomis padės "Varpui" išnešti finansinę išleidimo naštą. Plokštelės aplankas pieštas dail. Vyt. Paškausko pagal "Varpo" ženklelį, kurį anksčiau yra suprojektavęs dail. Tel. Valius.

A.a. Andrius Gerulis, 72 m., mirė sekmadienio vakare Tottenhame. Velionis pašarvotas Ryan - Odette laidotuvių namuose Toronte. Laidojamas trečiadienį, rugs. 2 d., 1 v. p.p. Šv. Jono lietuvių kapinėse, evangelikų skyriuje. Velionis kilimu tauragiškis; paliko našlę žmoną, dukterį ir du sūnus.

Jūratė Dailydaitė, ištekėjusi už Jono Tamulaičio Čikagoje, buvo sunkiai sužeista automobilio nelaimėje. Ties Česteriu automobilis paslydo, išsprūdo iš kontrolės ir atsitrenkė į cementinę užtvarą. Vairavusiam J. Tamulaičiui buvo nepavojingai sutrenkta galva, o jo žmonai Jūratei sulaužyta koja ir klubo kaulas. Pradžioje buvo gydoma Česterio ligoninėje, o dabar gydosi namie pas savo vyro tėvus Čikagoje gyd. Tauro priežiūroje. Reikės gulėti lovoje apie 3 mėn. Torontiečiai labai apgailestauja p. Jūratės nelaimę ir linki jai sėkmingai pasveikti. Toronte ji dirbo kanadiečių mokykloje ir dalyvavo lietuviškoje veikloje.

H. Rožaitis su Toronto estų vyrų choru šį šeštad. išvyksta koncertuoti į Europą. Jis pakviestas kaip choro solistas. Su choru vyksta 4 ar penki estų solistai; aplankys: Suomiją, Švediją, Vokietiją, Prancūziją ir Britaniją. Kelionėje išbus apie 2 savaites. Koncertus organizuoja estų bendruomenė.

M.Balkauskaitė iš Škotijos, aplankiusi Niujorką, viešėjo pas savo gimines ir bičiulius Toronte, Hamiltone ir kt. Į Škotiją ji atvyko kūdikystės metais. Ten užaugo ir mokslus išėjo. Yra daug padėjusi nauj. ateiviams.

V. Bačėnas, kelionių biuro "Four Seasons Travel" Port Credite savininkas, išvyko 7 dienų ekskursijai į Miami, Nassau ir kt. tarnybiniais reikalais. Ten nori įsigyti daugiau žinių apie atostogavimo galimybes, kad galėtų patarti savo klientams.

Reikalinga MOTERIS prie namų ruošos darbų gydytojo šeimoje Detroite; turėtų atskirą kambarį ir kitus patogumus. Teirautis Toronte telefonu LE 6-3243.

Bloor—Keele rajone, išnuomojamas BUTAS iš didelio kambario ir virtuvės I-me augšte, arba 3-4 kambariai II-me augšte. Skambinti po 6 v.v. tel. LE 7-4283.

PARDUODAMI Latham aviečių daigai po $50.00 už 1000.
KLOOSTERMAN BROS.
R.R. 6 Peterborough, Ont.
Tel. 745-4058, Peterborough.

Išnuomojamas švarus kmabarys ir virtuvė II augšte vienai moteriai. Su balbais arba be baldų. Tel. LE 3-2220.

Reikalingas partneris autovežimių laužo ir dalimis aprūpinimo (wrecking and supply) versle; įmokėjimas $3.000. Verslas gerame stovyje. Suinteresuotas gali pirkti ir visą verslą. J. Greičiūnas, tel. 239-0722.

Springhurst vasarvietėje parduodamas sklypas Jundale gatvėje. Pirkimo reikalu kreiptis tel. RO 6-5996.

Nuosavybių pirkimo ir pardavimo reikalais kreiptis:
ST. DARGIS,
EXTRA REALTY LIMITED,
1043 Bloor St. West, Toronto 4, Ont.
Tel. LE 1-1161, namų tel. RO 6-8759

$20.000 įmokėti,
po $6.500 už butą,
17 butų (apartamentų), 6 metų senumo pastatas. Annette—Jane rajone. 15% netto pajamų. Pilnai išnuomotas. Mašinoms pasistatyti vietos. Teiraukitės:
MR. FOX,
telefonas LE 5-3158
Exclusive agent L. ROY REALTOR

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Nuo rugsėjo 3 d. šiokiadieniais tik vienos Mišios 7.45 val.

— Pirmasis mėnesio penktadienis — rugsėjo 4 d.; Mišios 8 v.v. Išpažintis — ketvirtadienio vak. 7 v. ir penktadienio vakare.

— Pradedant rugsėjo 13 d., sekmadienį, šv. Mišios bus laikomos taip pat ir kiekvieno sekmadienio vakare 5 val.

— Kapinių lankymas — rugsėjo 27 d., sekmadienį, 3 v. p.p.

— Parapijos komiteto narys J. Valiulis su šeima išvyko dviem savaitėm atostogų į Bostoną pas gimines.

— A.a. Barbora Žemgulytė mirė rugpjūčio 28 d.; palaidota iš AV bažnyčios rugpj. 31 d.

— Klebonas kun. dr. F. Jucevičius rugsėjo 2 d. išvyko į L. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavimą Niujorke; skaitys paskaitą tema "Dabartinė medžiagos filosofija". Grįš rugsėjo 12.

— Rengiasi tuoktis rugsėjo 5 d. James Vigeu iš Toronto su Aleksandra Janušaite, Šv. Kazimiero parapijos. **Gd.**

Aušros Vartų par. žinios

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — $276,50.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Vakarinės Mišios — 7.30 val.

— Krikštai: Jz. Žemaičio sūnus — Roberto Patriko vardais; R. A. Ottų dukra — Karolinos Marijos Birutės vardais; A. J. Kirkilionių sūnus — Tomo Algio vardais. Sveikiname laimingus tėvus.

— Kadangi sek. savaitgalis yra Darbo savaitgalis, tai AV p-jos choras pradės savo metinę vaiklą rugs. 13 — sekmadienį. **Blt.**

A.a. Barbora Žemgulytė palaidota iš AV bažnyčios rugp. 31 d. Velionė buvo gerai pažįstama montrealiečių tarpe dėl savo nuoširdaus būdo ir labdaros darbų; buvo AV bažnyčios varpo fundatorė. Sekmadienio parapijos pikniko pamaldų metu kleb. Tėv. K. Pečkys, SJ, jautriu žodžiu velionę prisiminė palygindamas jos įnašą parapijos gyvenime dovanotajam varpui, kuris savo skambėjimu ilgai dar mus šauks savon bažnyčion. Velionė tuo varpu buvusi nevienam sunkumuose ar ligoje atsidūrusiam tautiečiui. Šios kilnios tautietės mirtis buvo prisiminta ir lietuviško radijo pusvalandžio programoj. Liūdime netekę nuoširdžios lietuvės ir reiškiame užuojautą likusiems giminėms.

Lietuviškas radijo pusvalandis sekmadienio vakare pranešė montrealiečiams lietuvių pergalę prieš olimpinę Kanados krepšinio komandą.

Lietuvių krepšininkų žygius Australijoje amerikiečių spauda, kaip žinome, ignoravo. Ji vengė paminėti lietuvio vardą ir sovietinių sportininkų grupės sąstate Los Angeles mieste. Montreališkis dienraštis "The Gazette" lietuvius krepšininkus prisiminė rugp. 22 d. laidoj, sporto skilty "Good Morning", ved. Vern Degeer. Aprašęs laimėjimus Australijoj, autorius nurodo, kad lietuviai krepšininkai buvę Europos čempijonai, kad sovietinis krepšinis ir šiandien remiasi lietuviais. "Good Morning" informavo radijo pusvalandžio ved. L. Stankevičius, kuriam Mr. Degeer pasidžiaugė gerai pažįstąs lietuvį garsų amerikietiško futbolo trenerį Anis Stukus Toronte. Džiugu, kad painformavus nevisur esam ignoruojami.

Vanda Judzentavičiūtė, buvusi montrealietė, iš Toronto atostogaudama viešėjo K. ir I. Andruškevičių šeimoj ir lankėsi Dainavos vasarvietėje, kurios kūrimosi pradžioj ji aktyviai dalyvavo.

AV par. gegužinė pr. sekm. Palangos vasarvietėj gražiai praėjo, tik dalyvių galėjo būti daugiau. Sunku tikėti, kad Montrealio kolonijoj abiejų parapijų metiniai parengimai tą pačią dieną galėtų būti labai gausūs. —v—

"Lito" valdybos ir komisijų posėdis kviečiamas rugsėjo 10 d., 7 v.v., banko patalpose, 1465 De Seve St. **Pr. R.**

Birutė Vaitkūnaitė nuo šio pavasario šalia reguliarių pasirodymų prancūzų televizijos programose, buvo pakviesta choreografe bei šokėja avangardiniam prancūzų teatre Le Theatre De La Place, kuris įsikūrė naujai pastatytame Place Ville Marie pastate. Šokių programa Dance Contemporaine vardu buvo pradėta prieš dvi savaites įspūdinga premjera, atvirame ore esančioj estradoj, Place Ville Marie aikštėje ir susilaukė entuziastingo kritikos ir žiūrovų priėmimo. Birutė Vaitkūnaitė (programoj dalyvaujanti Birouté Nagys vardu), kartu su vienu meksikiečiu choreografu bei šokėju Hugo Romero, sudarė visais atžvilgiais augšto meninio lygio programą, kurią numatoma laikyti teatre apie šešias savaites. B. Vaitkūnaitė, šalia savo trijų subtilių ir preciziškai išjieškotų choreografijų, didelėje dalyje programos dalyvauja taip pat kaip šokėja ir, prancūzų spaudos atsiliepimu, yra stipriausia šios grupės šokėja, imponuojanti savo talento vispusiškumu bei sugestyvia išraiška.

Kor.

Programa - Darbas - Principai:

1. NELAIMEI ATSITIKUS — JUS APLANKOME: SURAŠOME AKTĄ — PASIRŪPINAME.
2. PRIEŠ APDRAUDOS ATNAUJINIMĄ APLANKOME JUS IR PASITARIAME.
3. DRAUDŽIAME PAGAL NAUJĄ JUNGTINĖS APDRAUDOS METODĄ, KURIS PALENGVINA DARBĄ IR ĮGALINA DARYTI NUOLAIDĄ.
4. INFORMUOJAME APIE IŠVENGIMĄ GAISRŲ; TAI ATSILIEPIA Į APDRAUDOS KAINOS SUMAŽINIMĄ.
5. APDRAUDŽIAME ROYAL LONDON — LANCASHIRE BENDROVIŲ GRUPĖJE, KURI YRA ŽINOMA SAVO PAJĖGUMU IR PATIKIMUMU.
6. Į PASITEIRAVIMUS SKUBIAI ATSAKOME.
7. TUOJAU PATVIRTINAME APDRAUDOS GALIOJIMĄ, DAR PRIEŠ ATITINKAMŲ DOKUMENTŲ SUDARYMĄ.
8. IŠVENGTI NESUSIPRATIMAMS IR NUOSTOLIAMS, PAAIŠKINAME, KAIP IR KURIS APDRAUDOS BŪDAS VEIKIA.
9. JŪSŲ DIDESNIŲ PASTATŲ KAINAS PERŽIŪRIME IR PATIKRINAME APDRAUDOS BENDROVIŲ PROFESINĖJ SĄJUNGOJ.
10. LAIKOMĖS APDRAUDOS DEPARTAMENTO IR APDRAUDOS TARPININKŲ SĄJUNGOS NUSTATYTŲ DARBO TAISYKLIŲ.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Gaisras ... Nelaimės ... Automobiliai ... Gyvybė

Telefonas 722-2472

MONTREAL, QUE.

Padėka

Nuoširdžiausią padėką reiškiu už suruoštą man priešvestuvinę staigmeną (shower) rengėjom poniom: A. Adomienei, S. Bartusevičienei, D. Beresnevičienei, B. Beresnevičienei, B. Butvilienei, I. Dauginienei, A. Grikienei, B. Jonaitienei, D. Keršienei, I. Meiklejohn, N. Peseckienei, B. Prakapienei, G. Stripinienei, O. Stončienei, S. Ščepanavičienei, S. Styrienei, S. Valatkienei, G. Venskaitienei, V. Žebrauskienei. Taip pat reiškiu nuoširdžiausią padėką, visoms ponioms ir panelėms už suneštas brangias ir gražias dovanas. Jūsų parodytas malonus nuoširdumas žengiant man į naują gyvenimą visuomet paliks mano širdyje.

Irena Beresnevičiūtė

Pamėginkite! Lengviausiu būdu,

UŽSAKYTI DOVANŲ SIUNTINIUS GIMINĖMS Į LIETUVĄ PER "TAURO" BENDROVĖS ATSTOVĄ ST. PRAKAPĄ
18 BROOKSIDE AVE., TORONTO 9, ONT. TEL. RO. 7-9088

MAISTO SIUNTINIAI TIESIOG IŠ ANGLIJOS:
20 svarų kvietinių miltų $16.00; 20 svarų ryžių $19.30; 20 svarų cukraus $19.30; 20 sv. riebių sūdytų lašinių $29.20; 20 sv. taukų tik žiemą $26.00
Turiu didelį pasirinkimą medžiagų, batelių, megztukų nailono, dirb. karakulio ir kt. Paskambinus atvažiuoju į namus, kur galėsite viską pasirinkti pagal savo norą. Visi užsakymai apdrausti. Pristatymas per 4-5 savaites. Priimu užsakymus iš JAV-bių ir visos Kanados.

TURIU NIUJORKO, KLEVELANDO, JODYTĖS, ŠABANIAUSKO IR KT. ILGO GROJIMO LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ — PIGIAU NEI KITUR.

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir atnaujiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Telef. WA 2-7981. Namų telefonas AM 1-0537.

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur.
30 DEWSON ST., TORONTO
Telefonas LE. 4-1403

City Driving School
OFICIALIAI PRIPAŽINTA
Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinius leidimus. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su standartiniėm ar automatinėm mašinom.
572 BLOOR ST. W. (prie Bathurst)
TEL. LE 2-3656

TAUPYK IR SKOLINKIS savo Kredito Kooperatyve "LITAS"

Adresas: 1465 De Seve Street, Montreal 20, P.Q., tel. 766-5827
Santaupos apdraustos vienam milijonui dolerių. Mirties atveju pagal turimą draudimo polisą santaupos iki $2,000.00 išmokamos dviguba suma. **Už depozitus mokama 4%, už šėrus — 4,5%. Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%.** Pigus paskolų draudimas skolintojo mirties ir invalidumo atvejais.
BANKAS VEIKIA: 1465 De Seve — sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 val.; dieną — antrad., trečiad. ir ketvirtadieniais nuo 10 iki 1 val.; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. Šv. Kazimiero parapijos salėje: sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.30 val. 3907 Rosemont Blvd. (tel. 722-2472) trečiad. 7-9 v.v. ir penktadieniais 1-6 val. ir nuo 7-9 val. vak.